

Gradnja Novega Beograda in avtomobilne ceste Beograd-Zagreb dve največji mladinski akciji v drugem planskem letu

Novi Beograd bo eden najlepših spomenikov slavne Titove epohe

Beograd, 14. febr. (Tanjug). Pomočnik direktorja za graditev novega Beograda Batric Jovanovic in komandant glavne štaba mladinskih delovnih brigad pri gradnji avtomobilne ceste »Bratstva in enotnosti« Beograd-Zagreb Ico Blanus sta imela v direkaciji za informacije konferenco s predstavniki tiska. Batric Jovanovic je med drugim rekel:

»Od trenutka ko so se v našem tisku pojavile prve vesti o preureditvi sedanega in graditvi novega Beograda, se je pojavilo pri naših delovnih ljudeh velikansko zanimanje za veliki podvig naše socialistične graditve. To zanimanje, ki vsak dan narašča, je razumljivo in upravičeno. Beograd je središče gospodarskega, političnega in kulturnega življenja naše domovine. V Beogradu je izdal julija 1941. Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije, na čelu s tovarišem Titom, zgodovinski sklep o oborožitvi vstaje, v Beogradu je bila proglašena FLRJ, proklamirana ustava, izdan zakon o petletnem planu, Beograd je sedež naše zvezne vlade in Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije, v Beogradu živi in dela učitelj našega ljudstva tovariš Tito.

Tovariš Tito je dal osnovne smernice za razvoj Beograda. V nekaj letih mora postati Beograd milijonsko mesto, ki bo v vsakem pogledu veren odraz sile, plemenitosti in ustvarjalnosti našega delovnega človeka.

Novi Beograd bo zgrajen na praznem prostoru med Zemumom in Beogradom, na levi obali Save in desni obali Donave. V preteklosti so Beograd gradili nenačrtno ter niso upoštevali potreb njegovega prebivalstva. Novi socialistični Beograd pa bo popolnoma drugačen. V Beogradu bodo zgradili mnogo modernih javnih in stanovanjskih poslopj, razne šole, znanstvene ustanove, kinematografe, gledališča itd. Zelena površina okrog mesta in v samem mestu bo precej razširjena. Ustvarjeni bodo boljši pogoji za delo, počitek in razvedrilo delovnih ljudi.

Novi Beograd, ki ga grade na levi obali Save in desni obali Donave, bo ponos cele naše države. To bo prekrasno mesto z ravnimi in širokimi cestami in bulvarji, s številnimi parki in krasnimi nabrežji. Novi Beograd bo eden najlepših spomenikov slavne Titove epohe. Gradili ga bodo ob vsakdanji in neurni skrbi tovariša Tita. Ob izlivu Save v Do-

navo, nasproti kalimegdanski trdnjavi, ki bo popolnoma obnovljena — se bo visoko dvigal dom Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije, ena najvažnejših zgradb v naši državi, katere dominantni obris bo simbolično izražal velikansko ljubezen in hvaležnost, ki jo občutijo naši narodi do Komunistične partije in njenega Centralnega komiteja. Skozi novi Beograd bo prekop Sava—Donava za potniški in blagovni promet. Čez Savo bodo zgradili 4 nove mostove. Novi Beograd po zamisli tovariša Tita mora biti zgrajen v rekordnem času — v 12 do 15 letih.

Na prostoru, kjer bo zgrajen novi Beograd, bo treba nasuti ogromno količino peska in zemlje — približno 70 milijonov kubnih metrov. Ves ta teren bo moral biti urejen približno v treh mesecih. Letošnja dela so zelo obsežna. V načrtu je, da bo treba letos utrditi obalo v dolžini 2800 m, nasuti 6 milijonov kub. metrov rečnega peska, 1.900.000 kub. metrov prsti, 330.000 kub. metrov zemlje in kamena, izkopati 1.170.000 kub. metrov materiala iz prekopa ter nasuti na plateau železniške postaje novi Beograd in del nove proge, ki bo peljala skozi Novi Beograd, 10.170.000 kub. metrov zemlje. Prav tako bo treba zgraditi vodovodno mrežo v dolžini 7 km in kanalizacijsko mrežo v dolžini 3 km ter pogozditi 50 terenov. Letos bodo gradili 3 velikanske stavbe, za katere delajo sedaj načrte, in sicer Dom Centralnega komiteja KP Jugoslavije palačo predsedstva vlade FLRJ in poslopje velikega državnega hotela. Po načrtu bo letos dograjeno poslopje Predsedstva vlade in hotela, kakor tudi krila (nižji del) Centralnega komiteja. Razen tega je predvideno tudi zabijanje pilotov za poslopje zveznega notranjega ministrstva in Državno opero, ki bo zgrajena na desni obali Save — kjer je sedaj železniška postaja Beograd. Temelji za te zgradbe v novem Beogradu bodo na betonskih opornikih. Pilote za palačo predsedstva vlade FLRJ so že pričeli zabijati.

60.000 MLADINEV IN MLADINK BO LETOS SODELOVALO PRI GRADNJI AVTOMOBILNE CESTE BEGRAD-ZAGREB

Govorec o veliki akciji Ljudske mladine Jugoslavije pri gradnji avtomobilne ceste Beograd-Zagreb je Ico Blanus med drugim rekel:

»Ljudska mladina Jugoslavije je sprejela na zadnjem plenumu Centralnega sveta LMJ poleg obveznosti, da bo pomagala graditi zadržane domove in razne objekte republiškega in zveznega pomena tudi obveznost, da bo zgradila del avtomobilne ceste »Bratstva in enotnosti« Beograd-Zagreb.

Gradnja avtomobilne ceste »Bratstva in Enotnosti« ni za našo mladino neznan delovna naloga petletnega plana, ker je mladini že na III. kongresu v Zagrebu burno pozdravila maršala Tita, ki je dejal: »Pripravljamo se in že planiramo več velikih objektov. Eden, ki ga smatramo za zelo važnega v našem gospodarstvu, je avtomobilna cesta Beograd-Zagreb.«

Po do zdaj predvidenem planu strokovnega vodstva bo treba pri gradnji avtomobilne ceste prekopati okrog 5 mi-

lijonov kub. metrov zemlje, zgraditi več mostov v dolžini 800 m, kakor tudi mnogo večjih in manjših propustov. Da bodo lahko prevozili 1000 vagonov potrebne materiala dnevno, bo treba zgraditi tudi 120 km začasne železniške normalnotirne proge.

Pri gradnji avtomobilne ceste »Bratstva in enotnosti« bo delalo 60.000 mladincev in mladink iz vseh krajev naše države. Letos se pripravljajo tudi mnogo tuje mladine — prijateljev nove Jugoslavije — da bo prišla pomagat naši mladini. Pri tem delu se bo manifestiralo ne samo bratstvo in enotnost mladine Jugoslavije, temveč tudi mladine prijateljev nove Jugoslavije. Med gradnjo avtomobilne ceste bodo razni strokovni in mladinski tečajji, mehanizirani tečajji za kinooperaterje in knjižničarje. Usposobljenih bo okrog 2000 mladincev za kinooperaterje v novo zgrajenih za družnih domovih. Graditelje avtomobilne ceste bo obiskalo mnogo kulturnih delavcev in umetnikov.

IZJAVA PREDSTAVNIKA ZUNANJEGA MINISTRSTVA FLRJ

Zapadnoevropske države odklonile sodelovanje na konferenci o nemških reparacijah - Klevetanje reakcionarnega italijanskega tiska o zatiranju in preganjanju Italijanov v Jugoslaviji

Beograd, 14. februarja. (Tanjug) Predstavnik zunanjega ministrstva in pooblašeni minister Ešref Badnjević je imel včeraj ob 13. uri v direkaciji za informacije konferenco s predstavniki domačega in tuje tiska. Govorec o pobudi vlade za sklicanje mednarodne konference o vprašanju reparacij iz zapadne Nemčije, je predstavnik zunanjega ministrstva izjavil:

»Kakor je znano, je dala vlada FLRJ v začetku januarja pobudo za mednarodno konferenco o vprašanju reparacij iz zapadne Nemčije. Razlogi za neko tako konferenco so bili in so še danes zelo resni. Vladi, ki upravljajo zapadno Nemčijo, so določile višino reparacij iz industrijskih naprav v tako majhnem obsegu, da bi bila z njimi neposredna škoda državam — žrtve nemškega napada in okupacije povrnjena samo v razmerju 0,39 odst. nemški vojni potencial pa bi ostal tako rekoč nedotaknjen. Reparacije iz tekoče proizvodnje so tem državam popolnoma odbite. Njihove ostale pravice, n. pr. glede restitucij, se slabo ali sploh ne izpolnjujejo.

Taka politika teh vlad, ki upravljajo zapadno Nemčijo, je groba kršitev potsdamskih sklepov, s tako politikom se ovira obnova v vojni opustošenih držav, hkrati pa daje vzpodbudo zavojalskim tendencam v sami Nemčiji. Torej je taka politika škodljiva za narode, ki so bili žrtve nemškega napada ter je nevarna za mir.

Zaradi tega bi bile vlade prizadetih držav dolžne, da sprejmejo v interesu svojega in drugih miroljubnih narodov pobudo vlade FLRJ, da se skliče konferenca, na kateri bi se postavilo vprašanje reparacij s potrebno jasnostjo.

Medtem pa sta samo vladi Češkoslovaške republike in LR Albanije sprejeli povabilo.

Večina vlad zapadnoevropskih držav je odgovorila, da povabila ne morejo sprejeti. Njihovi odgovori so skoraj popolnoma enaki in se omejujejo na to, da ne bi bilo koristno razpravljati o vprašanju reparacij brez prisotnosti vlad, ki upravljajo zapadno Nemčijo.

Tako se opravičujejo kljub temu, da je vlada FLRJ jasno izrazila, da je pripravljena povabiti na konferenco tudi tiste vlade, ki upravljajo zapadno Nemčijo, če bi tako želele. Vladi povabilnih zapadnih držav pa niso dale take pobude ter kljub temu niso nato pristale.

S takim zadržanjem so vlade povabilnih držav prevzele nase veliko odgovornost. Prevzele so nase odgovornost za dejstvo, da ti narodi, ki so trpeli v vojni ter prenašajo in bodo prenašali mnogo let gospodarske posledice vojne, praktično ne dobivajo nemških reparacij. Prevzele so nase odgovornost pred vsemi miroljubnimi narodi za nadaljevanje dosedanje politike v zapadni Nemčiji, politike, ki ogroža konsolidacijo miru in dejansko ustvarja nevarnost novega nemškega napada.

Vlada FLRJ, CSR in LR Albanije se bodo posvetovale o svojem nadaljnjem ravnanju, kako bi se glede nemških reparacij zaščitili interesi njihovih narodov in interesi mira.

Na vprašanje, zakaj ni bila povabljen Grčija, da bi sodelovala na konferenci za reparacije, ki jo je predlagala vlada FLRJ, je dal predstavnik zunanjega ministrstva tale odgovor: »Vzroke zato moramo iskati v sovražnem ravnanju grške monarhohastične vlade nasproti Jugoslaviji, nadalje tudi v tem, da je grška vlada v takem položju, da si je težko zamisliti, da bi lahko svobodno izdala svoj sklep. Sicer pa temu ni odgovarjala niti ena vlada, ki smo ji poslali povabilo.«

Na vprašanje, kaj lahko pove o pogosto ponavljanih vesteh italijanskega reakcionarnega tiska o nekakšnem nacionalnem zatiranju Italijanov v Istri, je pooblašeni minister Ešref Badnjević izjavil:

»Vse vesti o nekakšnem nacionalnem zatiranju in terorju nad Italijani so brez vsake podlage. To so najnavadnejše laži in klevete, ki si jih izmišljajo in širijo tisti ki se z vsemi silami trudijo, da bi v množicah italijanskega naroda razpihali mržnjo do Jugoslavije in s tem podprli svoje namere, da bi za vsako ceno preprečili vzpostavljeno prijateljstva med narodi Jugoslavije in italijan-

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Novi Beograd bo eden najlepših spomenikov slavne Titove epohe. Akcija za pomoč grškemu ljudstvu v borbi za svobodo. Plan proizvodnje semen. — Uredbe zvezne vlade o preskrbi prebivalstva. Pred »Tednom tehnike«. — Miško Kranjec: Fara svetega Ivana. Zunanja politika. — Poročila iz naših krajev. — Fizkultura. — Šah.

Konferenca zunanjih ministrov Poljske, Jugoslavije in Češkoslovaške v Pragi

Beograd, 14. febr. (Tanjug). 14. februarja bo v Pragi konferenca zunanjih ministrov Poljske, Jugoslavije in Češkoslo-

vaške. Ministri bodo razpravljali o nekaterih vprašanih v zvezi z Nemčijo. (Tanjug)

MADŽARSKA VLADNA DELEGACIJA V MOSKVI

Zoltan Tildy gost generalisima Stalina

Budimpešta, 14. febr. (Tanjug). Na povabilo sovjetske vlade je odpotoval nocoj v Moskvo predsednik Madžarske republike Zoltan Tildy s soprogo. Mudila se bosta v Sovjetski zvezi kot gosta generalisima Stalina.

Hkrati je odpotovala v Moskvo tudi delegacija madžarske vlade s predsednikom vlade Lajosom Dinnyesem na čelu

zaradi podpisa pogodbe o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med Madžarsko republiko in Sovjetsko zvezo. V delegaciji so podpredsednika vlade Matyas Rakosi in Arpad Szakasits, minister za zunanje zadeve Erik Molnar, minister za vojsko Peter Veresz, predsednik stranke malih posestnikov Istvan Dobi ter predstavniki ministr. za zun. zadeve,

PREMOGOVNIK VELENJE SI JE V JANUARJU ZOPET PRIBORIL PRVO MESTO V TEKMOVANJU

V četrtek dne 12. februarja se je na zveznem tajništvu rudarske industrije za Slovenijo v Trbovljah sestala tekmovalna komisija, ki je določila najboljši kolektiv rudarske stroke v prvem mesecu drugega leta petletke. Na podlagi poročil posameznih rudnikov je bilo ugotovljeno, da je prvo mesto zasedel rudnik Velenje, ki je presegel plan za 2,5%, proizvodni stroški pa so se znižali za 9,5%, kvaliteta proizvodnje premoega se je zboljšala za 13,44%, prihranki na lesu 10,24% in na razstrelivu 12,03%. Po ustaljenih normah dela 49,96% vsega zaposlenega delavstva. Rudnik Velenje je imel v mesecu januarju 0,54% neupravičenih izostankov, radi bolezni 8,43%, upravičenih 1,29%, skupaj 10,26%.

Drugo mesto je zasedel rudnik Senovo, ki je po neuspelih mesecih v jeseni 1947 dosegel v januarju plan in ga presegel za 1,3%, zboljšal kvaliteto premoega za 28,5% in na surovinah prihranil za 13% materiala. Po normah dela 66% vsega delavstva. Neupravičenih izostankov ima Senovo 1,1%, radi bolezni 9,1%, upravičenih 1,1%, skupaj 11,34%.

Tretje mesto je zasedel rudnik Zagorje, ki je presegel plan za 1,3%. Proizvodnja premoega se je zboljšala za 1,5%, na surovinah so prihranili pri razstrelivu 5%, dočim so lesa porabili za 4,4% več kot je bilo predvideno po planu. Po normah dela 54,2%. Izostankov ima neupravičenih 1,9%, zaradi bolezni 8%, upravičenih 6,4%, vsega skupaj 11,3%.

Četrto mesto je zasedel rudnik Trbovlje, ki je presegel plan za 0,2%. Proizvodni stroški so se zmanjšali za 11,7%. Kvaliteta premoega se je zboljšala za 1,1 odst., lesa so porabili 8,9% več kot je po planu, na razstrelivu pa so prihranili 38,2%. Po normah dela 48,5%. Neupravičenih izostankov ima Trbovlje 1,6%, zaradi bolezni 6,6%, upravičenih 0,9%, skupaj 9,1%.

Od posameznih obratov je bil v mesecu januarju Zapadni obrat 3,6% pod planom, dnevni kop Dobrna 13,7% pod planom in Vzhodni obrat 8,7% nad planom. Rudnik Trbovlje, ki je v pričetku meseca januarja dobro prišel za delo, je proti koncu meseca popustil zaradi tež-

ilijansčini. Znan je dnevnik »La voce del popolo« in revija »Trenta giorni«.

Ce se poudarimo, da Italijani v Istri sodelujejo v ljudski oblasti in da uživajo vse tiste prednosti, ki jih nudi razvoj ljudske demokracije v Jugoslaviji vsem delovnim ljudem naše dežele, potem je jasno, da so vsa pripovedovanja reakcionarnega italijanskega tiska navadne in namerne laži, ki ne morejo nikogar prevariti.

Zlonamernost italijanskih reakcionarnih listov ob pisanju o položaju Italijanov v Jugoslaviji in con Svobodnega tržaškega ozemlja pod jugoslovansko upravo lahko ilustrira lažno prikazovanje ukrepov jugoslovanskih oblasti v Novigradu ob uboju nekoga Italijana. Uboj tega človeka je bil izvršen po neki nočni zabavi in aretacija nekaterih ljudi s strani jugoslovanskih preiskovalnih oblasti, da bi našle zločince, je bila prikazana kot primer preganjanja Italijanov. Zamolčali pa so, da je bilo 18 do 20 aretiranih izpuščenih na svobodo takoj, ko so dokazali svoj alibi.

Obsoditi je treba, da se je celo nek aktivni minister italijanske vlade na osnovi lažnih in zlonamernih vesti pridružil klevetniški kampanji proti Jugoslaviji.

Na vprašanje, če lahko pove nekaj o vesteh, ki se zadnji čas pojavljajo v italijanskem reakcionarnem tisku o dozdavnem tihotapljenju orožja iz Jugoslavije v Italijo, je pooblašeni minister Ešref Badnjević izjavil: »Veliko število italijanskih reakcionarnih listov je pred kratkim naenkrat, kakor na ukaz, začelo voditi kampanjo proti Jugoslaviji zaradi dozdavnega tihotapljenja orožja v Italijo. Fašistični novinarji italijanskih reakcionarnih listov in profesionalni lažnivci nekaterih ameriških agencij so si

koč v mehaniziranih čelih in zaradi večkratnih zruškov.

Peto mesto v A skupini je zasedel rudnik Hrastnik, ki je presegel plan za 2,2%. Je sicer po proizvodnji boljši kakor Trbovlje, Zagorje in Senovo, je pa izgubil pri proizvodnih stroških 136 točk, pri proizvodnem učinku 78 točk, dočim je dobil v dobro 44 točk pri kvaliteti premoega, ki je zboljšana za 3%. Kljub temu, da je prihranil na lesu 35,6% in na razstrelivu 16,4%, je pri lesu izgubil 106,8 točk. Neupravičenih izostankov ima rudnik Hrastnik 1,4%, zaradi česar je izgubil 42 točk. Zaradi bolezni ima 4,9% izostankov, upravičenih 0,3%, vsega skupaj 6,6%.

V skupini B je zasedel prvo mesto rudnik Kočevje, ki je plan presegel za 4,07%, zmanjšal proizvodne stroške za 12%, zboljšal kvaliteto premoega za 6%, prihranil na lesu 12% in na razstrelivu 10%. Po normah dela 65% vsega delavstva. Neupravičenih izostankov ima 1,33 odst., vseh izostankov 9,13%.

Drugo mesto je zasedel rudnik Liboje, ki je plan presegel za 5%. Po normah dela 29% vsega zaposlenega delavstva. Neupravičenih izostankov ima 1,22%, vseh skupaj pa 9,24%.

Tretje mesto je zasedel rudnik Laško, ki je presegel plan za 1,3%, stroški so se zvišali za 8,9%, na razstrelivu so prihranili 19,7%. Po normah dela 52,7%, neupravičenih izostankov ima 0,4%, vseh izostankov ima 9%.

Četrto mesto je zasedel rudnik Pečovnik, ki je dosegel plan 100%.

Peti je rudnik Krmelj-St. Janž, ki pa je plan dosegel samo 96%.

V skupini C je zasedel prvo mesto rudnik Črna-kaolin, ki je presegel plan za 13,1%. Proizvodnja po eni zvebi je zvišana za 27,2%. Na lesu so prihranili 31% ter 12% na razstrelivu. Po normah dela 53,5%. Imajo 0,56% neupravičenih izostankov, zaradi bolezni 8,9%, upravičenih 0,68 odst., skupno 10,15%.

Drugi v skupini C je rudnik Idrija, ki je dosegel plan 86,20%. Da rudnik Idrija ni dosegel plana, katerega je v prejšnjih mesecih stalno presegal, je vzrok jamski požar, ki je nastal v mesecu januarju, ki je onemogočil redno obratovanje.

pričeli pri tem izmišljati vesti. Izmišlili so si celo vest o neki ameriški križarki, ki je na Jadranu prestregla in zaplenila jugoslovansko ladjo z 2000 puškami, namenjenimi za Italijo, in vest, da so bili italijanski ribiški čolni, zaplenjeni v jugoslovanskih teritorialnih vodah zaradi nedovoljenega ribolova, izpušeni samo pod pogojem, da prepeljejo v Italijo vojaški material. Na osnovi takih laži in izmišljotin klevetajo Jugoslavijo.

S klevetanjem Jugoslavije, da pošilja orožje v Italijo, je cilj te kampanje, da pripravijo teren za direktno in odkrito amer. intervencijo v Italiji.

Na vprašanje, kdaj bo izvršena repatriacija Italijanov iz Albanije, kar je bilo odločeno s posredovanjem Jugoslavije, je predstavnik zunanjega ministrstva dejal:

»Repatriacija Italijanov iz Albanije je v teku. Prva skupina je že repatriirana in je dospela v Italijo. Seznan oseb druge skupine je bil dostavljen italijanskemu poslanstvu v Beogradu. Ta skupina bo repatriirana takoj, ko jim italijanske oblasti izdajo vhodne vizume in se vsi zberejo v odhodnem pristanišču.«

Na vprašanje, zakaj se je zakasnila ta repatriacija, je predstavnik ministrstva zunanjih zadev, pooblašeni minister Ešref Badnjević izjavil:

»Kakor je znano iz uradnega obveščila albanske vlade, je bila ogromna večina italijanskih vojnih ujetnikov, okrog 26.000 ljudi, že prej repatriirana. V Albaniji je ostala samo majhna skupina, katere repatriacija je v teku. Razlogi za to so popolnoma razumljivi, če se oziramo na to, da repatriacija ni končana niti v mnogih drugih državah na zapadu, kakor tudi prometne in podobne težave, na kakršne je naletela repatriacija v teh državah.«

Akcija za pomoč grškemu ljudstvu v borbi za svobodo

Ljubljana, 14. februarja. Čeprav je akcija za pomoč grškemu ljudstvu šele v razvoju, je od 335 sindikalnih podružnic v Ljubljani odboru za pomoč grškemu ljudstvu v Ljubljani do danes javilo svoj prispevek 54 podružnic. Te podružnice so do sedaj skupno nabrale že 169.067,50 dinarjev. Samo uprava NM za Ljubljano je zbrala 15.738 din, sindikalna podružnica Titovih zavodov »Litostroj« pa 60.487,50 dinarjev.

V sklad za pomoč grškemu ljudstvu so doslej prispevali:

- Tovarna Lanenka 1000 din, tovarna Alumul 407 din, podružnica št. 18 uslužb. drž. admin. 3500 din, geodetska uprava 850 din, Industrijski servis — podr. uslužb. trg. podj. 1530 din, Armijski ortopedski zavod 1390 din, kartonažna tovarna 5159 din, podružnica 12 (Dol pri Ljubljani) 1893 din, podružnica 12 MLO 1654 din, tovarna konzerv — Vič 970 din, podružnica 5 usnarjev 400 din, srednje in visokošolski domovi 2400 din, sind. podr. pri min. za pravosodje 1920 din, podružnica 13 geodetska uprava 1145 din, Uprava NM za glavno mesto 15.738 din, podr. 1 uslužb. trg. podj. 700 din, podr. 27 Koloniale — Ljubljana 3171 din, podr. 15 Zavod za zaščito mater in otrok 910 din, podr. 17 costarji 1240 din, podr. vrhovno sodišče 2000 din, podr. 8 Mestna hranilnica Ljubljana 910 din, podr. 2 Ljubljanska tiskarna 1105 din, podr. direkcija gostin, MLO 160 din, podr. 14 cementinarnarji 2600 din, podr. kavarna in bar Nebotičnik 702 din, podr. mestna klavnica 4894 din, podr. Meprom 3520 din, podr. Golob 1223 din, podr. 8 kombinat 335 din, podr. gl. dir. kov. industr. 2875 din, podr. 3 Projektivni zavod LRS 5000 din, podr. 2 ministvo za kmetijstvo 567 din, partijska šola 990 din, podr. 43 Cankarjeva založba 370 din, podr. 29 Urad za cene LRS 860 din, podr. 4 brivci 285 din, podr. min. lesne ind. 2211 din, podr. min. za fin. 5861 din, podr. Titovi zavodi »Litostroj« 60.487,50 din, podr. 14 notranja uprava 1826 din, podr. min. kmetijstva 1030 din, podr. 20 gimn. Vič 1270 din, podr. MKG IV. grupa 1967 din, podr. MKG I. grupa 3599 din, podr. 12 ortopedski zavod 470 din, podr. min. za delo 3350 din, podr. Direkcija za ceste 1658 din, podr. Ljudska skupščina LRS 1000 din, podr. 9 sanitetna oprema 1265 din, podr. 2 ministr. za kmetijstvo 1333 din, podr. Gl. direkcija kem. industrije 3272 din,

podr. 31 Drž. založba Slovenije 1545 din, podr. Gl. odbor ES Slovenije 3860 din, podr. Sindikalna šola pri GO ESS 910 din; skupaj 169.067,50 din.

Kranj, 14. februarja. Akcija za pomoč grškim rodoljubom je med delavstvom tovarne »Tiskarina« v Kranju našla živahen odmev. Delavstvo te tovarne je z veseljem pozdravilo vest o ustanovitvi grške demokratične vlade in je že takrat mislilo, kako bi podprlo svobodoljubne grške borbe v njihovem pravičnem boju. Delavci v vseh obratih tovarne »Tiskarina« so sklenili, da bodo za pomoč demokratičnemu grškemu ljudstvu skupno prispevali 8.645 delovnih ur, kar znaša nad 120.000 dinarjev.

Kamnik, 14. februarja. Pretekli petek je bil v kamniškem okraju izvoljen odbor za pomoč grškemu ljudstvu. V ta odbor so prišli zastopniki vseh množičnih organizacij in ustanov. Za predsednika je bil izvoljen tov. Sali Anton, personalni referent tovarne pohišstva na Duplici, za podpredsednika tov. dr. Bogdan Premrov, okrajni zdravstveni referent v Kamniku, za tajnika pa tov. Obradovič, nameščeneec direkcije okrajnih podjetij.

Odbor organizira po vseh krajih in po podjetjih predavanja o borbi svobodoljubnega grškega ljudstva proti monarhofašistični vladi in tujim imperialističnim zatiralcem. Prispevke za pomoč borbenemu grškemu ljudstvu zbirajo v denarju, živilih in v obleki.

Beograd, 14. februarja. Odbori za pomoč grškemu ljudstvu niso bili ustanovljeni samo v vseh večjih središčih, marveč tudi v manjših krajih po vsej državi. Okrajni odbori za pomoč grškemu ljudstvu na Kosovem in v Metohiji so razvili zbiralno akcijo po vaseh. Kako naše ljudstvo sočustvuje s trpečim grškim ljudstvom, se vid: iz primera dveh frontovcev, Vojislava Velčkovića in Draga Grujića iz vasi Bresija v gračanškem okraju, ki sta prispevala v denarju in živilih 35.000 din.

Osem sindikalnih podružnic v Petrinji je zbralo do zdaj 60.000 dinarjev za pomoč grškemu ljudstvu. Samo 5 vasi iz tega okraja je prispevalo do zdaj 2246 kg koroze, 660 kg fižola, 50 kg masti in druga živila.

Tri podružnice zveze državno-upravnih ustanov v Skoplju so zbrale 29.930 din, delavci in nameščenci pri komiteju za zunanjo trgovino in carinarici pa so prispevali 8.900 din. Člani podružnic kmetijsko-gospodarske fakultete in radio Skoplje so dali okrog 11.000 din.

Rudarji labinskega bazena so več ur prostovoljno delali ter so prispevali okoli 3200 delovnih dni v vrednosti 320.000 din.

V Slavonskem Brodu so zbrali sedaj samo člani sindikatov okoli 80.000 din. Rudarji premočevnika Zagorje so prispevali za svobodoljubno grško ljudstvo polovico svojega dnevnega zaslužka v vrednosti 70.000 din.

Ratifikacija sovjetsko-rumunske pogodbe

Bukarešta, 14. februarja (Tanjug). Rumunska ljudska skupščina je včeraj ratificirala pogodbo o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med Sovjetsko zvezo in Rumunsko ljudsko republiko, ki je bila podpisana 4. februarja v Moskvi. Na slovesni seji je bil navzoč predsednik vlade dr. Petru Groza s člani vlade in člani diplomatskega zbora.

Minister za zunanje zadeve Ana Pauker je v svojem govoru poudarila, da je rumunsko-sovjetska pogodba zasnovana na podlagi enakopravnosti, spoštovanja nacionalne neodvisnosti in nevmešavanja v notranja vprašanja držav podpisnic. Sovjetska zveza lahko sklepa take pogodbe, ker želi stalinska zunanja politika mir Sovjetski zvezi, mir vsemu svetu, ker želi sodelovanje med narodi in splošno varnost.

Jugoslovanski poslanik v Danski in Švedski izročil poverilnice

Kopenhagen, 14. febr. Jugoslovanski poslanik v Danski in Švedski dr. Dušan Bratič je izročil danes danskemu kralju svoja poverilna pisma.

Pomen in naloge komisij za popis prebivalstva, ki bo 15. marca

Za pripravo in izvedbo planskega gospodarstva je potrebno poznati vse gospodarske in socialne temelje države. Nosilec teh pa je prav prebivalstvo. Brez zadostnih podatkov o ljudeh, ki edini ustvarjajo, je vsako načrtno gospodarstvo nemogoče.

Sedaj pa nastane vprašanje: kdaj in kako izvesti popis prebivalstva, da bo čim hitreje in čim bolj enostavno izvedeno. To vprašanje je bilo rešeno z odredbo predsednika zvezne planske komisije o določitvi dneva za popis prebivalstva v FLRJ in z navodili za izvršitev popisa prebivalstva. Točen čas, ko bo izveden popis, je določen po stanju o polnoči med 15. in 16. marcem 1948.

Vsa odgovornost za izvedbo popisa je po navodilih za izvršitev popisa prebivalstva padla na statistične urade. Zato bodo ustanovljene popisne komisije pri republiških statističnih uradih in centralno-popisna komisija pri zveznem statističnem uradu. Pri okrajnih, mestnih, rajonskih in krajevnih ljudskih odborih pa bodo osno-

vane okrajne, mestne, rajonske oziroma krajevne popisne komisije, ki bodo vodile popis po navodilih višjih popisnih komisij in pod nadzorstvom svojih ljudskih odborov.

Sestav popisnih komisij je naslednji: okrajno popisno komisijo (ali komisijo mesta v stopnji okraja) postavi izvršilni odbor. Komisija šteje najmanj 6 članov oziroma toliko, da pride na vsakega člana komisije delo v 5-8 KLO. Obvezno sta dva člana te komisije predsednik okrajne planske komisije in po en član izvršilnega odbora.

Okrajna popisna komisija je odgovorna, da vodi in organizira dela krajevnih popisnih komisij. Ona dostavi popisni material krajevnim oziroma rajonskim ljudskim odborom in skrbi za to, da se popis prebivalstva na področju okraja izvede v določenem roku. Po opravljenem delu pošlje komisija vse material in rezultate popisa najkasneje do 31. marca 1948 republiški statistični uradu.

Največji poudarek je prav na delu krajevnih (rajonskih in sektorskih) popisnih komisij. Sestavljene so iz 4-6 članov. Obvezno je član komisije predsednik ali tajnik ljudskega odbora. Krajevna popisna komisija ima nalogo, da neposredno izvrši vsa pripravljala dela za popis prebivalstva. V ta namen ji bo ljudski odbor dodelil potrebno osebo in v mestih tudi tehnične strokovnjake. Komisija ugotovi najprej točne meje in seznam naselij, ki so v sklopu krajevnega ljudskega odbora, ter določi popisne okolišče. Popisni okolišči je najmanjša teritorialna enota za popis prebivalstva. Popisni okolišči ne sme biti niti prevelik niti premajhen, temveč mora obsegati toliko prebivalcev, kolikor jih en popisovalec v dveh dneh lahko popiše. V mestih in stružinih manjših krajih lahko obsega okolišči 250-400 ljudi, medtem ko bo na deželi, predvsem pa v hribovitih krajih obsegal morda samo nekaj okrog 100 prebivalcev.

De Gasperijeva vlada nezakonito zadržuje v kaznilnicah jugoslovanske državljane

Trst, 14. febr. (Tanjug). Včeraj se je zglasil v Trstu v uredništvu »Primorskega dnevnika« mlad Italijan, doma iz Bologne, ki je preživel več mesecev v kaznilniških zaporih zaradi svojega antifašističnega prepričanja. Tovariš je imel priliko srečati v kaznilnici številne slovenske antifašiste, sedanje jugoslovanske državljane, ker so doma iz krajev, ki so prišli po ratifikaciji mirovne pogodbe pod Jugoslavijo in ki jih je obsodilo angloameriško vojaško sodišče v Gorici in Trstu pred 15. septembrom 1947. Te slovenske obsojence so Angloameriški deportirali v Verono. V tej kaznilnici so med drugim zaprti tovariši Ivan Pavšič doma iz Idrije, obsojen od angloameriškega vojaškega sodišča v Trstu meseca marca 1947 na dve leti robije; Marij Grbec, doma iz Ročinja pri Kanalu in Viktor Kukanja iz Malaga dola na Krasu. Oba zadnja sta obsojena na več let zaporne kazni od višjega angloameriškega sodišča v Gorici.

Vsi jetniki slovenske narodnosti so podvrženi posebnemu režimu. Čeprav so jih angloameriške oblasti obsodile zaradi političnih dejanj, jih ravateljstvo kaznilnice smatra za navadne zločince. Uprava zaporov jim ne dobavlja drugega, kot enkrat dnevno malo tople vode in trdega slabega kruha. Ne dobivajo perila, obleke in ne obutve. V kaznilnici pa se nahaja tudi veliko številno obsojenih italijanskih partizanov in antifašistov, ki so navezali s slovenskimi antifašisti tesne stike in jim pomagajo, kolikor morejo.

Sramotno je postopanje upravnikov kaznilnice napram bolnim Slovincem. Tov. Viktor Kukanja je zelo bolan na pljučih. Zdravniki, bivši kapetan fašistične milice, pa mu je odgovoril, naj se gre jetnik zdraviti v Jugoslavijo in da mu je prav vseeno, četudi pogine.

Vse to doživljajo danes jugoslovanski državljani in italijanski zapor. Obsojeni niso bili od nobenega italijanskega sodišča, prekršili niso italijanske zakonodaje ali izvršili nezakonita dejanja na ozemlju pod italijansko jurisdikcijo. Obsojeni so bili od vojaškega sodišča okupacijskih oblasti zaradi svojega antifašističnega prepričanja. De Gasperijeva vlada pa je kot služabnik angloameriškega imperializma uporabila zloglasne fašistične mučilnice v Italiji za slovenske antifašiste in jih zadržuje v svojih zaporih proti vsakemu mednarodnemu pravu.

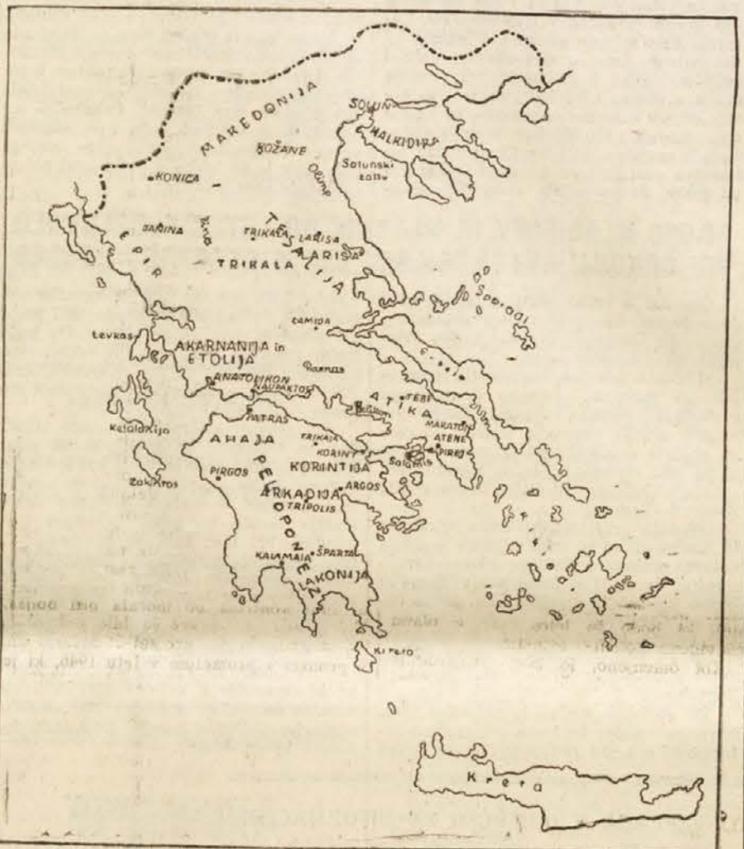
Novi pošiljke surovin Sovjetske zveze Rumuniji

Bukarešta, 14. febr. (Tanjug). — V Rumunijo so prispele nove sovjetske pošiljke industrijskega materiala in surovin, ki so potrebne za razvoj rumunske industrije, med drugim približno 1000 ton okroglega jekla, 15.000 kilogramov plugov in 5700 kg strugalnikov. Pričakujejo se novi transporti.

Izredni poslanik LR Albanije v Beogradu

Tirana, 14. febr. (ATA). Za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra LR Albanije v Beogradu je bil imenovan Radaden Čitako.

Z zmagovitimi operacijami demokratična armada osvobaja Grčijo

Oktober 1946. je bila ustanovljena demokratična armada Grčije. Grški narod je tako s svojo junaško borbo in svojim požrtvovanjem iz malih partizanskih odredov ustvaril svojo lastno armado, da brani svojo svobodo, čast in neodvisnost.

Dne 16. avgusta 1947. je general Markos, komandant Vrhovnega štaba demokratične armade izdal proglas na grški narod, s katerim je bila Grčija proglašena za demokratično republiko, demokratična armada pa za edino legalno oboroženo silo v Grčiji. Po tem proglasu je demokratična armada še povečala svojo aktivnost v borbi proti monarhofašističnim silam in tujim okupatorjem. Z velikimi operacijami v Epiru in Tesaliji je osvobodila nad 600 kvadr. kilom. ozemlja in na stotine vasi ter tako ustvarila prvo večje osvobojeno ozemlje.

Jesenska ofenziva monarhofašistov proti osvobojenemu ozemlju na področju Kajmakčalana, Rumelije in Tesalije je popolnoma propadla in sredi septembra je pričela demokratična armada s protiofenzivnimi akcijami po vsej Grčiji osvobajati nove predele grškega ozemlja. Partizani so vdrli celo v mesto Lariso v Tesaliji, ogorčene borbe pa so se razvile v osrednji Makedoniji okrog Florine in Kožane ter v območju Parnasa. Na področju Kožane je demokratična armada osvobodila 30 vasi in tako še povečala osvobojeno ozemlje.

Sredi oktobra so podvezle enote demokratične armade veliko akcijo na področju Janine in zavzele mesto Mecovo, kjer so zaplenile velike količine materiala in osvobodile na desetine vasi.

Novembra meseca so se akcije demokratične armade razširile tudi na grške otoke, zlasti na otoka Samos in Eubejo, kjer so partizani osvobodili več vasi.

Konec novembra je poskušal Sofulis z novo monarhofašistično ofenzivo v Epiru, Spodnji Makedoniji, Tesaliji, Trakiji in na področju Pinda uničiti demokratično armado. Toda ofenziva je žalostno propadla že ob prvih napadih na demokratično armado, ki je onemogočila vdor monarhofašistov na osvobojeno ozemlje.

Namesto monarhofašistične »zimске ofenzive« so pričele enote demokratične armade začetkom decembra napadati na področju Konice in sicer na glavni cesti Konica—Janina, ter prodrla celo v mesto Konico. Istočasno so

pričele z velikimi akcijami v Makedoniji, kjer so partizani zelo povečali osvobojeno ozemlje, v Tesaliji, Trakiji, Rumeliji in na Peloponezu.

Po ustanovitvi začasne demokratične vlade je demokratična armada še povečala svojo aktivnost. Ofenzivne akcije so se razširile tudi na Etolijo in Akarnanijo, kjer so partizani osvobodili mesteca Arahovo blizu Navpaktosa, in razvili ofenzivne operacije do Korintskega zaliva in na področje Patrasa. Boji so se pričeli tudi v pokrajinah Evritaniji in Triponidi.

Konec januarja je demokratična armada pričela novo ofenzivo po vsej Grčiji. Ogorčeni boji so se bili v Epiru na področju Filiatesa, kjer je bilo osvobojenih 12 vasi. Partizani so napadali tudi na področju Lamije v Tesaliji, v Trakiji in v Makedoniji v bližini Soluna, kjer so osvobodili 25 vasi. Na Peloponezu so se borili partizani na področju Tripolisa vzhodno od Sparte v Parnonskih planinah. Partizani kontrolirajo cesto med Kalamaie in Tripolisom.

V začetku februarja so bili hudi boji na področju Olimpa in Komotine v Trakiji ter na Peloponezu v okolici Sparte. Ofenziva demokratične armade se je vedno bolj bližala osrednji Grčiji — Atiki in Solunu v Makedoniji. Okrog 8. februarja so pričele enote demokratične armade ofenzivne akcije v smeri proti Atenam. Zavzele so goro Helikon in prodrle do gorske verige Kiteron, 100 km severozahodno od Aten, in vas Parni, ki pa je oddaljena le 15 km od glavnega mesta Grčije.

Istočasno so se pričele ofenzivne operacije tudi v severni Grčiji. Enote demokratične armade so napadale garnizone monarhofašistov v spodnji Makedoniji, v bližini Kožane, 9. febr. na so prodrla celo v mesto Kožano in Lariso. Ena izmed najsmelejših akcij demokratične armade pa je bilo obstrreljevanje Soluna s topovi 10. februarja. Napad je bil izvršen podnevi sredi ozemlja, ki ga kontrolirajo stenske čete.

S svojimi zmagovitimi operacijami ruši demokratična armada vse načrte monarhofašističnih oblastnikov in njihovih gospodarjev. Ob teh uspehih demokratične armade je znova prišlo do izraza dejstva, da je nepremagljiva tista armada, ki se bori za ljudstvo, ki z borbo uresničuje težnje ljudstva in zato tudi uživa vso pomoč in podporo ljudskih množic.

Narod, ki se bori za svojo svobodo, je nepremagljiv

V ponedeljek 16. februarja bo ob 20. uri v veliki Unionski dvorani

AKADEMIJA SINDIKALNIH KULTURNO-UMETNIŠKIH DRUŠTEV IN SKUPIN V KORIST GRŠKEMU LJUDSTVU

ki jo prireja Mestni odbor Ljubljane za pomoč grškemu ljudstvu

Na akademiji bodo sodelovala kulturno-umetniška društva poštnih uslužbencev, »Tine Rožanc«, »Jože Moškrič«, pevski zbori »Ivan Cankar«, sindikalne podružnice medicinske fakultete, tobačne tovarne, ECZ, tovarne Union, Krojaške zadruge, solist Tone Petrovič in recitatorji

PROGRAM:

I. del

- Govor: predsednik Mestnega odbora Ljubljane za pomoč grškemu ljudstvu — tov. Hegler Jože.
- Matej Bor: Kri v plamenih (recitira tov. Penko).
- Rado Simoniti: Puška moja (solo — poje tov. Petrovič Tone).
- Kajuh: Po tisoč letih (recitira tovarišica Dežman Marica).
- Kajuh-Simoniti: Še veš (solo, poje tovarišica Draksler Sonja).
- Kajuh: Jesenska (recitira tov. Parkelj Franc).
- Kajuh-Simoniti: Samo en cvet (solo poje tovariš Zornik Oskar).
- Med Markosovimi partizani (odlomek).

II. del

- Pregelji: Čujte delavskih množic korak. Pregelji: V nove zarje. (Poje pevski zbor »Ivan Cankar«.)
- Rado Simoniti: Puntarska (poje pevski zbor tobačne tovarne).
- Vrabec: Udar na udar. Pahor: Koračnica. (Poje pevski zbor Krojaške zadruge.)
- Diklič: Pesem o pesti. Šivic: Nočoj tovariši v napad. (Poje pevski zbor Medicinske fakultete).
- Majakovsky: Partija (zborna recitacija — recitira KUD »Tine Rožanc«).
- Kuhar: Hercegovska. Kuhar: Jutri gremo v napad. (Poje pevski zbor Električne cestne železnice.)
- V. Mirk: Na morje in vihar. Zlomimo bič. Trudniči: Makedonska pesem. Simoniti: Bolen mi leži. (Poje pevski zbor KUD »Tine Rožanc«.)
- Partizanska - Mihelčić: Kje jemlješ moč partizan. V. Mihelčić: Svobodna je naša domovina. C. Pregelji: Mi smo mlada garda. (Poje mladinski pevski zbor KUD »Moškrič Jože«.)
- M. Kozina: Hej tovariši (harmonikarski zbor KUD »Jože Moškrič«).

Vstop prost

PLAN PROIZVODNJE SEMEN

V 5 letnem gospodarskem načrtu smo postavili pred nalogo, da dvignemo pridelke rastlin pri žitih za 15 %, krompirja za 20 % in da povečamo celotno proizvodnjo za 20 %. Nedvomno je ta naloga težavna in obsežna. Zahteva izgraditev močne semenske službe pri ministrstvu za kmetijstvo na okrajih in pri krajevnih ljudskih odborih, zahteva intenzivno delo kmetijskih ustanov, ki jim je poverjena proizvodnja kvalitetnega semena, proučevanje rajonizacije in boljše obdelave zemlje, borba proti rastlinskim boleznim in škodljivcem. Nadalje postavlja ta naloga naši industriji, da poveča proizvodnjo kmetijskega orodja in strojev, gnojil, zaščitnih sredstev itd.

Trenutno je najpomembnejši člen v vorigi vseh neštetihi čimteljev, ki sodelujejo pri dvigavanju pridelka, gotovo kvalitetno seme. Zato moramo njegovi proizvodnji posvetiti največjo pažnjo. Ne terja od nas nobenih posebnih investicij — izvzemši preprostih skladišč za semensko blago, izhodiščno, to je začetno količino kvalitetnih semen, ki jih bomo v bodoče razmnoževali in zboljševali imamo v glavnem doma. Nadalje nudita zvezna uredba o prodaji kmetijskih pridelkov in odredba o sklepanju pogodb za pridelovanje semenskega blaga, in o odkupnih cenah za semensko blago v gospodarskem letu 1947/48, ugodne ekonomske pogoje za njegovo proizvodnjo.

Zaradi lažnosti naj bo mimogrede omenjeno, da plan proizvodnje semen nima nobene neposredne zveze s preskrobo semen, ki jo rešujejo ljudski odbori pri izvajanju setvenega plana. Pri preskrobi semen gre za to, da se vsa orna zemlja poseje. Jasno je, da je pri reševanju tega vprašanja dostikrat treba seči po semenu, ki je na razpolago, torej tudi po povprečnem trgovskem blagu. Dolžnost ljudskih odborov je, da poskrbijo za čim boljše blago iz lokalnih virov, da podprejo oz. dajo iniciativo za lokalno zamenjavo med pridelavci, med vasi in med krajevnimi ljudskimi odbori.

Plan proizvodnje semen se nanaša samo na semensko blago. Komisije za priznavanje semen so že lani izvršile tekom leta vrsto pregledov na terenu in ocenile semensko vrednost posevkov. Z delom bodo tudi letos nadaljevale v še večjem obsegu.

Prednosti, ki jih ima kvalitetno seme pred navadnim trgovskim semenom so znane. V grobem cenimo, da dobro seme dvigne pridelke za 25 %. Gre za to, da omogočimo prav vsem kmetovalcem, da si ga čimprej nabavijo. V ta namen je sprejela naša republika, kot vse ostale, svoj plan proizvodnje semen. V prvem letu 5 letke je bil ta plan minimalen, v letošnjem letu pa nam stavlja v dolžnost, da proizvedemo precejšnje količine semena, stotine vagonov semenskega krompirja, semenskih žit in semena krmnih in industrijskih rastlin.

Posledice, ki jih je pustila vojna v proizvodnji semen, so bile v vseh državah občutne. Delo zavodov za vzgojo kvalitetnega (sortnega) semena, je več let zaostalo, skoraj popolnoma je bila onemogočena zamenjava semen med posameznimi gospodarskimi okolišči, ki je čisto predpogoji za dober pridelok.

Z največjimi napori je država zbrala osnovno količino kvalitetnih semen za potrebe republik.

Upeštevajoč važnost semenskega blaga za dvig pridelka, možnosti njegove proizvodnje v poedinih republikah in nužnost samooskrbe, neodvisnosti od uvoza, je predsednik vlade maršal Tito predpisal uredbi o proizvodnji semenskega blaga za vse republike. S tem je poudaril, da ta naloga ni samo stvar kmetijskega resora temveč celotne ljudske oblasti, ni samo stvar kmetijskih oddelkov oziroma odsekov, temveč celotnih ljudskih odborov. Zagotovitev zadostne količine semenskega blaga je prvi pomembnejši korak v rekonstrukciji kmetijstva, v zboljšanju prehrane vsega prebivalstva, v dvig krmne osnove živinoreje itd.

Plan proizvodnje semen je bil okrajem dostavljen; naznačene so bile površine in količine semenskega blaga, ki ga je treba v okraju proizvesti. Nadalje je bil na skupnem sestanku okrajnih kmetijskih poverjenikov in referentov prediskutiran in prilagojen prilikam posameznih okrajev. Pri samem sprovajanju plana v življenje pa je bila s strani okrajnih ljudskih odborov storjena prva napaka. Smatrali so ga za navaden administrativen akt, ki se tiče samo kmetijskega odseka. Z njim se ni seznanjala niti okrajna planska komisija in še manj vse okrajni ljudski odbori. Da se je važnost tega plana še bolj skrčila na okrajnem ljudskem odboru, je samo po sebi umevno.

Kako komo letos pristopiti k izvajanju plana proizvodnje semen?

V strokovnem pogledu je stvar preprosta. Semensko blago, s katerim razpolagamo, se bo razdelilo proizvajalcem v razmnoževanje. Ob tej priliki bodo kmetijske zadruge in »Semena« zaključevale s pridelovalci pogodb. Poleg tega pa se bodo zaključevale pogodbe (kontrakti) tudi s pridelovalci, ki imajo po njihovem mišljenju dobro seme. Zaradi gotovosti, da se ob žetvi zajame res kvilitetno semensko blago, bodo tekom rasti vsi kontrahirani pridelki po strokovnih ekipah pregledani. Računati je treba z izločitvijo nepriemnih posevkov. Ker pa je plan, ki so ga okrajji sprejeli, obvezen, je treba torej pri njegovi razdelitvi na KLO nekoliko zvišati postavljene količine in površine. Osnova je količina, dočim je zadana površina le v pomoč, v navet, kakšne površine so pri povprečnem pridelku potrebne, da se doseže zadana količina.

V organizacijskem pogledu zahteva izvedba plana proizvodnje semen temeljite priprave. Tako pri okrajnih kot pri krajevnih ljudskih odborih je potrebno pritegniti k njegovemu izvajanju vse množične organizacije. Brezpojno je treba s planom seznaniti proizvajalce na množičnem sestanku, zlasti interese, ki so pripravljeni in imajo pogoje, da sprejmejo proizvodnjo semenskega blaga, zabeležiti površine oz. količine, ki jih bodo posejeli na svoji zemlji. Tako je treba začeti odkrivati, kateri kmetovalci imajo semensko blago, pa ga zaradi nepoučenosti konzumirajo ali pa ga nameravajo zasejati le za svoje potrebe, čeprav bi bilo lahko v večji meri izkoriščeno. V sosednji republiki Hrvaški so aktivisti že na delu. Zbrali so med drugim že značne količine dobrih semenske pese in korenja (dvoletne rastline), ki bodo že letos dale v planu predvideno količino semena.

Kot omenjeno, je plan proizvodnje semen dosegljiv le, če ga začnemo uvajati množično. Njegovi rezultati so namenjani vsemu delovnemu ljudstvu. Ni torej samo stvar organov ljudske oblasti in tudi ne samih kmetijskih združb, ki ves tehnični posel opravljajo, temveč tudi množičnih organizacij, ki naj predvsem pridobijo izkušene kmetovalce, ki so se že bavili s proizvodnjo semen. Borba za izpolnitev plana proizvodnje semen je hkrati borba za izpolnitev celotnega 5 letnega plana je hkrati borba proti špekulantom s semenskim blagom, ki še danes izkoriščajo pomanjkanje zlasti pri malih in srednjih kmetih v semenskem blagu. Osnove organizacije semenske službe imamo, spolnjevali jih bomo tekom samega dela; prav tako imamo gospodarske pogoje za proizvodnjo semenskega blaga. Začnimo torej s takojšnjim delom, izvršimo vse organizacijske priprave, da ob priliki kontrahiranja ne bomo stali pred nepoučenimi kmetovalci!

Gozdna uprava Šoštanj poziva na tekmovanje

Gozdna uprava Šoštanj poziva gozdne uprave Braslovce, Celje-Sp. Hudinja, Jurklošter, Poljane, Podčetrtek, Rogatec in Vitanje v območju gozdnega gospodarstva Celje na tekmovanje in sicer:

1. Plan za leto 1948. bo izpolnjen 70% najpозneje do 20. junija t.l. in sicer v proizvodnji, kakor v odpremi vseh gozdnih sortimentov.

2. Operativno evidenčna služba bo do 15. marca t.l. brezhibno funkcionirala, tako v točnosti, kakor v stavljenih rokih in dostavljena gozdnemu gospodarstvu.

3. S planom bomo seznanili do konca februarja prav vsakega gozdnega delavca in voznika. Izboljšali bomo delovno disciplino in zmanjšali neupravičene izostanke.

4. Najboljše bomo oskrbeli delovno silo in najboljše uredili gozdni magazin.

Gozdna uprava Šoštanj.

Gozdno gospodarstvo Celje sprejema tekmovanje

Gozdno gospodarstvo Celje sprejema tekmovanje v izvedbi proizvodnega plana gozdnih sortimentov za leto 1948, ki ga je napovedalo v dnevnem časopisu dne 12. februarja t.l. kočevsko gozdno gospodarstvo, vsem gozdnim gospodarstvom v LRS.

Gozdno gospodarstvo Celje.

Obračun in nadaljnje perspektive KLO Zagorje

Pred dnevi so zborovali volivci KLO Zagorje. Najvažnejša točka je bilo poročilo o gospodarstvu, ki ga je podal predsednik tov. Burkelje Viktor. Vsega skupaj ima KLO Zagorje 12 podjetij. Po bilančnem zaključku je bilo aktivnih 11 podjetij, a 1 je bilo pasivno. Podjetja so sledeča: apnenice, vodovod, »Kurivopromet«, čevljarstva delavnica, uprava hiš, hotel Kum in restavracija, šiviljsko-krojaška delavnica, kino, »Naša knjiga« in klavnica. Skupni čisti dobiček aktivnih podjetij znaša 227.345 din pri čemer ni všteta klavnica, ki še ni mogla dati obračuna. Pasivno podjetje KLO t.j. krojaško-šiviljska delavnica izkazuje skupno 33 tisoč din izgube. To podjetje ni krilo režijskih stroškov. Krojaško-šiviljska delavnica je že pod prejšnjo upravo napreje izgubila precejšen del delovnega kadra, a sedanje delovne sile niso mogle kriti visokih režij. V bodoče bo poslovna uprava skušala doseči, da ne bo nobeno podjetje pasivno. Vodje raznih podjetij bodo morali imeti več čuta odgovornosti in tudi kontrola bo morala biti boljša. Delo poslovne uprave je bilo pohvalno, saj izkazuje bruto promet 30.500.000 din v primeri s prometom v letu 1946, ki je znašal le 1.500.000 din. Za leto 1948 je predvidenih dohodkov iz podjetij itd. 1.889.978 din, skupni dohodki proračuna so zaenkrat predvideni na 6.882.940 din in prav toliko je predvidenih izdatkov. Seveda je izpeljava tega proračuna v veliki meri odvisna od ljudstva samega. Le aktivnost podjetij bo ustvarila solidno gospodarsko osnovo in napredek kraja. Samo investicije za leto 1948 znašajo 4 milijone 795.000 din. Po sklepu volivcev prevzema KLO še pogrebni zavod, mlekarno, zgradil si bo opekarno, odkupil in spravil v obratovanje tovarno klepa, na ponudbo OLO prevzame KLO v svojo kompetenco avtobusni promet, sporazumno s tuk. upravo rudnika bo KLO poiskal primerni dnevni izkop premoaga za svojo potrebo, odkupil bivši združni dom v Zagorju in ga adaptiral s pomočjo OLO za osnovno šolo, ki ima zelo tesne prostore. Predviden je tudi samoprisepek za ureditev ceste od Stempšnika do postaje, ki je že v zelo slabem stanju. Seveda je izvedba vsega tega načrta zopet odvisna od volivcev samih, ker le v sodelovanju vsega prebivalstva bo mogoče začrtano delo izvršiti. Izvršiti se mora tudi zaprtje vodnega vrelca v Semniku in izgraditi rezervar v Kisovcu. To bo prva etapa za izgradnjo novega vodovoda, ki ga ima KLO v svoji petletki. Verjetno bo sezidana še ena peč pri apnencih in popravljena stara. Projektiran je tudi odepac tira do bivše Kovačeve žage, kjer bo možno na zgornjih rampah mnogo hitreje in ceneje nakladati. P. V.

V Prekmurju je sklepanje pogodb za spomladansko obdelovanje zemlje v polnem teku

Uprava strojnih postaj v Murski Soboti ima skupno 6 brigad, od katerih šteje vsaka 3 do 8 traktorjev. Traktorske postaje so porazdeljene v Murski Soboti, Beltincih, Dolnji Lendavi, Ljutomeru, Slatini Radenci in v Apačah.

Sedaj je v polnem teku sklepanje pogodb za spomladansko obdelovanje zemlje. Vsaka brigada ima svoj plan, po katerem poteka in urejuje delo. Zaradi lanske lepe jeseni so bila razna dela izvršena že takrat, tako da je zemlja po večini že pripravljena za spomladansko setev.

»Ustroj« ima v Murski Soboti lastno mehanično delavnico, kjer popravljajo mehaniki skupno s traktoristi stroje in traktorje. Večina strojev je za delo že pripravljena in ostale pa bodo usposobili do konca meseca. »Ustroj« v Murski Soboti je letos dobil tudi nov stroj goseničar, s čimer je rešeno vprašanje globokega oranja za vinograde in drevesnice, ki je bilo v okraju precej pereče.

Posamezne traktorske postaje so že pričele z razkuževanjem in čiščenjem jarih semen po posameznih krajih, kar je za dober pridelok ogromne važnosti.

Pripombe k tekmoivanjem na gradiliščih

Številčna in idejna rast sindikalnih organizacij na naših gradiliščih nam daje jamstvo, da bodo uspehi doseženi v letu 1947 osnova za nadaljnje uspehe v petletki. Če vzamemo za osnovo storilnosti gradbene stroke v doseganju norm za leto 1939 — 100%, je znašala storilnost v letu 1945 — 65%, v letu 1946 — 100% in v letu 1947 — 108,8%.

V letu 1947 so skoraj vsa naša gradilišča prevzela tekmovalne obveze. Vetrnost in borbenost za dosego prevzetih obvez pa so pokazali samo nekateri delovni kolektivi, ki so ob zaključku novembrskega tekmoivanja dosegli lepa mesta. Gradilišče HC Mariborski otok, kjer je bil plan za leto 1947 dosežen že koncem septembra je dobilo od centrale uprave delavcev in nameščencev gradbene industrije in stavbarstva Jugoslavije prehodno zastavo kot tretje najboljšo gradilišče v državi, od GO ES Slovenije prehodno zastavo kot tretji najboljši delovni kolektiv vseh strok v Sloveniji in prehodno zastavo od zveze delavcev in nameščencev gradbene industrije in stavbarstva Slovenije kot prvi najboljši delovni kolektiv te stroke v Sloveniji. Nadalje so dobili diplome in pohvale od tajništva zveze delavcev in nameščencev gradbene industrije in stavbarstva Slovenije delovni kolektiv gradilišča HC Moste kot drugi najboljši v svoji stroki, delovni kolektiv gradilišča tovarne aluminija v Strnišču, kot tretji najboljši v svoji stroki ter še nekaj podjetij in gradilišč. Doseženi uspehi omenjenih gradilišč nam pričajo, da je delavstvo razumelo, da je treba overiti stare metode dela in pristopiti k novemu socialističnemu načinu — tekmoivanju. Povsod drugje pa je ostalo samo pri sklepih.

Vzrok je iskati deloma v nedelavnosti in organizacijski nesposobnosti sindikalnih podružnic, ki niso znale delavstvu pojasniti pomena tekmoivanja, predvsem pa v nerazumevanju vodstev gradilišč o vlogi tekmoivanja pri izvrševanju planskih nalog. Ugovor, da delavstvo noče tekmoivati, ne drži, ko vidimo, da se po gradiliščih dela 80% in tudi več po normah in v akordu, kar je podlaga za tekmoivanje.

Na nekaterih gradiliščih si niso bili na jasnem, da je sindikalna podružnica in ne vodstvo gradilišča tista, ki organizira, napoveduje in vodi tekmoivanje, za dosego uspeha pa mora biti tesno sodelovanje med njima. Dogajalo se je, da so podjetja napovedovala tekmoivanja ne da bi delovni kolektivi o tem kaj vedeli, kakor na primer pri podjetju za ceste, pri gradbenem podjetju Beton v Celju, pri gradbenem podjetju Megrad v Ljubljani in še nekaj gradilišč. Tekmoivalne obveze, če so se sprejemale na sestankih, so bile običajno preveč okvirne, ne da bi posamezniki ali grupe vedeli, kakšne so njihove konkretne naloge v okviru tekmoivanja. Bili so tudi primeri lahkomiselnega napovedovanja tekmoivanja s strani gradilišč in podjetij, katerih v danih možnostih ni bilo mogoče praktično izvesti. Večkrat je bil v tekmoivalnih obvezah dan poudarek na drugovrstna vprašanja, dvig storilnosti kot najvažnejši del tekmoivanja pa je bil izpuščen ali premalo poudarjen.

V dneh 13. in 14. avgusta 1947 je bilo na gradiliščih LRS množično tekmoivanje po starem in novem načinu zidanja z namenom, da se pokaže prednost in možnost uporabe novih načinov in organizacije dela. Dne 14. avgusta je tekmovalo po novem načinu 158 zidarskih skupin na 46 gradiliščih ter doseglo v 1006 urah — 1427 m³ zidu. To pomeni povprečni rezultat v eni uri 1418 m³ ali v osmih urah 11.344 m³, t.j. 515% predpisane norme, 2,20 m³ v osmih urah. Navedeni rezultati, doseženi v množičnem tekmoivanju, ki nam dovolj pričajo o prednostih novega načina zidanja in organizacije dela, bi morali biti v izpodbudo vsem delovnim kolektivom naših gradilišč, da osvojijo pridobljene izkušnje. Kljub doseženim uspehom se je novemu načinu posvetilo premalo pažnje, saj je v IV. tromesečju leta 1947 delalo na gradiliščih LRS po novem načinu le kakih 30 skupin, in še to v večini primerov po iniciativi samih zidarjev.

Na mnogih gradiliščih, kakor pri gradnji ceste Ljubljana—Vič, Domžale—Prevoje, Gradis Celje, gradbeno podjetje Pionir v Novem mestu, gradbeno podjetje Projekt v Kranju itd., ni bilo tekmoivalnih komisij, ali pa niso vedele, kaj je njihovo delo v okviru tekmoivanja.

To so najbolj vidne napake in pomanjkljivosti tekmoivanja v prvem letu petletke. Biti nam morajo merilo za odpravo napak in postavitve temeljev za pravilno izvedeno in uspešno tekmoivanje, da bodo v drugem letu petletke čimprej dosežene in presežene postavljene planske naloge.

Uvedba operativnih planov za vse objekte in gradilišča ter dnevna evidenca omogočata, da bo tekmoivanje čim bolj etvarno, da bodo delavci in nameščenci prevzemali obveznosti neposredno iz plana na določene roke, da bodo primerjali rezultate, preizkušali svoje sposobnosti in uvajali več iniciative na področju nove delovne organizacije. Tekmujejo naj med seboj posamezniki, brigade, skupine, objekti na gradilišču, gradilišča in podjetja. Sindikalne podružnice naj pomagajo vodstvu gradilišč pri sestavljanju mesečnih planov, ker le če bo delovni kolektiv seznanjen s planom, lahko sprejema konkretne časovne delovne obveze.

Večkrat, posebno če se opaža nazadovanje v delu, naj se skličejo dobro organizirani proizvodni sestanki. Na podlagi sprejetih sklepov o odpravi nedostatkov naj se izdela načrt za izpolnitev plana na osnovi osebnih in kolektivnih obvez. Za izvršitev sprejetih obvez naj se vodi vztrajna borba, poveča naj se čut odgovornosti vsakega posameznika.

Borba za vsakodnevno doseganje plana zahteva, da vodijo gradilišča natančno evidenco na osnovi mesečnih planov. Brez dobro organizirane dnevne evidence

gradilišča ne morejo uspešno izvajati plana, ker le evidenca daje jasno sliko, v koliko je plan dosežen ali ni dosežen, kje so napake in kje je priskočilo na pomoč. Kakor za doseganje planskih obveznosti je evidenca eden izmed pogojev tudi za izpolnitev tekmoivalnih obvez. Zato so sindikalne podružnice dolžne, da od vodstev gradilišč zahtevajo, da se uvede dnevna evidenca, kjer je še ni, da se odstotki izpolnjevanja dnevnih planskih nalog vsak dan objavljajo. Doseganje plana se najlaže kontrolira z grafičnim prikazovanjem. Da bi delavstvo vedelo, kako napreduje njih delo, morajo biti grafikon izobešeni na mestih, ki so vsakomur vidni in dostopni.

Tekmoivanje je povezano s stalnim izpopolnjevanjem in uvajanjem nove organizacije dela, s povečanjem storilnosti, izboljšanjem kvalitete prihrankom materiala, čuvanjem strojev, orodja in materiala, sploh vse, kar prispeva k znižanju proizvodnih stroškov. Pogoj za dvig storilnosti, pravilnega nagrajevanja, naprave in evidenca planov so norme in akordni sistem plačevanja povsod tam, kjer so dani pogoji. Delavstvu naj se pojasni, da ni namen tekmoivanja prekomerno izrpuvanje delavcev, temveč pospešitev in dvig storilnosti, s čimer dosežemo znižanje cen in dvig realne meze delavcev, poleg tega, da mu zvišana storilnost nudi možnost večjega zaslužka.

Nujno je, da začnemo z organizacijo letetihi brigad in brigadnim načinom tekmoivanja. Pri vseh podjetjih in gradiliščih naj se ustanovijo tesarske, betonske, železokrivske, montažne, težajske in druge brigade, kar bo omogočilo, da bodo izpolnjene naloge, ki se v prvi petletki postavljajo pred gradbeno podjetja. Na vsakem gradilišču mora biti knjiga predlogov, kamor vsakdo lahko vpiše predloge za izboljšanje načina in organizacije dela. Dolžnost vodstev gradilišča pa je, da omogoči preizkušnje predlogov in usvojene izboljšave posreduje ostalim gradiliščem. Prav tako morajo sindikalne organizacije in tehnična vodstva omogočiti in izpodbujati delavstvo, da predele in osvoji stvarno strokovnih knjižic o novih načinih dela v gradbeni stroki, ki jih izdaja strokovna biblioteka Fnotnih sindikatov Slovenije.

Na gradiliščih se opaža da polagajo premalo pažnje tistim ljudem, ki imajo za dosežene uspehe največ zaslug. Nagraditi je treba tiste, ki s svojim delom največ doprinašajo k izboljšanju življenjskih pogojev delovnega ljudstva. Da se omogoči nagrajevanje, je ljudska oblast izdala vrsto odredb in zakonov o nagrajevanju, tako uredbi o proglašanju udarnikov, uredbi o skladu vodstva podjetja Sindikalne organizacije morajo delavcem pojasniti, da bo sklad vodstva podjetja toliko večji, kolikor večja bo storilnost na gradilišču. Z vsakim izboljšanim načinom dela koristimo sebi in skupnosti. V preteklem letu je bilo na nekaterih gradiliščih opaziti neveljavno posameznikov pri proglašanju in nagrajevanju udarnikov. V večini primerov je iskati izvor v neposezanju sestankov sindikalne podružnice, kjer se je obravnavalo vprašanje udarnikov in nagrad ter v nepoznavanju uredb o nagrajevanju. Te uredbi morajo poznati vodstva podjetij in sindikalni funkcionarji, kakor tudi delavci, ker bodo le tako lahko kontrolirali pravilnost nagrajevanja.

S strani nekaterih gradbenih vodstev in sindikalnih funkcionarjev kakor n. pr. gradbeno podjetje za ceste, se je pokazal zelo malomaren odnos pri uvajanju prehodnih zastavic. Smatrajo to za nepotreben okras, ne pa kot znak priznanja in izpodbude za delo. V vseh podjetjih je treba uvesti, da se podeli vsak mesec prehodna zastavica najboljšemu gradilišču, ki ostane v trajni posesti onega kolektiva, ki jo je v teku leta največkrat osvojil. V okviru gradilišča se daje prehodna zastavica vsako dekadno najboljši skupini odnosno brigadi. Dodeljevanje prehodnih zastavic se izvaja na podlagi prevzetih tekmoivalnih obvez v doseganju in preseganju plana.

Doseganje izkušnje so pokazale, da je za uspeh tekmoivanja za dosego plana odločilne važnosti tesno sodelovanje med sindikalno podružnico in vodstvom gradilišča. Sodelovanje in pravilni odnosi ustvarjajo delovni polet in utrjujejo zavestno delovno disciplino. Tekmoivanje vodi sindikalna podružnica v tesnem sodelovanju z vodstvom podjetja odnosno gradilišča. Dolžnost tehnične vodstva je, da delavstvu, predelavcem, delovnjem in ostalemu osebju raztolmačijo s tehnične strani prednosti in pomen tekmoivanja in to tekmoivanje omogočijo tudi po materialni strani. Naloga sindikalne organizacije je predvsem, da s politično ilodeloško predpripravo prikaže delavstvu, da naš družbeni red zahteva nove, višje oblike dela, zvišanje storilnosti, znižanje proizvodnih stroškov in s tem znižanje cen ter dvig realne meze delavcu, s čimer dosežemo višji življenjski standard ljudstva, kar nam je tudi končni namen.

Pri vsakem podjetju odnosno gradilišču je v okviru sindikalne podružnice ustanoviti tekmoivalno komisijo, v kolikor že ne obstoja. Važno je, da v teh komisijah sodelujejo predstavniki vodstev podjetij odnosno gradilišč, kar doselej marsikje ni bilo. Tekmoivalne komisije morajo gledati, da so ustvarjeni tehnični in materialni pogoji za nemoten potek tekmoivanja, da vsak posameznik, kakor tudi celotni kolektiv pozna svoje delovne obveze, da se pridobljene izkušnje in novosti medsebojno posredujejo, opozarjati vodje gradilišč na nedostatke, opazovati potek tekmoivanja, dajati potrebna navodila, zbirati podatke o uspehu tekmoivanja in nadrejenemu forumu redno dostavljati poročila o uspehu tekmoivanja.

Za dosego petletnega plana je voditi trdo in vztrajno borbo z dnevnimi težkocami. Zavestno sodelovanje celotnega delovnega kolektiva na gradilišču bo omogočilo, da bodo določene planske naloge dosežene in presežene. S. J.

Priprave za spomladansko setev Letošnji načrt strojno-traktorskih postaj je za 35 odstotkov večji od lanskega

Ze decembra je Glavna uprava strojno-traktorskih postaj predvidevala potrebe spomladanske kmetijske kampanje. Izdelala je operativni načrt, plan potreb rezervnih delov, pričela s popraviljem in je pripravila tudi potrebne kadre. Decembra in januarja je bilo popraviljen cembra in januarja je bilo popraviljen počasno, ker so manjkali nekateri sestavni deli. Sedaj že prekašajo februarjski plan, tako da bodo popravila končana že okrog 10. marca. Odlični uspehi v februarju so v veliki meri plod decembrskih izkušenj, predvsem ker so obrati od takrat že v znatni meri popravili začetne napake.

Kontrahiranje s kmetovalci se ne vrši letos neposredno med brigadirji in kmetovalci; to delo so prenesli na krajevne ljudske odbore. To bodo odbori končali do 29. februarja. Da bi bil učinek boljši, bodo brigadirji in pisarji vseh postaj obiskali osebno vse krajevne odbore svojega okoliša, da na ta način poživijo kampanjo za kontrahažo.

Za napredek v tem sektorju je značilno dejstvo, da je letošnji načrt strojno-traktorskih postaj za obdelavo zemlje okrog 35% večji od lanskega. Plan je porazdeljen na sezone ter so že sedaj izdelani dekadni načrti za poedine postaje. Strojno obdelovanje se bo v glavnem pričelo okrog 15. marca. Vendar pa so poedini stroji že sedaj v krajih z ugodnimi klimatičnimi prilikami pričeli z oranjem. Tako predvsem v mariborskem okraju in v poedinih predelih Slovenskega Primorja.

Da bi zmanjšali produkcijske stroške in tako zmanjšali na minimum uvoz rezervnih delov, so poedine delavnice pričele s samostojno produkcijo rezervnih delov. Tako v Sloveniji že izdelujejo barte za traktorje. Izdelujejo tudi razne druge rezervne dele. To delajo glavne delavnice, posebno pa se je izkazala s svojo iniciativnostjo tovarna v Storah. Važna je tudi vulkanizacija pnevmatik, ki se vrši v Borovnem.

Eden nameščencev GUSTROJ-a je že pred vojno iznašel poseben stroj za setev krompirja. Ta svoj izum je v zadnjem času še izpopolnil in izdelal popolnoma avtomatičen stroj za setev krompirja. GUSTROJ je predalo ta izum že v izdelavo republiški kovinski industriji.

Razen tega se vršijo pri GUSTROJ-u eksperimenti za izboljšanje kultivatorja za osipavanje in okopavanje. Glede na odlične uspehe pričakujejo že za to pomlad večje število takšnih izboljšanih kultivatorjev.

Vrše se tudi posebni tečajji za izgradnjo kadrov. V Mariboru bo končan 14. februarja traktorski tečaj, kjer sodeluje 120 učencev. Traktorski tečajji Glavne uprave strojno traktorskih postaj se vršijo trikrat po en mesec, v vmesnem času pa so učenci na praksi. V februarju pripravljajo vse uprave strojno traktorskih postaj enotedenske nadaljevalne tečaje, 16. februarja pa prične enotedenski tečaj za tehnične kontrolorje. Razen tega je v Podvinju pri Radovljici strojno poljedelska šola, ki traja po eno leto, (Tanjug)

Uredbe zvezne vlade o preskrbi prebivalstva

Niže enotne cene v primeri s cenami 1939. l. najvažnejših industrijskih izdelkov

Ki se bodo prodajali kmetovalcem — proizvajalcem v zvezi z »Uredbo o prodaji kmetijskih izdelkov, ki je zvezana s pravico nakupa industrijskih izdelkov.

Zap. št.	Izdelki	Merilna enota	Cena 1939 l. na drobn.	1948. l. nižja enot.	Indeks 1939=100
1.	pivo v sodčih	hl	540	1.199,42	222
2.	pivo v steklenicah	"	640	1.316	206
3.	sladka paprika	kg	35,50	180	507
4.	paprika pol sladka	"	30	144	460
5.	paprika huda I	"	27	100	370
6.	paprika huda II	"	24	90	375
7.	kuhinjska sol (jedilna sol)	"	3	3	100
8.	živinska sol	"	1,50	1,40	93,3
9.	sol za ribiče	"	1,25	1,25	100
10.	sladkor v kristalu	"	15	33	220
11.	jedilno olje	"	16	37,50	234
12.	denaturirani gorilni špirit	hl	9	28,90	321

I. IZDELKI ŽIVILSKE INDUSTRIJE

1.	Drina cigarete	1000 kos.	450	500	111
2.	Morava cigarete	1000 kos.	350	400	114
3.	Zeta cigarete	1000 kos.	300	225	75
4.	Ibar cigarete	1000 kos.	250	200	80
5.	Drava cigarete	1000 kos.	200	175	87,50
6.	vžigalice, škaticla	50 vžig.			120,50
7.	petrolej za razsvetljavo	liter	75,50	78,6	

II. TOBAK, PETROLEJ, VŽIGALICE

1.	Drina cigarete	1000 kos.	450	500	111
2.	Morava cigarete	1000 kos.	350	400	114
3.	Zeta cigarete	1000 kos.	300	225	75
4.	Ibar cigarete	1000 kos.	250	200	80
5.	Drava cigarete	1000 kos.	200	175	87,50
6.	vžigalice, škaticla	50 vžig.			120,50
7.	petrolej za razsvetljavo	liter	75,50	78,6	

III. IZDELKI INDUSTRIJSKEGA STAVBNEGA GRADIVA IN LESNE INDUSTRIJE

1.	Cement	tona	692,5	1475	213
2.	Strojno izdelani bobrovci	"	610	1140	187
3.	Zarezani strešniki	"	880	1840	209
4.	Navadni zidaki	"	500	1075	215
5.	Strešna lepenka št. 80	1 zav. 10 m ²	98	313,5	319
6.	Strešna lepenka št. 180	"	70	217	310
7.	Strešna lepenka št. 150	"	59	178	296
8.	Strešna lepenka št. 250	"	45	116	257
1.	Jelkove normalne deske, nav., žagane	1 m ³	575	2150	374
2.	Jelkove letve	"	678	2465	359
3.	Jelkove četrtinke	"	575	2150	374
4.	Jelkova ladijska tla	"	900	2838	315
5.	Jelkovi tramovi	"	590	2255	402
6.	Bukove lužene žamane deske	"	1150	3426	311
7.	Bukova držala za metle	"	750	2422	323
8.	Stoli mizarske izdelave, bukovi	kos	85	490	506
9.	Kuhinjsko pleskano pohištvo iz jelkove mize, kredenca, 2 stola, 2 kuh. stola brez naslonjala, 1 zaboj za drva	garnitura	1060	5220	492
10.	Stoli, »Tonetovi«, iz upog. bukovine	kos	70	225	321

IV. IZDELKI KEMIČNE INDUSTRIJE

1.	Octova kislina	kg	67	120	218
2.	Kavstična tehnična soda	"	7	17,5	250
3.	Kalcinirana amonijačna soda	"	3,2	7	219
4.	Karbid	"	7,45	13	174
5.	Klej iz kosti	"	14,75	38	257
6.	Kožnati klej	"	16,75	54	322
7.	Tehnična želatina	"	34	85	250
8.	Prečiščena želatina	"	43	94	219
9.	Navadne zemeljske barve	"	5	10,5	210
10.	Steklarski kit	"	4	12,5	313
11.	Supertofat, 16%	100 kg	115	195	185
12.	Supertofat, 18%	"	115	217	189
13.	Kalcij cinamid, 22%	"	190	468	246
14.	Nitrofoskal, 8:8:8	"		388	
15.	Modra galica	"	8	22	275
16.	Zelena galica	"	1,9	6	316
17.	Milo za pranje, 40%	kg	8	30	375
18.	Milo za pranje in umivanje, 60%	"	12	45	375
19.	Brivno milo, 16%	"	20	50	250
20.	Otroško milo, toaletno, 76%	"	60	75	125

V. IZDELKI KOVINSKE INDUSTRIJE

1.	Zavarjene cevi, črne (1")	1 m	17,3	44,94	260
2.	Črna pločevina (0,75—0,99 mm)	kg	7,8	16,32	209
3.	Železo v palicah, obroči za vozove	"	5,2	13,96	268
4.	Betonsko železo: profil 12 mm — 037	"	4,8	13,9	290
	profil 16 mm — 052	"	6,10	17,10	280
5.	Obroči in tračno železo: do 150 mm širine nad 150 mm širine	"	5,4	14,66	271
		"	5,7	15,4	270
6.	Fazonsko železo	"	5,1	14,02	275
7.	Vlečena žica: izpod 1 mm debeline nad 1 mm debeline	"	10	19,58	195
		"	6,25	16,18	258
8.	Železni vijaki in matice	"	15	40,5	270
9.	Žičniki	"	7	25	358
10.	Osi za vozove: na drežnik, srednji tip na matice, srednji tip	"	11,5	25,21	219
		"	10	32	320
11.	Lopate, stisnjene	"	12,5	36	288
12.	Lopate, kovane	"	14,5	40	276
13.	Motike: izpod 1 kg teže nad 1 kg teže	"	14	35,5	253
		"	25	31,5	186
14.	Rovnice od 0,75 do 1 kg teže	"	26	35,5	137
15.	Krampi izpod 2,5 kg teže	"	28	60,5	216
16.	Sekire: bosanski tip od 0,75 do 1 kg teže srbski tip nad 1 kg teže	"	26	60	230
		"	14	24,5	175
17.	Nav. vile s štirimi rogovi, 11—12"	kos	35	51	146
18.	Kose: vlaške 40 mm, 80 cm dolž. vlaške 45 mm, 80 cm dolž.	"	37	52	141
19.	Sroi: madžarski št. 1 rumunski nazobčani: grobo nazobčani drobno nazobčani	"	12	18	150
		"	12,5	19	152
		"	30	92,5	308
20.	Pravokotno okovje za okna št. 3	100 kosov	1,6	5	312
21.	Francoski tečajji za okna, 7 cm	kos	3,7	9	243
22.	Francoski tečajji za vrata, 9 cm	"	21	56	266
23.	Navadna ključavnica, zunanja	"	22	61,5	279
24.	Notranja, vdolana ključavnica, debeline votlinice 11 mm	"	880	1844	209
25.	Štedilnik, črno lakiran, tipa »Triumph-OLT«, z velikostjo plošč in okvira 75 x 51 cm, teže okrog 65 kg	"			
	lživosti 110 m ³ , profil 24 cm, uml m	"	450	1179	264
26.	Peč, tipa »F-OLT«, ogrevne zmog. 110 m ³ , profil 24 cm, višina 88 cm	"	9,5	30	316
27.	Pločevinasti štedilniki (bosanski)	kg	5	17,5	350
28.	Trgovska pločevina št. 10	"	9,29	7,40	506
29.	Metrске verige za vodnjake št. 42	"	9,94	50	503
30.	Varjene verige št. 42	"	9,29	47	506
31.	Patentirane metrske verige št. 31	"	10	19	190
32.	Železna pocinkana mreža: »Universal« s 80 mm zanko, profil žice 2,2 mm »Merkur«, zanka 51 mm, profil 1,6 mm	m ²	10	36,5	365
		"	8,8	31	352
33.	Podkve: volovske nepreluknjane navadne konjske št. 2, 3, 4, 5	kg	8	30	375
		"	7,8	28	359

Zap. št.	Izdelki	Merilna enota	Cena 1939 l. na drobn.	1948. l. nižja enot.	Indeks 1939=100
34.	Zebliji za podkve: francoski št. 1 angleški št. 3	1000 kosov	49,35	99	201
		1000 kosov	55,65	120,5	217
35.	Črpalka za vodnjak št. 17 ^o	kos	145	585	369
36.	Železna kilogramska utež	"	9	30,5	339
37.	Ključji za vdolane ključavnice 11 mm	"	32	65	203
38.	Vrtnarske žage	"	10	28	280
39.	Zidarske žlice italijanskega tipa, jeklene, z lesenim držajem, št. 100/19 cm	"	13	21	161
40.	Petrolejska namizna svetilka št. 5	"	18	45	250
	petrolejska namizna svetilka št. 8-11	"	21	55	262
41.	Prenosna zunanja svetilka art. 183/1, št. 3	"	24	75	312
42.	Pločevinasta pokositrana žlica	"	1,5	5	335
43.	Mesarski nož iz posebnega jekla z držajem iz lužene bukovine št. 25/7"	"	26	37	142
44.	Vinogradniške škarje iz kovanega jekla in brušene	"	22	50	227
45.	Česalo za krave, črno lakirano, št. 2, sedemvrstno	"	6,5	20	308
46.	Zavora za voz, pravokotnim navojem, kovana	"	45	160	255
47.	Pekači iz črne pločevine	kg	12	40	333
48.	Plugi: tipa »Vila« 2 in 8 — »OLT«, teže 65—66 kg obračalec tipa »Ralo« 1 in 2, »Proleter«, Leskovac, teže 33 kg	kos	790	1975	250
49.	Plužni deli, lemez in plužno železo	kg	550	1375	250
		"	11	23	209
50.	Emajlirana posoda	"	25	72,5	290

VI. IZDELKI STEKLARSKE INDUSTRIJE

1.	Oksenske šipe, 2 mm	m ²	33	70	212
2.	Cilindri za svetilke K št. 921 in 2206: velikosti 5"	kos	1,5	6	400
	velikosti 8"	"	2	6,5	325
	velikosti 11"	"	2	7	350
3.	Svetilke K št. 967 in 2387: velikost 3"	"	2,5	4,5	180
	velikost 5"	"	3	6	200
	velikost 8"	"	3,5	6,5	185
	velikost 11"	"	4	7	175
4.	Vrčki K št. 2011 in E 408 velikost 0,2 l	"	6,5	12	184
	velikost 0,3 l	"	8	15	187
	politerski	"	13	25	192
	literski	"	17,5	31	177
	velikost 1,5 l	"	21	35	167
	velikost 2 l	"	25,5	37	145
5.	Stisnjeni kozarci z držajem K št. 1925: velikost 0,2 l	"	6	13	217
	velikost 0,3 l	"	7	16,5	236
	velikost pol litra	"	10,5	22	209
6.	Stisnjeni kozarci z držajem, kakor vrčki: velikost 0,3 l	"	7	17	243
20.	velikost pol litra	"	11	24	218

VII. IZDELKI OBUTVENE INDUSTRIJE IN GUMIJA

1.	Delavski čevlji iz govejega usnja z usnjenimi podplati	par	199	515	258
2.	Delavski čevlji iz govejega usnja z dvojnimi podplati	"	200	575	251
3.	Rudarski čevlji iz govejega usnja s prištitim jezikom, z usnjenimi podplati in notranjimi podplati ročne izdelave	"	315	705	225
		"	425	1244	292
4.	Gojzerice, moške visoke	"	425	1182	278
5.	Moški smučarski čevlji	"			
6.	Moški visoki iz telečjega boksa z usnjenimi podplati »goodyear« izdelave	"	205	600	208
7.	Moški visoki iz telečjega boksa z dvojnimi usnjenimi podplati	"	245	610	248
8.	Moški visoki čevlji z usnjenimi podplati iz govejega boksa	"	215	560	260
9.	Moški nizki iz boksa z usnjenimi podplati, »goodyear« izdelave	"	265	540	203
10.	Moški nizki iz telečjega boksa z govejimi podplati, ročne izdelave	"	325	617	189
11.	Moški nizki iz boksa z usnjenimi podplati	"	199	500	251
12.	Moški nizki iz boksa z dvojnimi podplati	"	229	560	244
13.	Moške sandale z usnjenim podplatom, s podplati iz svinjske kože, velurja itd., »flex« izdelave	"	175	338	192
14.	Zenski nizki, z nizko peto, iz boksa in usnjenimi podplati	"	199	400	201
15.	Zenski nizki iz boksa, velurja itd. z usnjenimi podplati, polgalanterijske izdelave	"	100	400	201
16.	Zenski nizki iz boksa, velurja itd. z usnjenimi podplati »goodyear« izdelave	"	245	445	181
17.	Zenske sandale iz velurja itd. z usnjenimi podplati iz svinjske kože, »flex« izdelave	"	175	294	168
	Deški in dekliški visoki in nizki čevlji				
18.	Iz kravjega usnja, 35—39, z usnjenimi podplati, visoki	par	150	425	283
19.	Iz boksa, z usnjenimi podplati, visoki	"	130	350	270
20.	Iz boksa, 35—38, z usnjenimi podplati, nizki	"	120	325	270
21.	Sandale iz svinjskega usnja, velurja itd., 35—38, z usnjenimi podplati, »flex« izdelave	"	105	294	280
	Otroški visoki in nizki				
22.	Globoki iz ševroja, z usnjenimi podplati, »flex« izdelave, 27—30	"	80	185	207
23.	Globoki iz boksa ali ševroja, z usnjenimi podplati, »flex« izdelave	"	89	195	219
24.	Visoki iz boksa, z usnjenimi podplati, 27—30	"	89	275	309
25.	Visoki iz kravjega usnja, z usnjenimi podplati, 31—34	"	140	365	260
26.	Nizki iz ševroja, z usnjenimi podplati, 27—30, »flex« izdelave	"	65	173	182
27.	Nizke sandale iz svinjskega usnja, velurja itd., »flex« izdelave, 27—30	"	85	167	197
28.	Nizki iz ševroja, z usnjenimi podplati, »flex« izdelave, 31—34	"	105	210	200
29.	Nizki iz boksa, z usnjenimi podplati, 31—34	"	130	290	222
30.	Sandale iz svinjskega usnja, z usnjenimi podplati, »flex« izdelave, 31—34	"	115	196	170
31.	Nizki iz boksa, z usnjenimi podplati, okovani, 27—30	"	120	255	213
32.	Deški visoki, z usnjenimi podplati, 31—34	"	140	310	220
	Opanke, galoše, škornji				
33.	Okovane opanke, zgornji del iz usnja, št. 30—46	"	115	212	184

Odločba o višini enotnih cen (komercialnih cen) industrijskih izdelkov v prosti prodaji

Na temelju čl. 6 uredbe o enotnih cenah in odločbe vlade FLRJ št. 136 z dne 5. aprila 1947 izdaja gospodarski svet vlade FLRJ

odločbo o višini enotnih cen (komercialnih cen) industrijskih izdelkov v prosti prodaji.

1. Za izdelke iz seznama izdelkov z višjimi enotnimi cenami (komercialnimi cenami) v prosti prodaji, ki je sestavni del te odločbe, se določajo višje enotne cene (komercialne cene), navedene v stolpcu 4 rečenega seznama. Te cene veljajo v prosti prodaji.

2. Zvezni urad za cene bo določil višje enotne cene (komercialne cene) za ostale izdelke, ki jih ne obsega ta odločba, pa so dani v prosto prodajo.

3. Zvezni urad za cene bo izdal navodilo za določanje višjih enotnih cen v tistih primerih, kjer višje enotne cene niso označene v seznamu izdelkov z višjimi enotnimi cenami (kom

Uredbe zvezne vlade

Nadaljevanje s 4. strani.

Zap. št.	Izdelki	Merilna enota	Cena		
			1939. l. na drobn. enot.	1948. l. nižja enot.	Indeks 1939=100
34.	Okovane opanke, zgornji del gumijast, št. 39-46	"	65	121	186
35.	Okovane letne opanke, št. 39-46	"	49	80	163
36.	Opanke, cele gumijaste, št. 39-46	"	60	123	205
37.	Gumijaste galosje, št. 43-46	"	30	58	198
38.	Gumijasti škornji, št. 39-48	"	99	264	266
Gumijasti izdelki					
39.	Gumijasti ročaji za kolesa	kos	3	6,5	208
40.	Gumijasta lepila	kg	48,7	87	178
41.	Gumijasta lepila, hladna	"	24,7	49	197
42.	Zunanja pnevmatika	"	—	157	—
43.	Gumijasti polpodplati št. 35-38	par	14	18	128
44.	Gumijasti podpetniki 9-10	"	4,5	8,5	190
45.	Cevi za vino, pivo, mleko 25x6+5	m	58,4	74	127
46.	Cevi za vino, pivo, mleko 38x10+5	"	158	245	178
47.	Cevi za škropilnice 10x4+2	"	12,8	36	280
48.	Cevi za vino, brez vložka 10x2+5	"	—	—	—
49.	Gumijasti obročki za otroške vozčke	kos	21,5	36	168

VIII. IZDELKI TEKSTILNE INDUSTRIJE

Volnene tkanine:					
1.	Sukno (šajak), teže 720 g	m	70	285	408
2.	Sukno, teže 280 g	"	90	385	428
3.	Tkanine za obleke, art. 112	"	75	220	294
4.	Tkanina za obleke iz mikanega tkiva, art. 120	"	60	165	275
5.	Tkanina iz mikane preje, art. 214	"	200	550	275
6.	Tkanina iz mikane preje za ženske obleke širine 140 cm, art. 310	"	45	123	274
7.	Tkanina iz mikane preje za ženske obleke 70 cm širine, art. 312	"	50	90	300
8.	Tkanina za moške zimske suknje, art. 510	"	140	398	285
9.	Tkanina za ženske zimske plašče, art. 712	"	90	250	256
10.	Moška obleka iz treh kosov, art. 266	kos	550	1528	278
11.	Moška obleka iz treh delov, art. 263	"	600	1617	270
12.	Otroški kostumi, velikosti 7-10 iz art. 263	"	210	584	278
13.	Moška zimska suknja iz art. 263	"	700	1607	229
14.	Moška zimska suknja iz art. 264	"	900	2416	269
Bombažaste tkanine:					
15.	Narodno platno, surovo, 85 cm šir.	m	10	26,5	265
16.	Kretou za perilo, art. II. 314	"	13	34,5	266
17.	Cefir za srajce, art. II. 366, 366	"	16	45,5	284
18.	Enobarvna flanela, art. III. 0315	"	12	58,5	321
19.	Platno za ženske perilo, art. III. 061	"	15	40	267
20.	Posteljno surovo platno 152 cm šir., art. IV. 012	"	23	64	278
21.	Posteljno fino platno 165 cm šir., art. 4022	"	28	74	275
22.	Inlet, art. 40118	"	14	39	279
23.	Narodno platno, tiskanina za ženske obleke, art. 5047	"	12	35	292
24.	Hlačovina, art. 6, VI. 116	"	38	117	307
25.	Keper za del obleke, art. VI. 132	"	18	47	262
26.	Struks, art. VI. 144	"	45	150	289
27.	Moške srajce iz narodnega platna, art. »kabet«	kos	25	142	448
28.	Moške srajce iz barvnega kretona, art. 105	"	32	145	446
29.	Moške srajce iz kariranega kretona, art. 105	"	37	155	418
30.	Moške spodnje dolge hlače iz surovega gradla, art. 111	"	26	145	455
Konopljeni izdelki:					
51.	Bosanski motov 10-12 mm	kg	15	51	540
52.	Konopljena vrstica za perilo	"	40	140	350
53.	Povodci	"	25	102	408
54.	Zavratniki	"	40	120	500
55.	Oglavniki	"	45	179	598
Trikotžno perilo					
56.	Moške majce iz bomb. preje 34/1	kos	26	87	332
57.	Ženske majce iz bombaž. preje 50/1	"	24	66	275
58.	Moške spodnje hlače iz bombaževinate preje 34/1	"	54	94	276
59.	Hlače iz bombaž. preje 70/1	"	14	38	272
Moške nogavice					
40.	Polvolnene 75-80% volne, fin. 6-9	par	12,50	34	272
41.	Bombaževinate nesukančne	"	7	19	271
42.	Bombaževinate, iz sukanca, gladke ali dezerirane	"	9	21	233
43.	Bombaževinate, fin. 16-18	"	9,5	22	251
44.	Bombaževinate, mercerizirane, gladke ali dezerirane, fin. 20	"	12,5	32	256
Ženske nogavice					
45.	Gladke, fin. 21, enonitne	par	8,5	25	295
46.	Gladke, fin. 18, nesukančne	"	9	28	311
47.	»Derby«, fin. 13 do 18, nesukančne	"	10,5	31	295
48.	»Derby«, fin. 13, sukančne	"	12	34	284
49.	»Koton«, fin. 36, sukančne	"	17	35	206
50.	»Patent«, 18, sukančne mercerizir.	"	15	40	267
Otroške nogavice					
51.	»Patent«, fin. 13-15, nesukančne	par	5	18	560
52.	»Patent«, fin. 13-15, sukančne	"	6	21	550
53.	»Patent«, fin. 16-18, sukančne	"	5,5	25	506
54.	¾, fin. 13-15, nesukančne	"	6	19	516
55.	Kratke, fin. 18, sukančne	"	4	12,5	515

Nadaljevanje s 4. strani.

1) Gradbene potreščine. — Prek republiških zvez kmetijskih združ. —
m) Plugji in poljedelsko orodje. — Prek direktorij (uprav) za preskrbo poljedelstva na sedežih ljudskih republik.
Podjetja in zdruge z ozemlja ene ljudske republike oziroma oblasti lahko

nakupujejo blago pri rečenih skladiščih in podjetjih z ozemlja druge ljudske republike, v kolikor to zahtevajo ugodnejše prevozne možnosti.

Beograd, 13. februarja 1948.

Minister za trgovino in preskrbo FLRJ
Jakov Blažević

Železničarji imajo svoje magazine

Pred kratkim so začeli poslovati železniški magazini ali prodajalnice službe delavske preskrbe pri posameznih železniških gospodarstvih. Ustanovitev teh preskrbovalnih centrov za železniško osebje spada v okvir vsesplošne akcije za izboljšanje življenjskih pogojev delovnega človeka v naši državi.

Na območju ljubljanske železniške direktorije so odprli štiri magazine, in sicer v Ljubljani, Mariboru, St. Petru na Krasu in na Jesenicah. V sestav teh podjetij spada (ali bo spadalo) še več drugih obkroženih podjetij, kakor na primer menz, ekonomij, čevljarstev delavnic itd.

V Sloveniji je preko 17.000 železničarjev in, če računamo na vsakega po tri družinske člane, gre torej pri ustanovitvi teh prodajalnic za podjetja, ki bodo prej ali slej imela preskrbovalni okrog 50.000 potrošnikov. Pa ne samo to veliko število, za katero bo treba preskrbovalni aparat še mnogo povečati, tudi sicer je služba delavske preskrbe pri železnici zadela na razne težave. Ena takih težav je bilo med drugimi občutno pomanjkanje izve-

banega kadra, ki pa se polagamo že blaži. Dalje povzročajo organizacijske ovire tudi okoliščine, da so se množice železničarjev po osvoboditvi in spojitvi prejšnje železniške zdruge z naprozami začeli preskrbovati bodisi v združnem ali državnem ali deloma še v privatnem sektorju, medtem ko so po ostalih republikah železniške zdruge poslovale do zadnjega in bodo sedaj samo preurejene v prodajalnice službe delavske preskrbe. Ne glede na vse te težave pa si vodstvo službe z vsemi silami prizadeva, da bo čim prej aktiviralo prve štiri magazine na čim širši podlagi ter čim prej za tem tudi razširilo svojo dejavnost po ostalih železniških centrih v Sloveniji.

Znatno doprinos k preskrbi si po pravici obojato železniški obratni magazini tudi iz lastnih ekonomij, med katerimi sta dve že začeli delovati. Iz teh ekonomij bodo magazini dobivali še več domačih pridelkov ter jih deloma razdeljevali med potrošnike take ali pa jih oddajali v uporabo železniškim menzam. Že letošnji plan za obdelavo teh ekonomij kaže dobre perspektive.

Pred Tednom tehnike od 6. do 13. marca

S ciljem, da tehniko čim bolj približa ljudstvu, je Društvo inženirjev in tehnikov (DIT) Ljudske republike Slovenije preteklo leto organiziralo mesec tehnike. Na plenumu DIT-ov iz vseh republik, ki je bil decembra meseca preteklo leto v Beogradu, je bilo sklenjeno, da se v prihodnjih letih organizira »Teden tehnike« po vsej državi. DIT Slovenije je prevzel nalogo, da bo na podlagi lanskoletnih izkušenj s konkretnimi nasveti podpril izvedbo »Tedna tehnike« po vsej Jugoslaviji.

Lanskoletni »Mesec tehnike« ni popolnoma dosegel svojega namena in bo treba letos »Teden tehnike« organizirati na drugačni osnovi. Predvsem je treba ves program tedna vključiti v obče naloge, ki jih nalaga petletni plan pred ustanove, industrije vseh panog, pred kmetijstvo, končno pred delavca, kmetia in delovnega inteligenta. V tem pogledu smo lansko leto največ grešili. »Mesec tehnike« je obsegal vrsto predavanj in člankov v časopisju, toda na koncu meseca nismo mogli ugotoviti onega, kar bi bilo želeli, namreč to, da smo tehniko resnično približali ljudstvu, da je »Mesec tehnike« pritegnil v vrste strokovnjakov nove kadre itd. Konkretnih uspehov ni bilo.

Pri reševanju letošnjih konkretnih planskih nalog lahko pritegnemo k »Tednu tehnike« vse množične organizacije. Predvsem bo morala sodelovati mladina, ki naj si v okviru programa zada tudi konkretne naloge. V »Tednu tehnike« naj sodeluje Ljudska prosveta, Komisija za tehniko in šport in Enotni sindikati. Te organizacije bodo najlaže našle pot, kako posredovati tehniko ljudstvu.

V »Tednu tehnike« bomo morali najti načine tega posredovanja in jih nato uporabljati kot stalen sistem dela za vzgojo in pridobivanje novih tehničnih kadrov, ki nam jih za izvedbo petletke še mnogo primanjkuje.

Izvršni odbor DIT-a v Ljubljani je izdelal približen načrt, po katerem naj vse sekcije in pododbori društva v Sloveniji organizirajo teden, seveda skupno z množičnimi organizacijami. Tam, kjer ni podružnice DIT-a, naj iniciativno organizacije prevzame Ljudska prosveta skupaj z drugimi organizacijami. Napačno bi bilo, da bi se dosledno držali izdelanega okvirnega načrta, ker ta ne bi bil povsod izvedljiv in ker bi omejeval iniciativno pri organiziranju. »Teden tehnike« moramo izvesti na široki osnovi in bomo zato samoiniciativno sodelovale vse množične organizacije.

Pretežno kmečki okrajji bodo težje »Tedna tehnike« prenesli na gradilišča združnih domov, na melioracije in drugo. Posebno pri gradnji združnih domov bo skozi vse leto dovolj prilik, da tehnično (predvsem gradbeno in kmetijsko) znanje posredujejo kmečkemu ljudstvu. Mladinska organizacija naj na tem mestu in v tem tednu skuša navdušiti mladince, da se bodo odločili za tehnične poklice. Število mladincev, ki se bodo v tem tednu na gradiliščih združnih domov za to odločili, bo lahko velik in konkreten uspeh »Tedna tehnike«. Ta teden bomo lahko začeli izvajati eno najvažnejših nalog letošnjega leta — tehniko, oziroma koristi tehnike, bomo prenesli tudi v kmetijstvo.

V »Tednu tehnike« se bomo posvetili tudi ljudskim odborom in organizacijam komunalnega gospodarstva. Eno izmed teh predavanj v tem tednu na primer naj bi bilo »Naše prirodno bogastvo, osnova višjega standarda«. Tudi v tem primeru bi bilo napačno, če bi v predavanjih govorili samo na splošno o našem prirodnem bogastvu. Našim ljudskim odborom moramo pomagati pri iskanju prirodnih bogastev, ki jim bodo služila za razvoj njihovega lokalnega gospodarstva. Kot primere bi lahko navedli nekatere okraje in kraje okoli Pohorja, ki so že od sedaj začeli izkoriščati doslej neodkrita zaloge marmorja. Ker to ni edino neodkrito in neizkoriščeno prirodno bogastvo (kreda, premog, zdravilne rastline itd. itd.) bomo v »Tednu tehnike« poskrbeli, da ljudskim odborom pokažemo te zaklade, jim povemo o načinih izkoriščanja in njihovi koristni uporabi. Tako bomo dosegli važen cilj: dvignili bomo življenjski standard, ker bomo s tem podprli komunalno gospodarstvo na vasi. To naj bi bil drug važen cilj »Tedna tehnike«.

Mladino čakajo pač najvažnejše naloge v izvedbi petletke. V »Tednu tehnike« naj si mladina zada konkretne naloge pod geslom »Vzgojiti in dobiti moramo nove tehnične kadre«. Opaziti je, da mladina ne gre rada v nekatere panoge tehničnih poklicev. Na naši univerzi je premalo študentov rudarstva, kemije, gozdarstva in metalurgije. Taki strokovnjaki so nam za težko industrijo, osnovo petletke, nujno potrebni. Mladina naj usmeri čim večje število mladincev v te važne poklice. Tudi v nižjih srednjih šolah naj mladina usmeri vse več mladincev v srednje tehnične šole, ker tudi tu ni bil dosežen predvideni plan. V tem pogledu je pred mladino največ nalog. Vse šolske mladinske organizacije, od osnovnih pa do najvišjih šol, morajo aktivno sodelovati v »Tednu tehnike«. Mladina na vasi naj pritegne mladince v brigade, strokovne kurze itd. Številke o teh uspehih bodo lahko ponovno konkretne uspehi, ki so v lanskoletnem »Mesecu tehnike« izostali.

Se več je načinov in oblik (racionalizatorstvo in izumiteljstvo v tovarnah), s katerimi bomo v »Tednu tehnike« posredovali tehniko ljudstvu itd. Nakazani primeri naj bi služili le kot osnova za izvedbo tedna.

Če bomo »Teden tehnike«, ki bo od 6. do 13. marca, organizirali na tak način, ga v ružili s konkretnimi nalogami, ki so postavljene pred nas, uspeh ne bo izostal. »Teden tehnike« naj ne bo ločena priridev inženirjev in tehnikov, pač pa naj bo tehnična predpriprava ljudskih množic za izvršitev nalog.

Takšno tolmačenje službenih dolžnosti je lahko skrajno škodljivo

Nekateri ljudje v naših uradih in ustanovah se kar ne morejo znebiti slabih vplivov preteklosti. Nič čudnega, če taki nameščenci zaidejo v birokratizem, formalizem, in dobe neodgovoren odnos do ljudi, ki se izraža v najrazličnejših oblikah. Ena takšnih oblik je šablonsko reševanje nalog. Pogosti so primeri, da takšnim starim škodljivim razvadam »zvesti« nameščenci, različne dopise in vloge le polovičarsko ali pa nepopolno rešujejo. Posledice takega dela so lahko zelo občutne. Zaradi slabo rešene zadeve se morajo z njo ukvarjati še drugi organi, ali pa celo kar več organov hkrati.

Značilen primer takega neodgovornega reševanja dospelih vlog, ki je povzročilo obsevanje administriranja z mnogimi ministri, je vloga, ki jo je poslala ekspozitura DES v Bohinju Okrajnemu ljudskemu odboru Jesenice. S to vlogo se je Ekspozitura že konec lanskega poletja obrnila na OLO Jesenice zaradi dodelitve posebnega dodatka krmil za konje, s katerimi prevažajo gradbeni material za gradnjo hidrocentrale.

Zadeva je do tukaj enostavna. Odelek za preskrbo okrajnega ljudskega odbora bi moral le napisati nakazilo, ali pa odgovoriti, da nima kontingenta krmil. Ta vloga pa je najbrže običala v predalu kakšnega birokrata in ekspozitura naj ni dobila nobenega odgovora. Po dvo-mesečnem brezuspešnem čakanju se je obrnila na svoje nadrejeno operativno vodstvo, ki je jeseni poslalo okraju nov dopis sliče vsebine. Verjetno je naslov le toliko avtoritativno vplival, da je okraj po dveh dneh odgovoril, da nimajo kontingenta, otroke ki bi jih kot dodatno krmilo sicer lahko nakazali, pa dajejo samo živinorejskim zadržam. Ta odgovor, ki sta ga podpisala v. d. tajnika in pomočnik poverjenika za gospodarstvo, dokazuje, kako formalistično je okraj rešil zadevo. Nameščenci, ki so to zadevo reševali, bi morali vedeti, da bi lahko v tem izjemnem primeru dali ekspozituri nakazilo za krmila iz kontingenta za živinorejske zadruge, pozneje pa to količino »vrnili« iz kontingenta za druga podjetja. Ta nameščenev tudi ni pomislil, da zaradi važnosti dela ekspozitura ne more čakati.

»Biro za hidrocentrale« se je zatem kot operativni nadrejeni forum ekspoziture DES obrnil na dispečersko grupo ministristva za trgovino. Tu so mu dejali, da je kontingent izčrpan in da se ne da nič napraviti. Sličen odgovor je dobil biro tudi od dispečerske grupe ministristva industrije, kjer so mu svetovali, naj povpraša pri Glavni direkciji živilske in-

dustrije. Ta je vlogo zavrnila z nasvetom, naj skušajo dobiti krmila preko Navoda. Tako je število aktov naraščalo, nikjer pa se ni našel človek, ki bi zadevi prav do dna pogledal. Biro se je obrnil na nov naslov, na Navod. Uprava Navoda je odgovorila, da ni pooblaščen izdajati nakazil za krmila, odnosno za koruzo kot krmilo. Pristavila je celo »blagohotno navodilo...« v bodoče se obračajte vedno le na pristojno ministristvo in ne na upravo Navoda. Toda kljub vsem tem odklonitvam odgovorni ljudje Biroja za hidrocentrale le niso izgubili poguma. Sestavili so nov dopis in ga poslali planskemu oddelku, ministristva za gradnjo. Na ta dopis jim je planski oddelk sporočil, naj se obrnejo na Okrajni ljudski odbor Jesenice.

Tako so bili po kopici aktov zopet na istem mestu, kjer so pričeli. Vse dolgo administriranje se je spremenilo v »začaran krogi«, ki je zahteval mnogo dragocenega časa. Ker pa se je Biro za hidrocentrale bal še ene take »runde« po »začaranem krogu«, se je obrnil še na koordinacijski oddelk Predsedstva vlade, kjer so mu povedali, da zadeva ni tako zamotana, kakor so si jo predstavljali vsi birokrati, ki so imeli posla z njo. Tako je ekspozitura končno le prišla do krmil.

Zdaj pa pomislimo, koliko nepotrebne dela so povzročili neodgovorni, v zastarelih metodah dela zakoreninjeni birokrati. Če bi OLO Jesenice že na prvi dopis odgovoril in ga pravilno rešil, bi bil prihranjen ves ta »začarani krog«. Kako dolgo pot je morala vloga napraviti, da je Biro za hidrocentrale končno le zvedel, kdo je merodajen za izdajo nakazila? Že dispečerska grupa ministristva trgovine bi morala ne samo vlogo zavrnila z birokratskim pristavkom »nimamo kontingenta«, temveč tudi napotiti Biro na tisto ustanovo, kjer bi lahko zadevo dokončno rešili. Prav isto je bilo na drugih ustanovah, ki so se ukvarjale s to zadevo.

Ta primer je tem bolj poučen, ker taka »potovanja« aktov niso škodljiva samo zaradi izgube časa. Zelo pogosti so primeri, da posamezni uslužbenci s formalistično rešitvijo akta povzročijo ne samo materialno škodo z izgubo časa in materiala, temveč tudi politično škodo. Takšna metoda kaže slab odnos do dela, hkrati pa opozarja tudi na to, da je borba proti birokratizmu in formalizmu vsakdanja naloga slehernega državljanca. Z borbo proti tem napakam bomo odpravili še mnoge slične nepravilnosti, ki imajo iste korenine.

Mladina delovna brigada »Otona Župančiča« je razvila svoj prapor

Ljubljana, 14. februarja
Včeraj zvečer je delovna brigada »Otona Župančiča«, aktivna LMS »Na-Ma«, imela v mladinskih dvoranah prisočno slavnost. Na njo je prišel tudi ljudski umetnik, pesnik Oton Župančič, ki mu je komandant brigade tov. Miketič Rajko raportiral o stanju brigade. Nato je predsednik mladinskega aktivna »Na-Ma« tov. Salomon Zorko v imenu brigadirjev in brigadirjev z iskrenimi besedami pozdravil Otona Župančiča in mu hkrati čestital k sedemdesetletnici ter pozdravil zastopnike GO, MO in RO LMS in ljudske oblasti.

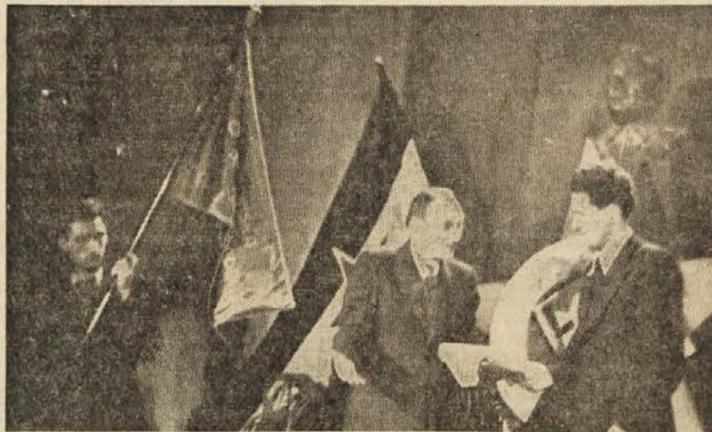
Zatem je govoril o veliki važnosti tega večera za vso brigado, ki se na svojem prvem brigadnem zboru, ko pod pokroviteljstvom ljudskega umetnika Otona Župančiča razvija svoj prapor, obvezuje, da bo sprejete obveze ne samo stoddotno izvršila, ampak jih tudi prekoračila. Brigada »Otona Župančiča« bo z vsemi svojimi silami v pomoč ljudski oblasti,

Osvobodilni fronti in bo sodelovala pri gradnji združnih domov, stanovanjskih blokov, melioracijskih delih itd. Brigadirji in brigadirke bodo zastavili vse eile in se tako pokazali vredni imena, ki ga nosi brigada.

Sledilo je razvitje prapora, nakar so trije brigadirji izročili Otonu Župančiču pisemno obvezo, da bo brigada v tem letu na raznih gradiliščih prispelala 8000 prostovoljnih delovnih ur.

Pesnik Oton Župančič se je brigadirjem in brigadirkam zahvalil za toplo pozornost in jim s prisrčnimi besedami dal izpodbudo za čim uspešnejše delo. Mladinskemu aktivu »Na-Ma« je izročil v dar dve svoji knjigi, in sicer »Veš poet svoj dolg?« in »Sto pesmi Otona Župančiča«.

Nazadnje je predsednik tov. Salomon v imenu mladine napovedal tekmovanje vsem mladinskim aktivom mesta Ljubljane, kateri bo v drugem letu petletke na raznih gradiliščih dosegel največ prostovoljnih delovnih ur.

Ljudski umetnik Oton Župančič izroča mladinskemu aktivu »Na-Ma« v dar dve knjigi

KRATKE GOSPODARSKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

V reški tovarni »Aleksandar Ranković« izdelujejo pomembne stroje za tekstilno industrijo, kakršne smo morali prejšnje čase uvažati. Izdelujejo namreč stroje tipa »Lewiathan«. Ti stroji so potrebni za prvo fazo dela, in sicer za pranje in požahlanje volne.

Melioracija omišalskega in dobrinjskega polja. Nedavno so začeli na otoku Krku kopati melioracijski prekop, s čimer bodo pridobili 210 ha zemlje. Za ta dela je odobreno 3.500.000 din kredita.

Delovni kolektiv našega največjega podjetja elektroindustrije hoče izpolniti polletni plan do 31. maja. Delo zagrebške tovarne »Rade Končar«, ki je naj-

večja naša tovarna za izdelovanje elektrotehničnega materiala, je posebno pomembno za razvoj elektrifikacije pri nas. V tej tovarni izdelujejo generatorje za hidrocentrale na Mariborskem otoku. Ob tej priliki izdelujemo prvi v naši državi generatorje. Zelo pomembno je torej, da se je delovni kolektiv obvezal izpolniti polletni plan že do 31. maja.

Letos bodo pridelovali v Dalmaciji mnogo tobaka. Do začetka februarja so sklenili s pridelovalci pogodbe za pridelovanje 35.000.000 tobačnih sadik. V vsej Dalmaciji se živahno pripravljajo na pomladna setvena dela. V nekaterih okrajih so januarja zase

Miško Kranjec: Fara svetega Ivana

(Roman. Slovenski knjižni zavod v Ljubljani, 1947)

Zivljenje slovenske vasi je v slovenskem slovu ena najbolj pogostih tem. Skoraj vsak pisatelj si je zadal vsaj nalogo, da nam to življenje predstavi, če se mu tudi potem ni posrečilo in če se mu je tudi potem podoba izkrivila. V prejšnjem stoletju, ko se je naša slovenska proza pričela razvijati in smo dobili svoj prvi roman z Jurčičevim »Desetim bratom«, so bile potem že nekako zarisan oblike našega kmečkega romana in kmečke povesti. Nastopali so bogati in revni kmetje; med tema dvema skupinama je bil konflikt postavljen navadno v obliki ljubezni med bogatim dedičem ali dedinjo in med otrokom revežem; v večini primerov se je v ozkem krogu dveh družin spor srečno rešil s poroko. Kmečka povest je zahajala v idilsko in je naposled postala ravno nasprotje tistega, kar bi morala biti. Ogledalo resničnega življenja. Kmečka povest je zabrisala nasprotja in trenja med posameznimi skupinami na vasi, trenja, ki so zaradi spremenjenih življenjskih pogojev v dobi imperializma tudi na slovenskem podeželju rasla in se večala v obratni smeri z njihovo literarno podobo in analizo. Idilčna kmečka povest je tudi v slovenskem slovu pričela izpolnjevati podobne naloge kakor v ostalih svetovnih literaturah, nasprotje med mestom in deželo v umetnosti naj prikaže stanje na deželi kot nekaj idealnega, kot izgubljeni raj, za katerim naj teži do civilizacije razvini prebivalce mesta. Taka umetnost je razoroževala kmeta kot mestnega delavca v borbi za izpremembo njegovega socialnega položaja in je prišla direktno v službo izkoriščevalcev ljudskih množic. Taka kmečka povest je tudi kaj medlo opisovala celoto vsakega življenja; v večini primerov ji je šlo le za nekaj glavnih oseb, bila je povest posameznih kmečkih ljudi, junakov neke zgodbe, ni pa bila in ni mogla biti povest srenje.

Znanstvena analiza kmečkega življenja je v delih Lenina in Stalina dobila trdno obliko in je odgnala zavese idilske slike vsake resničnosti. Posamezni napredni pisatelji so tudi pri nas pričeli s kritično obdelavo življenja na vasi. Prikazala se je težka resničnost dežele: skupina vaških močakov, majhna peščica bogatih družin, povezanih navadno med seboj z ženitvami, drži v svojih rokah zemljo in svo ekonomiko vasi. Tu je štacija, gostilna, žganjarna, pekarija, mesarija, mlekarja, žaga in mlin. Poleg te skupine, ki ima pristaše klerikalne in liberalne stranke, je župnišče. V njegovih rokah je večina zemlje v okolici vasi, najboljši travniki, najlepše njive, boljši gozdovi in vinogradi. Ekonomske poseje v vaškem življenju izvaja preko klerikalne zadruge, konsuma ter hranilnice in posojilnice. Nato sledi druge skupine: trdni kmetje, ki si pomagajo z najeto delovno silo, s hlapi in deklami, dninarji, pastirčki, pestunjami in osebeniki. Pod temi pa je nato še vrsta manjših kmetov, gospodarjev, ki ne pridelajo več dosti niti za dom in morajo zemljo najemati, ter kmetov-proletarcev, ki žive samo od svoje delovne sile, ki jo prodajajo bogatejšemu kmetu, župniku, graščaku ali bližnji tovarni. Eksploatacija je brez idilke. Tudi družinsko, ljubezensko in politično življenje teh ljudi je rezultat njihovega družbenega položaja. Zlagana morala v velikih hišah, nezakoniti otroci bajtarjev, pijančevanje, pretepaštvo, bedni položaj žene, bolezni, predvsem tuberkuloza, popolna nerazgledanost po problemih življenja, celo nepismenost — vse to in še mnogo več posledic krivicega družbenega stanja naše preteklosti je sestavljalo resničnost kmečkega življenja »našega kmečkega ljudstva«. Kje je tu idilski slovenske kmečke povesti? Koliko je slovenska kmečka povest postala vprašanja pogojev in krivde za te razmere, koliko je pokazala na rešitev in koliko je prispevala v borbi za izpremembo tega stanja?

Nakazali smo samo vprašanja ob kratkem pregledu slovenske kmečke povesti in namenoma nismo omenjali nikakih primerov ne za nazadnjaško kmečko povest »večerniškega« tipa, ne za napredno povest vasi, ki si je zadnje čase zmerom bolj utirala pot. Gotovo bi bila o vseh teh slovenskih pojavih prav kmalu potrebna izčrpana študija kakega literarnega zgodovinarja. V naslednjem si bomo samo ogledali najbolj značilne strani romana Miška Kranjca s perspektive, ki smo jo zgoraj nakazali. Roman opisuje »faro«, to je vas in bližnjo okolico v Slovenskih goricah in se godi od jeseni 1939, ko je Hitler napadel Poljsko, do epomladi 1941, ko je napadel Jugoslavijo. Pisatelj sam pravi, da bi Klemenc, glavna oseba romana, povsod našel isto podobo te zemlje, kamor koli v Slovenskih goricah bi prišel. Podati torej hoče podobo tipične slovenske vasi. V epilogu k drugemu delu »naštev elemente take vasi: župnik in kaplan, učitelj brez prepričanja, liberalna političnoga, ki »ob petkih opoldne je meso, zvečer pa postno hrano«, žandarji, vaški veljaki in revni kmetje. Med temi deli vsakega kolektiva se ustvarjajo nasprotja in razpletajo dogodki. Dogodkov v romanu, dejanja romana prav za prav ni. Življenje učitelje Gize in njenega moža Klemenca ki je ravno prišel iz političnega zapora, ter ajun spor z župnikom Zdravcem in kaplanom Magdičem je vsa vsebina in dejanje romana. Druga močna os dogajanja je postavljena v skrahiranega žurnalista Korena, njegove prijateljice Zofije in učitelja Šmona. Kakor se borba med Klemenčevimi in župniščem vodi na idejni ploskvi, tako pa se borba med Korenom in Šmonom vodi prav za prav samo za ženo. Med Klemenčevimi in župnikom ni in ne more biti sporazuma, med Korenom in Šmonom pa spor ni načelne narave in končno Koren zagaji v narodno izdajstvo, Šmon pa samo »izgine«, ker ga »politika ne zanima«, se njun odnos

do načelne borbe Klemenčevih vendarle prav nič ne razlikuje. Vsi ti ljudje se morajo zaradi pritiska razmer, grozeče hitlerjevske okupacije, odločiti. Za Klemenca in Gizo je stvar jasna, odločitev že davna in dokončna: klerikalizem in liberalizem na vasi in na Slovenskem sploh sta izdala ljudske interese in že grezeta v narodno izdajstvo. Z njima ne more biti sporazuma, borba je neizogibna in gre za vse. Župnik in kaplan Magdič tudi veda, da gre za pozicije klerikalnega kapitala na vasi in prehajata v ofenzivo proti komunistu Klemencu. Njuna borba je vseskozi nepoštena, sredstev za dosego cilja ne izbira Uničiti Klemenca in ženo gmotno in moralno na eni strani, zatreti odpor pri kmetih z verskimi in političnimi sredstvi na drugi strani. Diferenciacija pa se vodi med učitelstvom in ostalo inteligenco na vasi. Župnik grozi s pritiskom oblasti in s svojo veljavo pri kmetih, ki učitelju kruh režejo, Klemenc in Giza pa na dejanjih odkrivata podlost župnišča in dokazujejo, da je dogajanje v fari svetega Ivana samo izrez iz celotne problematike slovenske usode in da se v tem trenutku nihče ne more umakniti in izogniti odgovornosti za usodo celote. Uvrtiti se mora med borce za napredno podobo sveta ali pa — se mora »pošmoniti«. Zašel bo najprej v moralni cinizem učitelja Šmona, ko pa se bo »pošmonil«, bo zrel že za korake izdajstva in zločina žurnalista Korena. Ta Koren si celo sam misli, da je nacionalist in ima za žalitev, če mu Klemenc očita narodno brezbrzičnost. Toda narodno vprašanje se je že neločljivo povezovalo z družbenim in je postalo njegov sestavni del. Preganjati napredne ljudi in napredne ideje, ko že vdira v deželo Hitler, in trditi, da skrbiš pri tem za usodo slovenskega naroda, je največje licemerstvo. Zaveznika za borbo proti napredni misli bo Koren dobil onstran meje in bo za denar odprl vrata peti koloni. Se več! Ker je Koren prodan človek, zasleduje tudi v Kulturbundu samo svoje osebne koristi Gestapo svojega hlapca likvidira, ko ga več ne potrebuje.

Miško Kranjec je v svojem romanu hotel pokazati, kako so se oblikovale idejne fronte slovenskega inteligenta na deželi tik pred letom 1941. Silna zunanja politična napetost je opredeljevala pospeševala. Ob okupaciji so bile fronte že v glavnem postavljene in formirane. Osvobodilna borba 1941—1945 je na teh frontah naprej gradila in se naprej razvijala. Pisatelj nekako premalo upošteva, da se je diferenciacija slovenske družbe prav po letu 1941. še zelo povečala, zaostriala in razvila. Osvobodilna fronta je ponovno poklicala v svoje vrste pod vodstvom Komunistične partije vsakega slovenskega človeka in mu ponovno dala možnost, da se vključi v borbo proti okupatorju in domačim izdajalcem. Vojna je resda mnogim ljudem že našla na določenih pozicijah, toda mnogi drugi in predvsem ljudske množice in velik del inteligence so šele z vojno prišli do končne odločitve in usmeritve. To dejstvo je v romanu ne-

kako premalo upoštevano. Druga slaba stran romana je, kakor smo že omenili, v pomanjkanju trdnega večjega dejanja. Morda je pisatelj namenoma izključil »dejanje« povesti, da bi tako bolj poudaril kolektivno dogajanje vasi. Toda Prežihov Voranc je v »Jamicu« tudi podal slovensko vas med obema vojnama, pa je vendar življenje glavnih oseb epično bolj intenzivno obdelal in dogodke bolj strnil okoli njih. Največja napaka romana pa je v tem, da se pisatelj v glavnem le omejuje na učitelje, župnika in Korena. Kolektiv vasi pa je mnogo širši, težišče kolektiva je ravno na kmetijskih množicah in ne na predstavniki oblasti in kulture na vasi. Pisatelj je napisal roman vsake inteligence, dočim je kmečkim množicam določil premajhen delež. Toda te množice niso samo statisti v dramatičnem življenju, ki jih Klemenc, Koren in Šmona, temveč so prav važne figure, ki bistveno posegajo v razvoj življenja na vasi. Miško Kranjec skoraj ni napisal romana o fari svetega Ivana, ampak predvsem o inteligenci v tej fari. To pa je nedvomno pomanjkljivo.

Podrobnosti bi nas predaleč zavedle. Nekatera poglavja so obdelana nekam površno. Tako je na primer analitična ekpozicija v prvem poglavju, kjer je govora o življenju Gize in Klemenca, preden sta prišla k Svetemu Ivanu, stilno in pripovedno kaj medla. Veselica, kjer mežnar Rebernik napade Gizo, učinkuje groteskno in ne ustvari visoke resničnosti. Realističen prijem bi bil bolj na mestu »Epilog k drugemu delu« povesti, ki že tako nima trdnega ogrodja v centralnem dejanju še bolj razstra. Znanj Kranjčev lirizem se stilno večkrat elabo prilaga diskusivnemu tonu razgovorov med kaplanom in župnikom ali drugimi osebami.

Toda roman Miška Kranjca je kljub naštetim pomanjkljivostim zanimivo in dobro delo. Pisatelj je na osnovi avtobiografskega gradiva in študij ter na trdni, zgrajeni podlagi znanstvene analize vsakega življenja podal umetniško podobo resnične slovenske vasi, brez idilke in brez izkrivljenih potez. Pokazal je, kako so se idejne fronte slovenske vasi oblikovale tik pred osvobodilno vojno in kako so začrtale razvoj med vojno in osnovi že poprej. Predstavnike posameznih skupin je točno orisal in jim vdahnil življenje; to niso le aktivi pisateljevih idej in posameznih stališč, to so živi ljudje, s svojevrstno naravo in kulturo. Posebno dobra je figura Korena, ki je na prvi pogled najbolj problematična figura v knjigi, v resnici pa je med najbolje prikazanimi osebami. Umetnik zna z nekaj potezami podati značaj svojih oseb in jim dati plastiko. Razmerje kaplana do Frasove Lenčke je tak dober motiv, ki ga pisatelj izvrstno oblikuje in spretno uporabi. Vsekakor je Miško Kranjec tudi kompozicijsko ustvaril s »Faro svetega Ivana« delo, ki pomeni važno razvojno etapo od njegovih romanov predvojne dobe do njegovega bodočega »romana vasi«, ki ga bo gotovo še napisal.

Dr. Jože Kastelic

Sklep CK VKP (b) proti formalističnim tendencam v sodobni sovjetski glasbi

Moskva, 14. februarja.

Tass poroča: Sovjetski tisk objavlja sklep CK VKP (b), ki je bil sprejet 10. februarja. V njem oboja CK VKP (b) opero »Veliko prijateljstvo« in vso glasbo skladatelja Muradelijsa, ki je uglasbil Mdivanjev libretto. Opera je vprizorilo Veliko gledališče v Moskvi ob proslavi 30 letnice Oktobrske revolucije. To opero ocenjuje v tem sklepu kot slabo in neumetniško glasbeno in vsebinsko delo.

V sklepu CK VKP (b) se naglašja, da polom Muradelijsve opere ni osamljen primer, temveč, da je tesno zvezan z nezadovoljivim stanjem sodobne sovjetske glasbe, spriči širjenja formalistične smeri med sovjetskimi skladatelji. Ta smer je prišla do popolnega izraza v delih skladateljev Šostakoviša, Prokofljeva, Hačaturjana, Šebarina, Popova, Mjaskovskega, ki se v njihovih ustvaritvah zlasti očito kažejo formalistične popačenosti, protiljudske tendence v glasbi, ki so tuje sovjetskemu ljudstvu in njegovemu umetniškemu okusu. Za tako glasbo je značilno, da zanika osnovna načela klasične glasbe, propagira atonalnost, disonanco

in disharmonijo, češ, da je to tolmačenje »napredka« in »inovatorstva« v razvoju glasbene oblike, in opuščanju tako pomembnih osnov glasbenega ustvarjanja, kakršna je melodija. Bistvo tega novatorstva je v tem, da se navdušujejo za bobnanje in neuropatsko harmoniziranje, da postane glasba kakofonija, kaotično kopičenje zvokov. Ta glasba zelo spominja na sodobne modernistične, buržoazne kulture, popolno negiranje glasbene umetnosti in da je zašla v zagato.

Nadalje se v sklepu CK VKP (b) poudarja, da pri delu sovjetskih skladateljev še niso izginili ostanki buržoazne ideologije. Ti skladatelji se opirajo na vplive sodobne dekadentne zapadnoevropske in ameriške glasbe. CK VKP (b) je sklenil povabiti sovjetske skladatelje, da bi jih prežela in navdahnila visoka stremjenja, kar zahteva sovjetsko ljudstvo od glasbenega ustvarjanja in da zagotovi takšen polet ustvarjalnega dela, ki bi močno razvil sovjetsko glasbeno kulturo in omogočil ustvarjanje del visoke vrednosti v vseh glasbenih panogah tako, da bi bila dostojna sovjetskega ljudstva.

DVA KONCERTA SLOVENSkih SIMFONIČNIH SKLADB

(Pregled koncertnih prireditev v »Prešernovem tednu«)

I.

Pred nedavnim je bila v Mariboru in nato v Ljubljani prvič izvedena celotna »Duma«, B. Arničeva celovečerna simfonija za solo, zbor in orkester v štirih stavkih Allegro — Andante — Scherzo — Allegro moderato. Posamezno so bili prvi trije instrumentalni stavki izvedeni že pred vojno (in to v drugačni koncepciji, prvotni koncept iz 1929. leta je skladatelj bistveno izpremenil). Četrty, vokalno instrumentalni stavek, ki ga je B. Arnič motivično in kompozicijsko-tehnično zajel in naslonil na Zupančičevo istoimensko poemo, je bil napisan v času italijanske okupacije in prvikat izvajan na proslavi 70-letnice O Zupančiča.

B. Arnič je po svojem svojstvenem, elementarnem in čustvenem raznolikem življenju in izražanju prav gotovo eden najpomembnejših slovenskih glasbenih tvorcev. Te osnovne sestavine skladateljevega lika se odražajo prav za prav iz vsakega njegovega simfoničnega ali komornega dela, kjer ni poudarek toliko na zunanji, torej formalni doživetosti in dovršenosti, na oblikovni in izrazni strnjnosti, na kompozicijsko-tehničnih finesah, kjer pa se iz vsakega takta odraža značilna sproščenost, sposobnost neposrednega epičnega pripovedovanja, svežost in preprostost, ki dosega najpomembnejši vzpon v njegovih simfoničnih pesnitvah »Pesem planin«, »Ples čarovnic« in nazadnje v pesnitvi »Gozdovi pojejo«. S tem sem mogoče na kratko karakteriziral prvo in osnovno potezo v Arničevem ustvarjanju. Druga značilna poteza njegovega kompozicijskega ustvarjanja je izbira tematike, kakor je razvidna predvsem iz vsebinske analize zgoraj omenjenih simfoničnih del: Arnič je močno zrasel s svojo zemljo, s narodo in njenimi pojavi, ki jim daje še poseben značaj in pomen prepletanje bajeslovnih motivov, izvirajočih iz ljudskega pripovedovanja. Ob tem specifičnem osnovnem zajetu, ki črpa iz domačih tal, pa se Arnič stilno ni naslonil na folklorni princip tematične gradnje, temveč je več ali manj ostal zvest svojemu izhodiščnemu umetniškemu nazoru, ki bi ga na kratko označil s pojmom kozmopolitskega novoromantičnega realizma. V to obdobje spada tudi njegovo najmočnejše in najboljše delo »Ples čarovnic«. Od simfoničnih pesnitev te vrste do »Dume« je bil časovno sicer kratek razmah, po vsebinsko-idejni in stilni problematiki: ter po adakvatnem muzikalnem prijemu pa je bila koncepcija te simfonije neprimerne večja in pomembnejša, kakor vsi njegovi dotedanji teksti. »Duma«, ta veličastna poema slovenstva, zemlje slovenske, duha, značaja in problematike te zemlje in njenih ljudi, je stvala simfoniji ogromne zahteve na eni strani pri vprašanju forme, pri upoštevanju razčlenjenosti »Dume« v tri glavne komplekse z uvodom in z zaključnim akordom (otroška doba, tujina, svetovljanstvo, povratek k zemlji), na drugi strani vsebinsko, torej pri karakterizaciji »vsega, kar je našega, mizerije in veličine«, pri karakteristiki »pogleda domov z jasnim očesom in čutečim srcem«, pri karakterizaciji moške in ženske pesmi (duha in čustva), na tretji strani pa tudi stilno.

Vse te tri osnovne bistvene zahteve je bilo treba postaviti v pravilen odnos z Zupančičevim intelektualno močnim, iz domačih tal izviračim, globoko čutečim in oblikovno izkristaliziranim tekstom. Arničev koncept, po katerem naj bi že prvi trije instrumentalni stavki zajeli duha in značaja naše zemlje (prvi stavek), objeli med pripovedovanjem stoletnih hrastov in valovanjem žitnih polj bolest in radost teh ljudi (drugi stavek) ter nakazali njih sproščeno vitalnost (v tretjem stavku), je bil originalen in v osnovi povsem pravilen. Četrty stavek naj bi bil magistralen, z besedilom konkretizirane osnovne glasbene misli iz prejšnjih stavkov, torej višek dela kot celote.

Izvedba celotne »Dume« je pokazala, da so prvi trije stavki vsebinsko, formalno in stilno samostojna in zaključena celota, da ima tretji stavek, Scherzo izraziti značaj finala in da bi ob primerni preinstrumentski slednjega stavka dosegel četrty stavek večji učinek; nadalje, da je nastal problem ob vprašanju vsebinske, formalne in stilne vzporeditve teksta in muzike v celoti, in mestoma do gotovih diferenc značilnosti Zupančičevega in Arničevega sloga.

B. Arnič vsebinsko ni morda povsem izrpal vseh vsebinskih, še posebej subtilnih momentov in pesnitvi, tudi niso bili v vsej obširni formi »Dume« dokončno opredeljeni in poudarjeni trije osnovni motivi Zupančičeve pesnitve (otroška doba — tujina — povratek), ne njena osnovna vrednota, premoč domovine nad tujino (zmagla ženskega elementa nad moškimi), ki je bila nadomeščena s hrepenenjem po svobodi (čas nastanka 1942!); mogoče je v simfoniji še preveč naglasen epično-dramatični moment, ki ob svojstvenosti Arničevega stila ne dopušča povsem »treznega pregleda vsega, kar je naše« (po Zupančičevem komentarju »Dume«). Nasprotja, ki se več ali manj občutijo med literarnim in muzikalnim delom, so se torej rodila iz mestoma rahle organske vrasčenosti teksta in glasbe, iz različnosti dveh stilnih svetov in nazorskih gledanj. Ne glede na vse te ugotovitve, izrečene v strogem merilu, je »Duma« pomembno, zanimivo in serozno delo, ki je že zaradi ideje kot take vredno vse naše pozornosti. Kar se tiče harmonskega stavka in arhitektonskega principa, principa tematične gradnje, je B. Arnič ohranil svoj način; posebne omenbe pa je vredna gradnja prvih dveh stavkov simfonije v sonatni formi, kjer se Arnič zavestno izogiba klasičnemu principu ekpozicije tematov, njih izpeljave in ponovitve (reprise), ter združuje ekpozicijo in izpeljavo takoj ob nastopu vsakega posameznega temata, ki mu no-

posredno sledi repriza. (O tem bomo prav gotovo še razpravljali v naši glasbeni reviji in zato zadržati to samo omenjam.) B. Arnič je z »Dumo« ponovno dokazal svoje ogromno poznavanje instrumentalskih prijemov, ki so se mestoma stopnjevali do skrajnih možnih mej, ki so predvsem tretjemu stavku Scherzu vtisnili povsem nov, nepričakovan značaj.

Izvedbo prve slovenske celovečerne simfonije je prevzel ogromen korpus, ki mu je dirigiral Mirko Polič. Simfonični orkester Slovenske filharmonije je bil povečan s člani opernega orkestra, združila sta se zbor Glasbene matice in Operne. Kot solist je sodeloval baritonist S. Smerkolj. Čeprav je jasno, da fuzija ansamblov ad hoc ni mogla posredovati največje možne kvalitete, je bilo novo delo predstavljeno z ljubeznijo, dostojno in serozno. Pri ponovnih izvedbah bo treba paziti predvsem na pravilno dinamično razmerje med solistom, zborom in orkestrom ter na mirnejše zborovske fraze.

Obsežnemu, zanimivemu in seroznemu novemu simfoničnemu tekstu Blaža Arniča bo treba prej ali slej posvetiti daljšo temeljito študijo, ki bo poleg teh bežnih ugotovitev podrobneje analizirala in karakterizirala celotno delo. Za sedaj je jasno, da je bila prva izvedba »Dume« pomemben kulturni dogodek, ki je našel močan odmev po vsej naši domovini.

II.

Poleg Arničeve celovečerne simfonije »Dume« je bil ob zaključku Prešernovega tedna koncert slovenske simfonične tvornosti, ki je nastajala v zadnjem obdobju. Ob že znanih in že izvedenih delih Slavka Osterca (odlomki iz Suite za orkester) in L. M. Škerjanca (Fantazija za klavir in orkester) sta bila na sporedu M. Bravničarjeva »Tolminska antiteza« v dveh stavkih Largo in Allegro ter M. Kozinov žalni spev »Padlime«.

M. Kozinov spev je mišljen kot del simfoničnega cikla, ki zajema misli, doživljanja, vtise in občutja časa narodno osvobodilnega boja. O Kozinovi glasbeni tvornosti smo govorili že večkrat, predvsem ob premieri »Ekinokcija«, ob izvedbah njegovih simfoničnih stavkov, ob izdajah njegovih klavirskih skladb in pesmi, ob »Baladi Petrice Kerempuha« itd. Za Kozino je značilna neka tipična, čeprav samo zunanja poteza, ki bistveno sodočla pri kritični presoji kvalitete njegovih simfoničnih in komornih del. Ta poteza je na kratko zajeta in označena s plodovitostjo, ki ne dopušča, da bi se mu življenjska doživljanja, misli in občutja organsko vrasla v umetniški produkt, ki ga sihi, da ta doživljanja in občutja niza v posamezne odlomke, v več ali manj obdelane glasbene misli, ki so same zase sicer lahko lepe in pomembne, v celoti pa so vendarle nedožnane, neprečiščene in estetsko neustajne. Navedena dejstva se mi je zdelo nujno podčrtati v interesu kvalitete znatne Kozinove plodovitosti, ker se v hitrosti kompozicijskega dela, ob rahli nekritičnosti in naključju pomembni ustvarjalni in predstavljalni moči ti fragmenti včasih strnejo v nezanimivo, neobdelano in nepregledno tonsko verigo, ki ne podčrtava in ne pripoveduje o osnovni in bistveni zamisli kompozicije kot celote. Ta dejstva se mi je zdelo vredno podčrtati tudi ob žalnem spevu »Padlime«, ki niti vsebinsko, niti formalno, niti stilno ni dovolj enoten in prečiščeni; pri vsem pa se še električna patetika in dramatičnost koncepta v bistvu razlikuje in oddaljuje od resničnega dogajanja in doživljanja velikega časa osvobodilnega boja. V nasprotju s tem žalnim spevom je njegov simfonični scherzo »Bela Krajina« pomembnejše in iskrenješe doživljanje in zato tudi formalno preglednejše, kar sem razčlenil in ugotovil že ob prvi izvedbi.

M. Bravničar je po svojem kompozicijskem principu in v naslonitvi na folklorno motiviko med vsemi našimi skladatelji najbolj dosleden. Vsa njegova simfonična dela so prepletena s slovensko folklorno tematiko, z domačim elementom, ki doseže največjo vsebinsko in stilno izrazitost v živem, plesnem, večkrat humorističnem karakterju; zato po pravici štejejo »Slovensko plesno burlesko« med njegova najboljša in najizrazitejša dela. Največ tega bistva in karakterja je v pravkar prikazanem drugem delu simfoničnega epa »Tolminske antiteze«, v Allegro, ki je grajen po motivih tolminske ljudske napeva. Manj tega značilnega bistva pa je v njegovem prvem delu, v Largu, ki je kljub izraziti tematični gradnji in ob lepih variantah koncipiran preširoko, mestoma preveč ohlapno, vsebinsko manj izrazito, v zaključni apoteozni celo prebučno, brez prave zveze s prejšnjim in zato zeprečiščljivo.

Se ena zanimivost je bila očita na simfoničnem koncertu slovenske glasbe: z odlomki iz Suite za orkester (Tempo di marcia, Religioso Presto) je bilo jasno, kako zelo nam je bil in bi še bil potreben Slavko Osterc, ki je kljub raznim nujnim ekstremom in eksperimentom v smeri tedaj najmodernejših stilnih stremljenj prinesel v našo kompozicijsko tvornost idejnost, jasnost in doslednost v izrazu in formi, ki je znal povezati tedaj najmodernejši in še neizčiščeni stil s folklornimi elementi, ter tako po svoje pripomogel pri oblikovanju novega stilnega obdobja, ki bo gradilo na bazi starejših vrednot in doživetij, ki bo razjasnilo mnogo neizčiščeni snovnih prijemov, zgrešenih stilnih stremljenj in celo l'art pour l'artističnih ostankov, ki so bili značilni za nemirni čas pred drugo svetovno vojno in ki se javljajo še sedaj.

Koncert slovenske simfonične glasbe sta skrbno pripravila in dirigirala Jakob Cipei in Samo Hubad. Bil je dostojna počastitev našega velikega pesnika, obenem pa je nudil zanimiv pogled v stremjenja in uspehe naše glasbene ustvarjalnosti.

C. C.

Riko Debenjak: S pohoda Tomšičeve brigade (ufedanka)

Delo „balkanske komisije“ vzbuja posmeh vsega grškega ljudstva

Z nesmiselnimi klevetami hoče »balkanska komisija« prikriti neuspehe monarhofašistov

Atene, 14. februarja.

Pod naslovom »Kako klevetajo agenti in vohuni balkansko komisijo« je radijska postaja Svobodne Grčije komentirala aktivnosti »balkanske komisije« in dejala, da njeno početje vzbuja posmeh vsega grškega ljudstva in svetovnega javnega mnenja. Svojo podkomisijo pošlje balkanska komisija v Kočano, demokratična armada pa premaguje monarhofašiste v neposredni bližini Aten. Drugič pošlje svojo podkomisijo v Aleksandropolis v Trakiji, demokratična armada pa tolče pri Navpaktiji, na jugu države. Tretjič jo pošljejo v Janino, borbe pa besne na področju Sparte, na Kreti, Samosu in drugih otokih, ki jih od severnih meja Grčije ločijo hribi in doline in še morja.

Po najnovejših dogodkih hoče balkanska komisija z nesmiselnimi klevetami vzbuhati pozornost grškega ljudstva in svetovnega javnega mnenja, da bi zakrile nove neuspehe monarhofašistov. Toda te laži in izmišljotine agentov in vohunov balkanske komisije popolnoma demantirajo prošnje za pomoč in izjave, ki jih je poslal poslanec v monarhofašistični skupščini.

V komentarju nato navaja podatke, ki jih je zbrala agencija »Eletteri Elada«, ki dokazujejo vohunsko vlogo bal-

kanske komisije v Grčiji. Med drugim navaja, da so pred kratkim razkrinkali vohuna Andolsa Aleksandrisa, ki so ga poslali z drugim vojakom, da bi se kot domnevni ubežnik iz monarhofašistične vojske vrnil v vrste demokratične armade. Oba sta prišla naravnost iz mesta Sali, kjer je bila podkomisija balkanske komisije. Po dolgem tajeju je vohun Aleksandris priznal, da je z drugim vojakom ubežal v demokratično armado z določeno nalogo, ki so mu jo naložili kapetani Loanis Menusis in Hrizostomos Beles, ki sta mu kot nagrado obljubila 50 zlatih funtsterlingov in dodatke za družine. Pri odhodu so jima dali strup, ki naj bi ga vrgla v vojaške kotle s hrano. Razen tega sta imela nalogo, da proučita stanje demokratične armade in naj se za vsako ceno vtiho-tapita na jugoslovansko ozemlje, kjer bi zbirala vohunska poročila in nato pobegnila nazaj. S svojimi poročili bi monarhofašističnim oblastem in pred balkansko komisijo pričala kot »partizana, ki sta se predala«. Ko je Aleksandris začutil, da so ga odkrili, je hotel pobegniti.

S takimi metodami in z vohuni — zaključuje radijska postaja Svobodne Grčije — si pomaga balkanska komisija pri svojem delu.

Demokratična vlada izdala zakon o razveljavljanju pogodb o nakupu in prodaji nepremičnin med okupacijo

Atene, 14. febr. Radijska postaja Svobodne Grčije je prenašala vsebino zakona o razveljavljanju nakupov in prodaj nepremičnin iz okupacije, ki je bil objavljen v Uradnem listu začasne demokratične grške vlade.

Ta zakon razveljavlja vse kupoprodajne pogodbe mestnih in vaških nepremičnin, ki so bile sklenjene med okupacijo v dobi od 6. aprila 1941 pa do 17. novembra 1944. let. Razveljavljajo se tudi vse prisilne prodaje, ki so bile objavljene v istem razdobju, kakor tudi vsa vknjižena bremena.

Demonstrativni obiski ameriške vojne mornarice v grških lukah

London, 14. febr. Reuter poroča, da je priplul danes v pirenejsko pristanišče ameriški rušilec »Thomas«, ki je ena izmed ameriških ladij v Sredozemlju. Rušilec bo obiskal še otoke Mikeno, Mitileno, Lesbos ter pristanišča Kavalo, Solun in Leross.

Viceadmiral Forest Sherman, novooimenovani poveljnik sil ZDA v Sredozemlju, je prispel večeraj na Malto na ameriški križarki »Portsmouth«.

ODMEVI ZGODOVINSKE NOTE INFORMACIJSKEGA BIROJA VLADE ZSSR

V Ameriki obsojajo Marshallovo propagandno kampanjo proti ZSSR

New York, 14. febr. (Tass). Narodni svet sovjetsko-ameriškega prijateljstva je objavil izjavo, v kateri obsoja zunanje ministrstvo ZDA zaradi izdajanja nacističnih dokumentov, kar je »slaba usluga za ljudi, ki hočejo mir«. V izjavi je rečeno, da je hotel Marshall objaviti dokumente kot del propagandne kampanje, ki naj bi diskreditirala in osamila Sovjetsko zvezo.

V izjavi je poudarjena nepomembnost nac. dokumentov, ki jih je samovoljno izbralo zunanje ministrstvo. Sovjetska zveza, je rečeno v izjavi, ki je bila nekaj časa nevtalna, je vezala cele nacistične armade in znaten del nemškega letalstva na vzhodnih mejah. ZDA pa so pošiljale staro železo na Japonsko, odkrivalo fašiste za najnovejšimi znanstvenimi formulami za proizvodnjo sintetičnega goriva, kavčuka in drugega važnega vojnega materiala na podlagi nemško-ameriškega sporazuma o kartelih.

ZDA so bile v dobrih trgovinskih stikih s fašistično Italijo, pošiljale so bencin, nafto in orožje fašistu Francu, ki je vse to izročal svojim prijateljem — osim silam.

Po vsem tem ZDA mečejo polena pod noge tistim, ki so pokazali veliko junaštvo na bojiščih proti skupnemu sovražniku, pod noge državi, katere vojska so uničili 90 odstotkov celotnega števila nacističnih vojakov, ki so umirali med vojno, pod noge državi, ki je imela med vojno več mrtvih kot vse ostale države.

Na koncu je v izjavi poudarjeno, da niso napravili nacistični dokumenti, ki jih je objavilo zunanje ministrstvo ZDA, nikakršnega vtisa na ljudstvo. V izjavi je izraženo prepričanje, da bo ameriško ljudstvo nastopilo proti neprestani antisovjetski propagandi in v korist vzpostavitve sovjetsko-ameriškega sodelovanja za rešitev mednarodnih problemov.

Izjava Walterja Lippmana

Moskva, 14. februarja. (Tass). Brzojavka iz New Yorka prinaša izjavo Walterja Lippmana, sodelavca »New York Herald Tribune«, ki graja ameriško zunanje ministrstvo, ker je objavilo hitlerjanske dokumente. Brzojavko so ponatisnili vsi jutranji listi pod naslovom »Propaganda, ki se obrača proti avtorjem — Walter Lippman kritizira zunanje ministrstvo ZDA«.

Odmev v Bolgariji

Sofija, 14. febr. (Tanjug). Sporočilo »Sovinformbiroja« o pripravah in o izzivanju druge svetovne vojne, ki ga je objavil ves bolgarski tisk, je izzvalo veliko zanimanje bolgarske javnosti.

»Otečestven front« piše, da je sedaj nesporno ugotovljeno, da so bile priprave nemške agresije za drugo svetovno vojno, ki so se začele 1939. leta, izvedene v popolnem soglasju s široko podporo angloameriških imperialističnih krogov.

Sile demokratičnega tabora bodo onemogočile pustolovščine ameriških imperialistov

Ameriki se neizbežno približuje gospodarska kriza ugotavlja mednarodni komentator Tassa

Moskva 14. febr. (Tass). Mednarodni komentator Smatlov piše: Borzni padec cen blaga se je v ZDA začel 4. februarja, nato pa so pričeli padati še tečajji akcij v izredno ostrem obsegu. Prva dejstva o padcu cen žita je skušal ameriški tisk pojasnjevati kot »normalno izravnavanje«. Toda cene žitu padajo vsak dan. Zaradi »izravnavanja« padajo morda tudi cene mesa, bombaža in drugih predmetov. Padeo cen zajema vedno več predmetov in se ne omejuje samo na ceno blaga. Prišli so naglo padati tudi tečajji akcij na borzi in tečajji akcij najvažnejših industrijskih in železniških družb.

Padeo tečajev akcij in obligacij posojil je prišel tudi na Veliko Britanijo in Avstralijo, ki sta tesno povezani z ZDA.

Padeo cen je posledica nadprodukcije blaga v ZDA in hitro zniževanje delavskih mezd, znižanja kupne moči in padanja plač prebivalstva. Po uradnih podatkih so bile rezerve blaga v oktobru 1947 v skladiščih trikrat večje od predvojnih zalog.

Vse to dokazuje, da se kriza neizbežno približuje in z njo nadprodukcija. Število bankrotnih bank je vedno večje. Po podatkih ameriškega statističnega urada je bilo v prvih petih tednih letošnjega leta 503 primerov poloma raznih trvd in kriz nadprodukcije, medtem ko jih je bilo v vsem lanskem letu le 280. Monopolistični krogi ZDA, ki so trditve marksističnih ekonomistov o neizbežni krizi ZDA smatrali za »boljševistično propagando«, vedno bolj prihajajo do pesimističnih sklepov.

Iz gradiva o stanju plačilne bilance, ki ga je objavila britanska vlada v »Bell-kujig«, je razvidno, da bo Velika Britanija doživela letos popoln poraz. Britanski tisk spravlja to dejstvo v neposredno zvezo s finančnimi odnosi z ZDA.

Nasprotje v taboru imperializma se zaradi krize vedno bolj zaostruje. Demokratični tabor postaja vedno večji in močnejši. Zato tudi hitijo ameriški

imperialisti, da bi izvedli svoje pustolovske načrte, ki so pa že naprej obsojeni na propad tako v Nemčiji kakor v drugih evropskih državah.

Truman potrjuje nevarnost inflacije

London 17. febr. (Tanjug). Reuter poroča: Predsednik Truman je izjavil, da je inflacija še naprej glavna nevarnost za gospodarsko življenje ZDA, ker je povzročila padeo cen blaga in delnic, do česar je prišlo zaradi zloma na blagovnem in denarnem trgu.

Prebivalstvo francoske cone je glasovalo za enotnost Nemčije

Berlin 14. febr. (Tass). Ameriška vojska uprava v biconiji in v zapadnem sektorju Berlina je izdala nove represalije proti gibanju Nemškega ljudskega kongresa za enotnost in pravičen mir.

Mitingi za volitev delegatov v kongres so prepovedani. Prav tako je ameriška uprava prepovedala miting Enotne socialistične partije Nemčije v rajonu Zahlemdorf v ameriškem sektorju Berlina. Predstavnik ameriške vojske uprave je izjavil, da bodo ameriške oblasti prepovedale vse mitinge v zvezi z idejo Nemškega ljudskega kongresa.

Dopisnik lista »Berliner Zeitung« poroča iz Stuttgarta, da je v francoski coni gibanje za ljudski kongres še vedno prepovedano. Na pobudo Komunistične partije Nemčije so v južnem Württembergu in južnem Badenju izvedli volitve o enotnosti Nemčije. Kljub mrzljeni propagandi okupacijskih oblasti proti enotnosti je glasovalo za enotnost dežele veličanska večina prebivalstva francoske cone.

Ameriška vlada vedno bolj brezobzirno diktira vladam Zapadne Evrope

Komentar zunanjepolitičnega urednika Tanjuga

Beograd 14. febr. Zunanjepolitični urednik Tanjuga piše:

Britanska novaška agencija Reuter je objavila poročilo iz Washingtona, v katerem je rečeno, da je ameriško zunanje ministrstvo odstopilo od svojega nasprotovanja v zvezi z bližnjim sklicanjem konference v Parizu, na kateri bi sodelovalo 16 evropskih držav-koristnic Marshallova načrta. V poročilu je navedeno, da je ameriško zunanje ministrstvo izdalo ta sklep po intervenciji britanskega pooblaščenega ministra Johna Balfoura in da je »poročilo ta svoj sklep tudi francoski vladi«.

V poročilu je nadalje rečeno, da ameriški funkcionarji še vedno žele, da bi na konferenci ne razpravljali o teh vprašanjih, temveč da bi se delo v prvi vrsti osredotočilo na vprašanje, kakšno obliko naj dobi stalni svet za gospodarsko sodelovanje Evrope. Na tej konferenci bi se morali prav tako znova proučiti že storjeni koraki pri izvrševanju obljub, danih v Parizu preteklega leta, kakor tudi, da se vidi, kaj bi se lahko v neposredni bodočnosti še napravilo.

Reuterjevo poročilo jasno odkriva suženjsko in kolonialno vsebino odnosov, ki bi ga radi ameriški imperialisti s svojim »Marshallovim načrtom« vsilili državam Zapadne Evrope. Poročilo kaže tudi na vlogo, ki jo je dolo-

čila sedanja britanska vlada v takem sistemu odnosov. Iz Reuterjevega poročila posebno jasno izhajajo naslednji pomembni momenti:

1. da se lahko sestanejo predstavniki vlad 16 evropskih držav samo, če jim prej dovolijo ameriška vlada, kar očitno kaže na licemerstvo in nesmiselnost Bevinovih in Bidaultovih izjav o »svobodno izdanih sklepih 16 držav«.

2. da je ameriška vlada privolila v to, da se predstavniki vlad 16 držav sestanejo samo pod pogojem, da razpravljajo o dnevnem redu, ki ga je vnaprej določila ameriška vlada, in

3. imperialistična ameriška vlada želi v soglasju z britansko vlado postaviti države Zapadne Evrope pred izvršeno dejstvo, t. j. da ameriški Kongres (ki ni, kakor je znano, nič drugega kot zakonodajna podružnica Wall Streeta) diktira brez pravice do pritožbe pogoje, pod katerimi bo vsaka država prejemala Marshallovo »pomoč«.

Poročilo agencije Reuter, ki praviloma izraža stališče britanske vlade, dokazuje, da ameriška vlada vedno bolj brezobzirno izvaja metode odkritega diktiranja nekaterim vladam Zapadne Evrope, kaj in kako naj delajo in da ima britanska laburistična vlada pri izvajanju te politike vlogo pooblaščenega posredovalca.

Šest milijonov britanskih delavcev zahteva povišanje mezd

London, 14. febr. (Tanjug). Reuter poroča: Nedavni sklep o zamrznjenju delavskih mezd povzroča vedno večji odpor in proteste delavskih sindikatov. Zahteve po povišanju mezd postavljajo vsak dan. Tako je tri milijone ladjedelniških in mehaničnih delavcev v Veliki Britaniji zahtevalo, naj jim povečajo tedensko mezdo povprečno za 14 šilingov. Število delavcev, ki zahtevajo povišanje mezd, se je dvignilo dolejš na 6 milijonov.

»Daily Worker« poroča, da se je število stavkojučih v dokih za popravilo ladij v Marseysideju dvignilo na 6000. Delavci so se odločili za stavko vse do tlej, dokler delodajalci ne bodo pristali na razgovore za razveljavitev sklepa, s katerim se z 29. marcem ukinja izplačevanje nagrad za delovni učinek.

Predsednik sindikata ladjedelniških delavcev je poudaril, da je ukinitve teh nagrad neposredna posledica Marshallova načrta in želje ZDA, da bi vsilile gradnjo ladij, od katerih Velika Britanija nima nobene koristi.

Razen tega bo tudi zmanjšanje količin jekla za ladjedelnice povzročilo brezposelnost in omogočilo delodajalcem, da bo do po lastni volji usmerjali zaposlitev delavcev.

Nad 100.000 rudarjev v Belgiji stavka

Bruxelles, 14. febr. (UP) Rudarska stavka v Južni Belgiji se je razširila tudi na vse ostale rudarske predele v državi. Stavkatji so začele nove skupine delavcev. Danes stavka nad 100 tisoč rudarjev, ki zahtevajo povišanje plač in izboljšanje delovnih pogojev.

Vlada je bila prisiljena pričeti z delavskimi predstavniki razgovore.

tako dobri kakor v času skupne vojne proti Hitlerju in Nemčiji. Toda britanski narod ne bo pozabil junaških podvigov tistih, ki so branili Stalingrad in Leningrad ter svobodo vsega človeštva.

Prvi tovor sovjetskega žita je povzročil veliko veselje med britanskim ljudstvom

London 14. febr. (Tanjug). Reuter poroča: V Veliko Britanijo je prispela sovjetska ladja »Bakuc« s prvim tovorom žita, ki ga je Sovjetska zveza poslala Veliki Britaniji na podlagi pred kratkim podpisane sovjetsko-britanske pogodbe.

Prihod sovjetske ladje je povzročil velikansko veselje med ljudstvom. Mnogi listi so objavili na prvih straneh fotografije ladje in njene posadke ter posvetili temu dogodku uvodnike.

Britansko-sovjetsko društvo je privedilo posadki sovjetske ladje »Bakuc« slovesen sprejem. Podpredsednik društva Edgar Young je pozdravil sovjetske oficirje in mornarje ter med drugim izjavil:

»Zahvaljujem se vam za dragoceni tovor, ki ste nam ga pripeljali v času naših težav. Britanski narod je pozdravil nedavno sklenjeno trgovinsko pogodbo med našima dvema državama kot znak izboljšanja naših medsebojnih odnosov, ki v zadnjem času na žalost niso bili

Po ukazu Wall Streeta so francoski lakaji segli v roke fašistu Francu

Molk, s katerim so angloameriški imperialisti pod težo velikih mednarodnih problemov obdali špansko vprašanje, sta v zadnjem času prelomila dva pomembna dogodka.

V začetku januarja je usmrtilo španskih borce za svobodo in demokracijo Avgustina Zoroja in Lukasa Nunesa znova obrnila pozornost svetovne demokratične javnosti na borbo španskega ljudstva proti silam mednarodnega fašizma in reakcije. Ves demokratični svet je izrazil solidarnost s španskim ljudstvom v njegovem boju proti krvavemu Francovemu režimu. Sindikati, delavske in demokratične organizacije v vseh državah, napredni politiki, znanstveniki, umetniki in pisatelji so z množičnimi protesti obsodili Francovo fašistično nasilje. Vladi v Washingtonu in Londonu sta ostali nemi, ker se zavedata, da bi z odstranitvijo Franca vzele v Španiji oblast v svoje roke ljudstvo, kar bi bilo proti interesom ameriškega in britanskega kapitala.

Drugi dogodek: uradno poročilo, da je bila — ob protehiti demokratične javnosti ter ob navzočnosti francoskih čet in Francove fašistične falange — zopet odprta pirenejska meja, ki jo je Francija na pobudo komunističnih ministrov zaprla v februarju 1946 in hkrati odpovedala trgovinsko pogodbo s Francovo klico, in da se bodo takoj pričela pogajanja

za novo trgovinsko pogodbo med Francom in Schumanovo vlado, pa dokazuje, da so angloameriški imperialisti izrabili »zatišje« in s pomočjo diktata Franciji napravili prvi korak k uresničenju svojih načrtov s Francovo fašistično svojatjo. Ker spričo še vedno veljavnega sklepa OZN o prekinitvi diplomatskih odnosov s Francom niso mogli uradno vključiti frankistične Španije v »Marshallov načrt«, da bi Franco že dolejš razpolagal z ameriškim kapitalom v obliki dobav bencina nafta in orožja »zapadnega izvora«, je njihova diplomacija našla pot, da po ovinkih spremeni Španijo v mostišče angloameriškega ekspanzionizma.

Čeprav so ameriški imperialisti skrivoma pripravljali svojo »pomoč« krvniku španskega ljudstva, vendar se je zvedelo, da je skupna komisija ZDA, Velike Britanije in Francije že 19. januarja dosegla s Francom popolno soglasje glede nemškega imetja v Španiji, čeprav se zaenkrat še ni mogla sporazumeti z njim o izročitvi nemških agentov, ki so po vojni pobegnili v Španijo. Pogodba s Francom o nemškem imetju je bila le prva stopnja na poti k nadaljnjim sporazumom. Temu namenu je služil tudi »lov« v Andaluziji, na katerega je Francov zunanji minister Artajos povabil ameriškega odpravnika poslov v Madridu Colbertsona. Na lovu sta »mimogrede« razpravljala o

vzpostavitvi rednih diplomatskih odnosov, ki naj bi omogočili uradno vključitev Španije v »Marshallov načrt«. Nekaj dni nato je republikanski član ameriškega predstavnika doma v odboru za zunanje zadeve Bolton predlagal razširjenje »Marshallova načrta« tudi na Franca. Bivši pomočnik zunanjeje ministra Acheson je takoj podprl njegov predlog. Tako je angloameriška diplomacija pripravila teren, da bi ameriško »pomoč« javno in ne samo tajno kakor do zdaj dajali tudi Francu, zvestemu zavezniku Hitlerja in Mussolinija.

Španija ima izredno važno vlogo v načrtih generalnega štaba ZDA. Že leta 1945, je Amerika sklenila s Francom sporazum o uporabi španskih pomorskih oporišč. V novembru 1947 je bil Francov prijatelj, general Escanor, guverner Kanarskih otokov, več tednov gost generalnega štaba ZDA, v decembru pa so se v Tangerju posvetovali predstavniki ameriškega zunanjeje ministrstva s Francovim komisarjem v Maroku. Afriko je »obiskal« tudi sam Franco. Poleg sporazuma o povečanju ameriških oporišč v Španiji je bil na teh »posvetovanjih« sklenjen tudi dogovor, da bodo ZDA ukinile blokado Španije in ji dale izredne kredite, če se priključi k francosko-italijanski carinski zvezi, ki je bila prav te dni podpisana. Najnovejša poročila s Pirenejskega polotoka potrjujejo, da ameriški imperialisti s Francovo Španijo v zvezi s fašistično Portugalsko, Franco in Salazar preurejata po ameriških direktivah in s kapitalom ZDA že zgrajena

oporišča ter gradita nove letalske in pomorske baze doma in v kolonijah. Portugalska vlada je v zadnjih dneh dovolila tudi Britaniji oporišča na Azorskih otokih, kjer imajo ZDA že dalj časa svoje baze.

Takšni so načrti angloameriških imperialistov s Francovo Španijo v zvezi z njihovo ekspanzijo v Evropi. Odprtje francosko-španske meje je nova groba kršitev potsdamskega sporazuma, prav tako pa tudi sklepov OZN. Francoski reakcionarni krogi, ki so sedaj na vladi, so pokorno izpolnili voljo svojih preko-canskih gospodariev. Odprli so fašistični Španiji pot za vstop v »Bivša« Čučhillov »zapadnoevropski blok«. Španski spekulant ne bodo samo »koristili« prednosti, ki jih daje razvednotenje Franca. Franco ima še drugo »blago«, ki ga namerava spraviti v Francijo: svoje agente in vohune, ki so bili že dolejš v stikih s tvorci fašističnega »sinjega načrta« — tako imenovane Blumove »tretje sile«. Francoski komunistični poslanci so v svojem protestu zunanjemu ministru Bidaultu ugotovili, da je Schumanova vlada izdala koristi Španije in prekršila obveznosti v odnosih s Francovo Španijo. Prav tako sta protestirala proti odprtju pirenejske meje osrednji svet francoskih sindikatov in Francosko-špansko združenje ter pozvala vse delovno ljudstvo, naj se upre temu sklepu, ki »utrjuje položaj fašizma v Španiji in ogroža varnost Francije«. Nova francosko-španska trgovinska pogodba, ki bo sklenjena po ukazu ameriških monopolističnih reakcionarjev s so-

delovanjem vodje desnih socialistov, izdajalca Bluma in diktatorskega generala de Gaullea, ne bo prispevala k izboljšanju življenjskih pogojev španskega ljudstva, temveč bo pripomogla k povečanju Francovega terora nad borci za svobodo in demokracijo v Španiji.

ZDA, Velika Britanija, pa tudi nekatere »nevtalne« države so bile kljub sklepom OZN že dolejš v intenzivnih trgovinskih stikih s Francovo fašistično kliko. Te države sicer prikrijevajo številke, vendar je iz statistike za zunanjo trgovino, ki jo je nedavno izdala španska carinska direkcija za prvo polletje 1947, razvidno znatno povečanje uvoza in izvoza v primeri z enako dobo prejšnjega leta. Uvoz je narasel od 1.54 milijona ton v vrednosti 437.9 mil. zlatih pezet (100 zlatih pezet je 357.70 pezet) v prvem polletju 1946 na 1.67 mil. ton v vrednosti 470.8 mil. zl. pezet. Uvoženi so bili predvsem stroji, električni aparati, avtomobili, bencin in petrolej — material, ki ga potrebuje Franco, da bi dušil vedno večji razmah osvobodilne borbe španskih partizanov. Ob novem letu je zunanji minister Artajos podkrepil poslanico svojega fašističnega šefa z izjavo, da bodo v 1. 1948. ZDA in Velika Britanija dale Španiji »dovolj sredstev« — kot pomoč za obnovo življenja fašizma v Evropi. Ameriški kapital je že dolejš imel odločujoč vpliv na primer v Cia, Hispano Americana de Electricidad S. A., prav sedaj pa se pogaja v Madridu zastopnik ameriške Westinghouse skupine za najemno pogodbo s

Nadaljevanje na 8. strani.

Volivna kampanja v Italiji pod okriljem 150.000 policajev

Zloben načrt vlade, ki hoče preprečiti zmago ljudstva pri parlamentarnih volitvah

Rim, 14. februarja. Minister za notranje zadeve Scelba je dal listu »Giornale d'Italia« izjavo, iz katere je razvidno, da bo volivna kampanja v Italiji potekala v ozračju obsednega etanja. Scelba je izjavil, da so se policijske sile precej povečale in oborožile z novim avtomatičnim orožjem, da bo policija v kratkem dobila 200 novih blindiranih avtomobilov, da so ustanovljeni novi motorizirani oddelki karabinjerjev in agentov, in da je »v glavnem računati na 150.000 policajev, ki jim je treba pristiati še vojaške oddelke«.

Demokratska javnost tolmači to grozljivo izjavo ministra za notranje zadeve, da namerava vlada odložiti ali preprečiti parlamentarne volitve.

Generalni tajnik KP Italije Togliatti je dal v zvezi s tem listu »Unita« izjavo, v kateri je poudaril, da so v vladi ljudje, ki ne marajo volitev, in ki želijo v pričetku predvorne kampanje ustvariti s svojimi izjavami izjavami in delavnostjo napeto in nezno ozračje panike in državljanske vojne. »Ne razumljivo dejstvo, ki povzroča skrbi je poudaril Togliatti — da minister za notranje zadeve že 2 dni po izdaji dekreta o volitvah grozi v mirni državi s 150.000 policaji, ki so oboroženi za državljansko vojno.«

Togliatti je poudaril, da so ti oddelki pripravljeni proti demokratskim strankam ter dejal: »Za izjavo ministra za notranje zadeve se skriva zloben načrt tistih, ki ne bodo dovolili, da bi 18. aprila dokončno zmagala volja italijanskega ljudstva, tistih, ki ne izbirajo zločinov in izzivanj, da bi preprečili to zmago. Vendar pa so široko množico delovnih ljudi in volivcev mirne. Italijansko ljudstvo ne bo ob volitvah omahovalo med nami, ki predlagamo resnično demokracijo, t. j.

med naprednimi silami, in tistimi, ki kot Scelba groze delavcem s strojnimi in blindiranimi avtomobili. Italijansko ljudstvo bo 18. aprila izvojevalo svojo drugo veliko zmago.«

Voditelj italijanske socialistične stranke Nenni je dejal: »Nezaslišano je, da minister za zunanje zadeve predstavlja Ita-

INDUSTRIJSKO KRIZO V ITALIJI JE POVZROČILA KRŠČANSKO-DEMOKRATSKA VLADA S SVOJO POLITIKO

Industrialci odpustčajo delavce in zapirajo tovarne

Rim, 14. febr. (Tanjug). Predsednik italijanske Generalne konfederacije dela Di Vittorio, ki je pred kratkim skupno s tajniki Konfederacije proučeval vzroke industrijske krize v Severni Italiji, je objavil v časopisu »Vie Nuove« rezultate proučevanja. Di Vittorio piše, da je kriza zajela vse panoge industrije v Severni Italiji, odkoder se širi po vsej Italiji. Lastniki kemične industrije množično odpustčajo delavce iz službe ter zapirajo podjetja. Podjetje »Montecatini« namerava odpustiti 10.000 delavcev. Proizvodnja tekstilne industrije se je zmanjšala za eno tretjino, medtem ko se v podjetjih gradbene, poligrafske, kovinske in drugih industrij naglo krči delovni čas. Poleg velikih podjetij kot so Breda, Caproni in druga podjetja tudi množično propadajo srednja in mala podjetja.

Di Vittorio opozarja krščansko demokratsko vlado, da s svojo gospodarsko, finančno in socialno politiko povzroča resno industrijsko krizo. Vlada je na račun kapitalistične plutokracije zavrnila predloge Komunistične partije in »Generalne konfederacije dela za uvedbo kontroliranega financiranja industrije, in da

lijo tujni kot državo, v kateri je treba tik pred volitvami oborožiti policijo z novim avtomatskim orožjem, z 200 novimi blindiranimi avtomobili in organizirati tankovske oddelke ter motorizirane oddelke karabinjerjev in agentov. Če bi De Gasperi mislil le na potrebe ljudstva, bi zahteval odstavko Scelbe.

je treba veleindustrije prisiliti v to, da svojih profitov ne izvažajo v tujino, marveč da jih investirajo v podjetja in v obnovo države. Industriji zmanjšujejo zaradi ameriške konkurence proizvodnjo ter nočejo znižati cen na notranjem tržišču, medtem ko je v državi 2 milijona brezposelnih delavcev in so mezde neverjetno nizke.

»Smo pred najbolj odvratnim pojavom kapitalistične krize — piše Di Vittorio. Skladišča so polna blaga, ki ostaja tam, medtem ko je večina ljudstva brez blaga, ker ga ne more kupiti. Italijanski industriji je zadal smrtni udarec Marshallov načrt. Ameriški in angleški izdelki preplavljajo naša tržišča, pričeni s filmi, ki ogražajo nacionalno industrijo, pa vse do jute. Američani ogražajo tudi drugo važno področje — kmetijstvo — ter je brez dela in kruha več sto tisoč kolonov in kmetov.«

Vittorio obtožuje na koncu vlado, da ni vzpostavila ekonomskih stikov z državami v Vzhodni Evropi, in poudarja, da zahtevajo industrijski delavci čimprejšnjo otvoritev tradicionalnih tržišč za italijansko industrijo.«

Otvoritev francosko-španske meje utrjuje položaj španskih fašistov

piše Dolores Ibarruri, generalni sekretar KP Španije

Pariz, 14. febr. (Tanjug). »Humanitete« je prinesel članek generalnega sekretarja Komunistične partije Španije Dolores Ibarruri — La Pasionaria, v katerem je ob otvoritvi francosko-španske meje poudarjeno, da danes utrjuje Francov položaj iste politične sile, ki so povzročile Monakovo, aneksijsko Avstrije in zasedbo Češkoslovaške.

Otvoritev meje, piše La Pasionaria, utrjuje položaj frankizma, položaj ogorčenih sovražnikov Francije in to ravno v trenutku, ko je bil Francov položaj posebno težak, ko so industriji in finančniki, ki podpirajo Francov fašizem, pričeli s spletkami v Španiji in začeli razgovore v inozemstvu, da bi utrdili Francovo Španijo.

Francu dajejo možnost trgovati, dobiti kredite, polagoma odpirati pot za udeležbo španskih fašistov v mednarodnem sodelovanju. Tako politiko do krvnika španskega ljudstva zagovarjajo isti ljudje, ki so oznanjali politiko nevmešavanja, ki so povzročili sramotni monakovski pakt, ki so ponižno sprejeli zasedbo Češkoslovaške in Avstrije.

La Pasionaria se dotika zahrbtnega stališča britanske laburistične vlade, ki skuša svoje odnose s Francom upravičiti s potrebo po krompirju, bananah in španskih pomarančah ter piše: Imamo tisoč razlogov za trditev, da je namen laburistične vlade, glede na njeno stališče do Franca, da bi uničili našo državo. Brez dvoma je vzrok Bevinovega odklanjanja, da bi interveniral pri Francovi fašistični vladi za rešitev življenja demokratskih borcev Augusta Zoroaja in Lucasa Nunesa v koščih kruha, ki so namočeni s krvjo in solzami španskih mater in španskih otrok, v koščih kruha, ki jih Franco jemlje iz ust španskega ljudstva, da bi pomagal angleškemu laburistom rešiti problem preskrbe Velike Britanije.

Otvoritev francosko-španske meje, nadaljuje Ibarruri, je žalitev španskih

komunistov, ki so se skupno s francoskimi komunisti borili za svobodo Francije, je žalitev španskih komunistov, ki vsak dan padajo v Španiji v boj proti Francu za vzpostavitev republike in demokracije in s tem za varnost Francije.

Da je Komunistična partija Španije postala močnejša in sila, s katero je treba računati, je zasluga Komunistične partije Španije, ki se je vedno borila proti fašizmu, in je danes duša gibanja odpora proti fašizmu.

Špansko ljudstvo se ho kljub vsemu odločilo za demokracijo. Španija pa, za katero se borimo, ne bo taka, kakršno žele Truman in Marshall, Bevin in Churchill. To bo Španija svobodna in demokratska republika, pri obnovi katere bo sodelovala Komunistična partija kot močna narodna sila.

Narodnoosvobodilna armada razbila Kuomintangovo obrambo pred Mukdenom

Sanghaj, 14. febr. (Tass). Po poročilih tiska je narodno osvobodilna armada razbila Kuomintangovo obrambo v bližini Mukdena. Čete narodne osvobodilne armade so oddaljene samo še 5 km od mesta in je možnost, da bodo ločile Mukden od njegovih preskrbovalnih baz. Vojaški predstavnik Kuomintanga Ten Ven Li je priznal, da je položaj vladnih čet v pasu med Sinminom in Liaojangom zelo nestalen.

Severovzhodna narodna osvobodilna armada Kitajske je uničila več kot 89.000 Kuomintangovih vojakov ob osvoboditvi Liaojanga, strateško važnega železniškega križišča, ki štiti južne dohode k Mukdenu — poroča agencija Nova Kitajska. Med boji je bilo uničenih 5 Kuomintangovih divizij in

zapljenjeno mnogo vojaškega materiala. Dopisnik agencije Nova Kitajska piše, da ima osvoboditelj Liaojanga velik pomen, ker je bil s tem razbit obroč oporišča južno od Mukdena ter sta izolirani Kuomintangovi oporišči Ančan in Jingkow.

zapljenjeno mnogo vojaškega materiala. Dopisnik agencije Nova Kitajska piše, da ima osvoboditelj Liaojanga velik pomen, ker je bil s tem razbit obroč oporišča južno od Mukdena ter sta izolirani Kuomintangovi oporišči Ančan in Jingkow.

zapljenjeno mnogo vojaškega materiala. Dopisnik agencije Nova Kitajska piše, da ima osvoboditelj Liaojanga velik pomen, ker je bil s tem razbit obroč oporišča južno od Mukdena ter sta izolirani Kuomintangovi oporišči Ančan in Jingkow.

Dvignili bomo našo domovino, katere izkrcavitev so povzročili Franco in njegovi pomagači iz vseh držav.

Pristaniški delavci v Marseille-u protestirajo zaradi otvoritve francosko-španske meje

Pariz, 14. febr. (Tanjug). Pristaniški delavci Marseillea so poslali po otvoritvi špansko-francoske meje in ob vesti, da Schumannova vlada hiti s pripravami za trgovinska pogajanja s Francom, francoskemu zunanjemu ministrstvu protestno resolucijo, v kateri izjavljajo, da ne bodo nakladali nič razkladaj blaga, ki je namenjeno za trgovino s Francovo Španijo.

Španski bančnik v Parizu

Pariz, 14. febr. AFP poroča, da je direktor španske banke Azbura prisel v Pariz, kjer se misli sestati z ameriški finančniki, ki se sedaj mudijo v Franciji.

Španski Maroko pred OZN

New York 14. febr. (AFP) Komite za osvoboditev Severne Afrike je zahteval od generalnega direktorja OZN, da predloži v smislu 99. člena Ustanovne listine Združenih narodov zadevo Španskega Maroka Varnostnemu svetu. V zahtevi je rečeno, da spravlja boj med frankističnimi oblastmi in maroškim ljudstvom mednarodni mir v nevarnost.

Nizozemci kršijo premirje v Indoneziji

Džakarta, 14. febr. (Tass). Nizozemci še vedno kršijo sporazum o premirju. Na številnih področjih zapadne Jave se nadaljujejo oboroženi spopadi med nizozemskimi in indonezijskimi četami. Posebno močni spopadi so v teku pri Kravangu. Nizozemci s pomočjo topništva napadajo indonezijske. Indonezijsko ljudstvo izraža nezadovoljstvo zaradi smrtnih obsodb, ki jo je te dni izreklo nizozemsko kolonialno sodišče nad mladimi indonezijskimi rodoljubi.

»Sumbege poudarja, da je to nasilno dejanje nizozemskih oblastev izvršeno po sklenitvi premirja in zahteva, da izpuste na svobodo po krivem obsojene. List »Berita Indonesia« poudarja, da so na smrt obsojeni indonezijski aktivni udeleženci uporiškega gibanja. List zahteva preklic obsodbe.

Z VSEGA SVETA

LIVERPOOL. 7000 delavcev v delavnica Liverpoolskih ladjedelnice Harland in Wolf, ki sta največji ladjedelnici v Veliki Britaniji, je pričelo stavkati v protest zaradi ukinitve sistema izplačila nagrad po delovnem učinku.

RIM. — Papež je sprejel v zasebni avdiciji novega poveljnika ameriških pomorskih sil v Sredozemlju admirala Foresta Shermana.

Poročila iz naših krajev

Delo na gradbiščih združnih domov v idrijskem okraju

Idrija, 14. febr. Na gradbišču v Otaležu so do sedaj pri gradnji apnenice delali že 517 ur. Sekali so drva za apnenico. Peska so pripravili že 27 m³, pripravili 27 m³ kamenja ip ga že nekaj obdelali. Organizacija AFZ je izvedla nabiralno akcijo za hrano in doslej zbrala 200 kilogramov moke. Nameravajo namreč na gradbiščih kuhati skupna kosila, da ne bo treba delavcem odhajati domov na kosilo in pri tem zamujati čas. V Spodnji Idriji so pripravili že

GROBOVI PADLIH BORCEV SO PONEKOD ZAPUŠČENI

Zužemberk je vsem dobro poznan kot prizorišče najbolj krvavih borb med vojno. Mnogo naših tovarišev je tu ob napadih na okupatorje, na belogardiščno postojanko žrtvovala svoja mlada življenja. Ob nenadnih vdorih domobranskih bataljonov v poletju 1944 so bili tu pobiti številni begunci-civilisti iz Stajerske, padlo pa je tudi večje število aktivistov.

Ob spodnjem zidu velikega pokopališča za razrušeno farno cerkvijo se vrste skupni grobovi padlih borcev. Grobovi padlih domačinov so raztreseni po vsem prostoru. Nekako na sredini leve strani pokopališča je velik skupen grob žrtve-domačinov, ki jih je belogardištna svojat zverinsko pobila februarja 1945. leta, tedaj, ko so izdajalci že videli, da bodo morali v najkrajšem času pogegniti pred narodnoosvobodilno vojsko.

SPEKULACIJE POSAMEZNIH BREZVESTNIH GOSTILNICAARJEV ŠKODUJEJO SKUPNOSTI

Novo mesto, 14. februarja.

Kontrola živilskega laboratorija in trgovske inšpekcije okrajnega ljudskega odbora v Novem mestu je v zadnjem času odkrila razne nepravilnosti v poslovanju nekaterih gostilničarjev. Na razne načine se hočejo posamezni brezvestni gostilničarji izogniti zakonskim predpisom o pripravljanju kupljenega vina in o higieni obratov, predvsem pa določenim prodajnim cenam.

Tako so bili ob zadnjem pregledu brez cenikov gostilničarji Berus Janez in Kos Janez iz Ločne, Baloh Beti iz Brezovice, Vidrih Terezija iz St. Petra, Perše Marija iz Zbur in drugi. Razni gostilničarji prodajajo vino slabših vrst po cenah višjih kategorij in se pri tem izgovarjajo, da ga tudi drugi tako točijo. Gostilničar Cinkole Franc iz Smarjete je prav tako prodajal vino po višji ceni. S tem, da skrivajo cenike po predalih, ali pa da jih sploh nimajo, hočejo prikrižati gostom pravilne cene.

Pogosti so primeri, da gostilničarji ne prijavljajo svojim KLO kupljenega vina in se tako izmikajo plačilu trošarine, vino pa prodajajo po enkrat višji ceni, kot so ga kupili. Tako je n. pr. gostilničarka Mikec Marija iz Malega Slatnika pokazala dne 26. januarja organu živilskega laboratorija iz Novega mesta ob kontroli klet, v kateri je bilo 5 sodov vina s skupno 1401 litri vina, in izjavila, da drugega vina nima. Četrte ure kasneje pa je kontrolor trgovske inšpekcije okrajnega LO ob ponovnem pregledu ugotovil, da je imela Mikecova v stranskem prostoru še 1 sodček z 99 litri vina. Od skupne količine vina, to je od 1500 litrov, pa je prijavila v januarju

USPEHI TROMESEČNEGA TEKMOVANJA LJUDSKE PROSVETE V TOLMINSKEM OKRAJU

Tolmin, 13. februarja

Tolminski okraj je zaključil prvo tromeščno tekmovanje ljudskoprosvetnih svetov. Na Prešernov dan 8. februarja so ljudskoprosvetni sveti okraja priredili prireditve v šestih centrih, kjer so nastopale razne kulturne skupine. Te prireditve so bile v Bovcu, Breginju, Sv. Luciji, Slapu, Kneži in Podbrdu. Na vseh teh prireditvah se je zbralo ogromno ljudstva, tako da so bile vse dvorane premajhne za sprejem tolikšnega števila ljudi.

Okrajni prosvetni svet je najboljšim skupinam in prosvetnim svetom dal priznanje in jim podelil nagrade. Najboljši prosvetni sveti Log pod Mangartom, Bo-

Žalna svečanost ob tretji obletnici frankolovskih žrtev

Celje, 14. februarja.

V četrtek so minula tri leta, odkar so hitlerjevci ob glavni cesti v Frankolovem pri Celju obesili 109 naših talcev. Okraj Celje-okolica se je tretje obletnice junaške smrti frankolovskih talcev spomnil s množičnim obiskom njihovega skupnega grobišča in z žalno svečanostjo, na kateri je o frankolovskih žrtvah govoril okrajni šolski nadzornik Nečimer. Gasilska četa iz Konjice je postavila častno stražo, sindikalna godba tovarne usnija »Konos« iz Konjice pa je zaigrala žalno koračnico.

Občni zbor Zveze borcev v Uršnih selih

Novo mesto, 14. februarja.

Minulo soboto so se zbrali stari borci iz Uršnih sel, Birčne vasi in Gornjih Su-

70 m³ kamenja in ga polovico zvozili na gradbišče. Pripravljenega imajo tudi 170 q suhega apna. Tudi na gradbišču v Črnem vrhu so nakopali že precej peska, posekali nekaj lesa in zvozili na gradbišče 18 ton raznega materiala. V Doleh so do sedaj pri pripravah za združni dom delali 813 prostovoljnih ur.

Okrajni prosvetni odsek je določil radioaparata za nagrado tistem kraju, kjer bodo najprej zgradili združni dom.

A. P.

Večina teh grobov je danes zapuščen. Na znamenja, ni napis. Nekatere že prerasča plevel, še nekaj let, pa ne bo vedel nihče več povedati, kdo leži tu, kdo je s svojo krvjo oškropil skopo, suhokrajnsko zemljo. Zlasti so zamenjani grobovi borcev, katerih domovi so daleč nekje na Stajerskem.

Kaj dela tu krajevni odbor Zveze borcev?

Ob tej priliki naj spomnim tudi na številne grobove, ki leže raztreseni po vsej Sloveniji, po gozdovih, gorah, po mračnih globelih in v skritih krajih. O mnogih izmed njih kmalu ne bo več sledu.

Dolžnost članov zveze borcev je, da grobove svojih padlih tovarišev iztrgamo pozabljenju. Izpremeniti jih moramo v večne spomenike krvave borbe za svobodo, ko je naš narod bil najodločnejši boj proti temnim silam imperalističnega zasluževanja.

S-m

svojemu KLO Vel. Slatnik samo 876 litrov in tako hotela oškodovati državo na trošarinah za 12.480 dinarjev. Ta denar, ki bi ji ga morali plačati gostje, bi spravila seveda v svoj žep, če bi se ji goljufija posrečila. Poleg tega je Mikecova prodajala vino po previsokih cenah in s tem spet škodovala skupnosti.

Pregled za zatrosarjenje prijavljenih količin žganja je tudi v samem Novem mestu pokazal zanimivo sliko. Gostilničarka Košak Fani je n. pr. prijavila za razdobje 3 mesecev — od 1. oktobra do 31. d. cembra 1947 — skupno samo 5 litrov prodanega žganja, gostilničarka Obrez Helena pa za isti čas tudi le 8 litrov. Obe gostilni stojita ob najbolj prometni cesti in se v njih ustavlja velika večina vseh sejarjev, ki dvakrat tedensko prihajajo po opravkih v mesto. Obe gostilni imata dober promet, kar je splošno znano. Da so gornje prijave prodanega žganja nepravilne, nam potrdi dejstvo, da je n. pr. mestni bufet, ki ima svojo točilnico le sto metrov oddaljeno od Obrezove gostilne, prijavil za zatrosarjenje v istem času 529 litrov žganja, ne računajoč količine prodanih likerjev in drugih močnih pijač. Pri bufetu se tudi ne ustavlja v taki meri sejarji, ker obrat nima tople hrane kot obe gostilni.

Obe gostilničarki sta bili zaradi porenčenja prodajnih cen vina že prijavljeni mestni komisiji za pobjanje spekulacije in javnemu tožilstvu. Prav tako so bili v zadnjem času zaradi previsokih cen nazonjeni javnemu tožilstvu v nadaljnji postopek tudi novomeški gostilničarji Windischer Josip, Zuro Jože, Košir Jospina, Lesjak Ivan iz Gotne vasi in drugi.

T. C.

Nadaljevanje s 7. strani.

španskimi državnimi železnicami, ki bi jih bilo treba »reorganizirati« — za namene ameriških imperialistov seveda.

Važna postavka v španskem gospodarstvu je izvoz oranž. Britanija, ki je v zadnjih letih zavzemala prvo mesto v uvozu španskih oranž (od vsega izvoza oranž v letu 1946 v znesku 78,4 mil. zlatih pezov je odpadla na Britanijo vsota 30,7 mil. zlatih pezov), je kljub temu, da bi lahko naročila ta sadež v Južnoafriški uniji in Palestini, tudi letos — kakor poroča »España Económica y Financiera« — kupila 100.000 ton oranž v Španiji. Tako je britanska laburistična vlada tudi v tem primeru pomagala Francu kakor vse čas, odkar je sklenila trgovinsko pogodbo z njegovo klico, kar je v očitnem nasprotju s sklepi OZN (v decembru 1946), ki so bili v svojem bistvu bojkot fašistične Francove klike.

Velik delež pri podpiranju Franca ima na primer tudi Švica, čeprav je zaprtje pirenenske meje oviralo njeno trgovino in močno podražilo prevozne stroške. Švica si ves čas prizadeva, da »ohrani« svoje zgodovinske eksportne tradicije v Španiji s prodajo kemičnih in tekstilnih izdelkov, ki služijo izključno za oskrbo Francove fašistične falange.

Angloameriški imperialisti očitno niso bili zadovoljni z dosedanjim podporo Francovemu fašističnemu režimu. Poslušali so se reakcionarne francoske vlade, ki naj bi z odprtjem pirenenske meje, z novo trgovinsko pogodbo in z vzpostavit-

sje v novomeškem okraju k občnemu zboru svoje krajevnne Zveze borcev NOV. Navzočih je bilo 46 partizanov in aktivistov iz navedenih vasi. V živahni diskusiji so razpravljali o raznih problemih, ki stoje danes pred organizacijo borcev. Pri sprejetju sklepov so se borci med drugim obvezali, da bodo predvsem pritegnili v organizacijo prav vse bivše borce in aktiviste. Pri gradnji združnih domov bodo prispevali skupaj 4000 delovnih ur in predvsem skrbeli za to, da bo čimprej postavljen združni dom v Birčni vasi. V Uršnih selih bodo postavili spomenik vsem padlim tovarišem soborcem. Obvezali so se tudi, da bodo uredili skupen grob in postavili spomenik padlim partizanom iz področja KLO Birčna vas. Z delom pa se bodo oddolžili spominu vseh žrtve narodno-osvobodilne borbe. Zato se bodo povezali tudi z ostalimi množičnimi organizacijami in skupno s svojimi ljudskimi odbori pomagali reševati vsa gospodarska vprašanja.

G. T.

Dopisujte v »Ljudsko pravico«

FIZKULTURA

Jugoslovanski fizikulturniki se bodo udeležili XI. vsesokolskega zleta v Prag

Glavni odbor Fizikulture zveze Jugoslavije je izdal te dni poročilo o udeležbi jugoslovanskih fizikulturnikov na XI. vsesokolskem zletu, ki bo od 5. do 7. julija t. l. v Pragi. Več tisoč jugoslovanskih fizikulturnikov bo sodelovalo v defileju skozi Prago ter s posebno točko na praškem stadionu.

Fizikulturniki Jugoslavije si bodo prizadevali — je rečeno v poročilu — da bodo s svojim nastopom prikazali delo in uspehe fizikulture gibanja v novi Jugoslaviji in junaško borbo naših narodov za svobodo in izgraditev nove, močne, socialistične Jugoslavije.

Priloge jugoslovanskih fizikulturnikov za udeležbo na zletu v Pragi so se že pričele. Sprejeta je bila idejna zamisel vaj in nastopov fizikulturnikov, ki jo je dal dr. Viktor Murnik. V Ljubljani se bo pričel tečaj za instruktore, ki bodo vodili vadbe fizikulturnikov za praški zlet v vseh republikah. Jugoslovanski umetniki in arhitekti bodo v ta namen pripravili ustrezne kostume, dekoracije, glasbo itd.

Zlet v Pragi bo ob 600 letnici Karlove univerze

XI. vsesokolski zlet bo v dneh od 1. do 7. julija 1948. v jubilejnem letu šeststoletnice Karlove univerze pod častnim predsedstvom predsednika CSR. Ta zlet bo gimnastično-sportna in kulturna svečanost češkoslovaškega ljudstva.

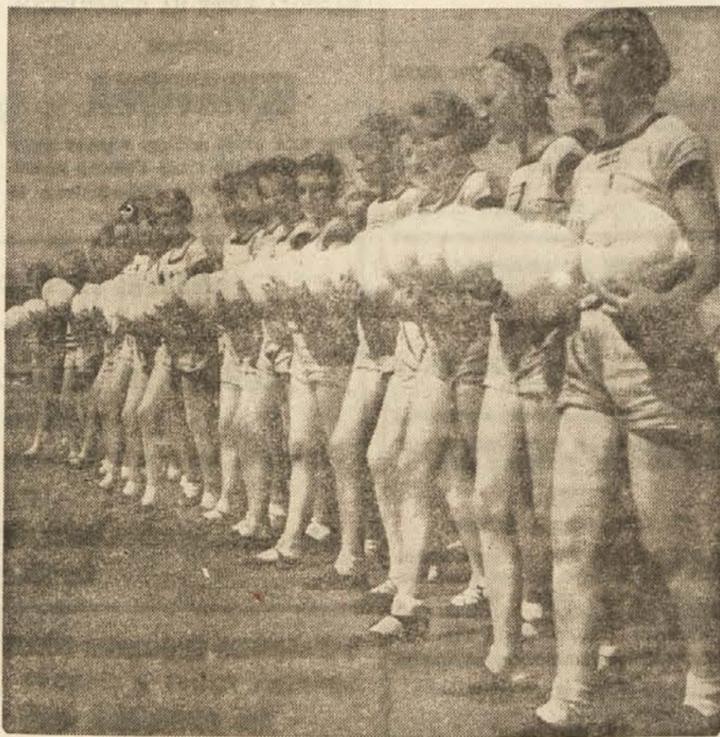
XI. vsesokolski zlet bi moral biti že leta 1944. (vsesokolski zleti so vsaki šest let; X. zlet pa je bil leta 1938), kar je preprečila nacistična okupacija.

Uvodne dneve zleta bosta predstavljala zleta sokolske šolske mladine in zlet naraščaja. Prvi bo trajal 19. in 20. junija. Zanj se je prijaviło 120.000 deklet in dečkov v starosti od 6—14 let, torej pionirjev. Zlet naraščajnikov (od

14—18. leta) bo v dneh od 27. do 29. junija. Nastopalo bo 80.000 mladincev in mladink.

XI. vsesokolski zlet v Pragi bo dosegel svoj višek z zletom članov in članic v dneh od 1. do 7. junija. Na tem

zletu bodo nastopile tudi inozemske gimnastične ekipe v vajah na orodju. Nastopi 17000 članov in 28.000 članic bodo na velikem praškem stadionu. Zletske svečanosti se bodo zaključile z nastopom češkoslovaške vojske.

Češkoslovaške mladinke se uče vaje z žogo za nastop na zletu

V zbirnem tekmovanju za tek »Humanité« v Parizu je zmagal Djordje Stefanović (GDJA Partizan)

Opatija, 14. febr.

Danes je bilo v Opatiji izbirno tekmovanje najboljših jugoslovanskih dolgo-progašev, ki so se sistematično pripravljali za tradicionalni kros »Humanité-ja, ki bo 29. t. m. v Parizu. Naši atleti so trenirali na terenu pri Grobniku, ki najbolj odzgovarja terenu hipodroma v Parizu, kjer bo to veliko mednarodno tekmovanje.

17 najboljših tekačev-dolgo-progašev iz raznih krajev Jugoslavije je startalo na progi 8000 m. Za izid tekmovanja je vladalo veliko zanimanje, saj so tekači na skupnem treningu na istem terenu pod vodstvom zveznega trenerja G. Kumarija pokazali dokaj izenačeno formo. To velja predvsem za Ceraja, Mihaliča, Djurića in Bašiča. Vsi tekmovalci so začeli tekmo v ostrem tempu, toda že po 1000 metrih so se razdelili v tri grupe. V prvi, vodilni so se izmenoma vrstili Stefanović, Ceraj in Djurić, v drugi pa Bašič, Kraječ, Steiner, Polovina, Timo-

tijević in Doršič, a v tretji grupi ostali tekmovalci. Ko so pretekli 3000 metrov so nekateri začeli kazati znake utrujenosti. Djordje Stefanović je prešel v vodstvo in prispel na cilj prvi za približno 150 metrov pred ostalimi. Druga grupa je pritekla na cilj v razmeroma lahkem tempu. Rezultati teka so naslednji: 1. Djordje Stefanović GDJA Partizan 27:22,2 (27 min. 22 sek. in dve desetine sek.); 2. in 3. Djurić S. in Ceraj Zdravko (Mladost, Partizan) 28:00,4; 4. Bašič (Partizan) 28:08,0; 5. Stajner (Kladivar, Celje) 28:10,0; 6. Kraječ (Zagreb) 28:14; 7. Timotijević (Metalac, Beograd) 28:54,8; 8. Doršič (Dinamo, Zagreb) 29:10,6. Nato so sledili še Krumić (Mladost), Polovina (Partizan), Bručan (Kamrnj) itd.

Za ekipo, ki nas bo reprezentirala na krosu »Humanité-ja pride v poštev osem prvoplasiranih tekmovalcev. Tekmovalci bodo ostali v logoru še sedem dni, nato pa bo končno sestavljena ekipa odpotovala v Pariz.

Mednarodno smučarsko prvenstvo ČSR

V soboto se je pričelo v Spindlerjevem mlinu na češkoslovaškem (Krkonoši) mednarodno smučarsko tekmovanje, katerega se udeležujejo poleg češkoslovaških tekmovalcev tudi Jugoslavi, Poljaki in Norvežani. Od jugoslovanskih tekmovalcev sodelujejo: Poldaj, Klančnik in Mežnik, ki bodo tekmovali le v skokih.

Včeraj popoldne se je pričel prvi del norveške kombinacije, tek na progi 18 km. Startalo je 41 tekmovalcev. Prvi je prispel na cilj mladi Čehoslovak Cardal v času 1:14,9. Jutri popoldne bo tekmovanje v skokih za norveško kombinacijo. Na tem tekmovanju bodo izven konkurence sodelovali jugoslovanski tekmovalci. Tekmovanje v skokih bo jutri dopoldne.

Slalom tekma smučarskega tečaja v Prevaljah

Slovenj Gradec, 14. febr.

Od 1.—10. februarja je bil na Guštanju kočji pod Urško goro smučarski tečaj pod vodstvom izvrstnega smučarja iz Trilca Janka Krmeljca. Tečaj je štel 12 tečajnikov in 4 tečajnice. Snežne razmere niso bile ravno ugodne za dolge smuke, zato pa je bil ves pouk tečaja usmerjen izpopolnjevanju v slalomu. Trener Janko se je po končanem tečaju izrazil, da je zadovoljen z uspehom svojih tečajnikov. — Največji uspeh je pokazala začelnica v smučanju Heel Anica iz Guštanja, ki je tudi zmagala na zaključnih tekmah.

Po končanem tečaju je bilo tekmovanje v slalomu. Proga je bila 380 m dolga z višinsko razliko 110 m in 31 vrticami.

Rezultati — člani: 1. Cesar Pavel 1:30,3. 2. Juvan Vinko 1:39,3 (oba FD Slovenj-gradec). 3. Robač Stefan, SFD Fužinar 1:50,6.

Članice so imele 180 m dolgo progo z 11 vrticami in z višinsko razliko 90 m: 1. Heel Anica 20,3. 2. Štembov Eliza 22,4 (obe SFD Fužinar).

Namizni tenis

Jugoslavija je v prvi skupini držav na svetu

London, 14. febr.

Na kongresu mednarodne zveze za namizni tenis, ki je bil na koncu tekmovanja za svetovno prvenstvo v namiznem tenisu, so izvedli prvi uradno kategorizacijo. Po za- slugi uspehov jugoslovanske reprezentance na letošnjem svetovnem prvenstvu so Jugoslavijo uvrstili v prvo najmočnejšo skupino devetih držav od skupno 40 uvrštenih držav. Na prvem mestu je CSR, nato sledi Anglija, Madžarska, Avstrija, Jugoslavija, Švedska in druge države. Jugoslovanski predstavnik Harangozo je bil na kongresu izvoljen za člana komiteja za revizijo.

Fizikulturniki bodo zavarovani pred nesrečami

Z državnim zavarovalnim zavodom je bila sklenjena zavarovalna pogodba za 50.000 fizikulturnikov ter ustvarjene možnosti za zavarovanje 1000 novih fizikulturnikov pod zelo ugodnimi pogoji. Spremenjene razmere, v katerih žive naši fizikulturniki, novi družbeni odnosi in vedno lažji ekonomski položaj naše države so omogočili ta novi prispevek za zaščito fizikulturnikov.

To je nov dokaz humanosti naših organizacij in ljudske oblasti.

Tečaj za sodnike in vodnike košarke je preložen na poznejši termin. FZS

Šek Janez iz Ptuj. Njegova borbena igra obeta mnogo. Šahovski odbor Slovenije je udeležencem razdelil nagrade v obliki šahovskih in leposlovnih knjig.

Prvenstvo garnizona Ljubljana

Popova šapka, 14. febr. V okviru tekmovanja za prvenstvo JA v smučanju je bilo danes zaključeno tekmovanje s štafetnim tekom na 4 krat 10 km. Današnje tekmovanje je bilo zelo zanimivo. Glavna borba za prvo mesto je bila med vrsto Niša in Zagreba. Zmagala je vrsta Niša, ki je prevzela progo v času 2:31,48. S to zmago je vrsta Niša osvojila možtevno prvenstvo JA za leto 1948. Na drugo mesto se je plasirala vrsta Zagreba s časom 2:34,04, tretji KNOJ s časom 2:40,53, nato mornarica, Sarajevo, Novi Sad in letalstvo.

Najboljši čas v štafeti je dosegel Anton Klinar (KNOJ), ki je prevzela progo 10 km v 35 minutah. Kočni plasman vrst je naslednji: 1. Niš 624 točk. 2. Zagreb 603. 3. KNOJ 553. 4. Sarajevo 416. 5. mornarica 280. 6. letalstvo 165. 7. Novi Sad 164 točk.

Prvaki v posameznih disciplinah so: tek na 18 km Anton Klinar (KNOJ); skoki za kombinacijo Anton Klinar; smuk za kombinacijo dr. Rade Tavčar; samostojni skoki Ljubo Razinger (mornarica); slalom Srečko Taler (KNOJ); klasična kombinacija Anton Klinar; alpska kombinacija Čadež Alojz (Zagreb). Organizacija tekmovanja je bila zadovoljiva.

OBVESTILA

Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS obvešča:

Potrošniška potrdila za marec

Ponovno opozarjamo vse delavce in namence, da morajo predložiti krajevnim ljudskim odborom in terenskim odborom potrošniška potrdila najkasneje dne 15. februarja.

To velja tudi za rodne delavce. Delavci in namence, zahtevajo od vaših uprav pravočasno izdajo potrošniških potrdil, da ne zamudite roka!

Obvestilo vsem okrajnim in krajevnim ljudskim odborom

V zvezi z izvajanjem vseh novih uredb, pravilnikov in navodil bo ministrstvo za trgovino in preskrbo objavljalo v dnevni časopisnih biltenih, s katerimi bo sproti obravnavalo in opozarjalo na naloge in roke, ki jih je treba v predpisanim času izvršiti.

Bilten št. 1:

Za izvedbo pravilnega popisa potrošnikov in za pravilno razdelitev živilskih nakazil za marec postavljamo te roke:

1. Dne 15. februarja se vrši v Ljubljani konferenca z zastopniki okrajnih ljudskih odborov. Na tej konferenci se bo obravnaval nov sistem garantirane preskrbe.

2. Dne 18. februarja morajo predložiti vsi delavci in namence potrošniška potrdila za mesec marec svojim krajevnim ali terenskim odborom. Na to opozarjamo vse uprave podjetij, ustanove, kakor tudi delavce in namence.

Državna podjetja oproščena plačevanja taks

Po prej veljavnih predpisih državna gospodarska podjetja niso bila oproščena plačevanja taks. Glede na 1. točko 1. odločbe o oprostitvi taks z dne 24. januarja 1948, ki je stopila v veljavo 1. februarja 1948, za od slednjega dne dalje državna gospodarska podjetja oproščena obveznosti plačevanja taks (razen sodnih taks in arbitražnih taks).

Za državna gospodarska podjetja je šteti tista državna gospodarska podjetja, ki jih kot taka naštevajo splošni zakon o državnih gospodarskih podjetjih (Uradni list FLRJ št. 63 z dne 2. avgusta 1946). To so tista gospodarska podjetja, ki so izključno v lasti države. Mešana podjetja, podjetja pod sekvestrom in podjetja v upravi državnih organov niso državna gospodarska podjetja in se torej predpis o oprostitvi taks nanje ne nanašajo.

Državna gospodarska podjetja morajo biti registrirana in imeti predpisano firmo. Šele pod temi pogoji velja zanje oprostitve.

Zaznamovanje kosovnih pošiljk pri predaji železnici za prevoz

Opozarjamo podjetja, urade, ustanove in vse ostale, ki predajajo železnici kosovne pošiljke za prevoz, da mora pošiljatelj po novih predpisih Uredbe o prevozu potnikov, priloge in blaga po železnici, ki velja od 1. februarja 1948 dalje, zaznamovati vsak posamezen kos za prevoz predane kosovne pošiljke s popolnim in natančnim naslovom prejemnika in z imenom namembne železniške postaje.

Razen z naslovom prejemnika sme pošiljatelj zaznamovati posamezne kose tudi še z znaki ali črkami in številkami, pri čemer je pa treba uporabljati predvsem črke. Slike napisov in nalepnic mora pošiljatelj tako prebrtati da je vsaka zamenjava izključena, ali jih mora pa s kosov odstraniti.

Zaznamovanje kosov pa mora biti tako, da se ne more odstraniti s kosov drugače kakor s alio, ter naj zati pošiljatelji uporabljajo za tako zaznamovanje tabele ali priloge iz tebe anovi. Kakor so kartoni, ki vsebujejo nalepke, in nalepke mora pošiljatelj tako prebrtati da je vsaka zamenjava izključena, ali jih mora pa s kosov odstraniti.

Ker brez opisa zaznamovanja postaje se ne smejo prevzemati kosovnega blaga iz kosov, pripadajočih vsem uporabnikom železnice, da vpostevajo gornja navodila, ker bodo sicer morali vrnati s postaj vsako nezaznamovano ali samo pomanjkljivo zaznamovano kosovno pošiljko.

Generalna direktorja železnice.

Uprava pokopališča Rudnik

poziva vse lastnike grobov na srednjem in novem pokopališču na Rudniku, da prijavijo lastniško pravico do že obstoječih grobov, in to od 20.—28. februarja 1948 na RLO Rakovnik—Viš IV, Borštnikov trg 8, v sobi Uprave pokopališča. — Ker se bo v primeru neprijave smatralo, da dosednji lastnik odstopa od lastniške pravice, in se bo v obstoječim grobu prosto razpolagalo, opozarjamo lastnike na točno in pravočasno prijavo.

Vsak prijavitelj naj prinese s seboj vse potrebne podatke o umrlih in potrdilo o plačanem zemljišču groba.

Za staro pokopališče (okoli cerkve) se bo izvršil popis na poznejši poziv.

Potovanje na vselejsem v Prago

Putnik priredi od 14.—21. marca skupinski izlet na praški vselejem, ki bo imel namen, da se strokovnjaki in zastopniki naše industrije in ostalih gospodarskih panog spoznajo z najnovjšimi pridobitvami tehnike. Prijave sprejemajo poslovalnice Putnika v Ljubljani, Mariboru in Celju. Ob prijavi mora izletnik predložiti naslednje: 1. Pravilno izpolnjen obrazec ministrstva notranjih zadev, ki je na razpolago na prijavnem mestu. Obrazec mora biti kolokovan z 10 dn. 2. Potrdilo svoje ustanove ali podjetja s podpisom upravnika in personalnega referenta, da se mu odobrava potovanje v Prago. 3. Potrdilo sindikalne podružnice ustanove odnosno podjetja. 4. Štiri fotografije formata 4,5 krat 6 cm. 5. Akontacija v višini 1000 dn.

Vse podrobnejše informacije dajejo omenjene poslovalnice Putnika.

Putnik, Ljubljana.

ZACASNI VOZNI RED

na redni avtoprogi Kočevje—Ljubljana

Odhod:	Kočevje	8.00	—	Kočevje	—	17.45
Ribnica	9.10	16.45	Ribnica	8.50	16.50	
Vel. Lašče	10.10	15.50	Vel. Lašče	9.50	15.50	
Turjak	10.45	15.15	Turjak	10.30	15.00	
Ljubljana	—	14.00	Ljubljana	11.45	—	

Otvoritve promet bo v ponedeljek 16. februarja 1948. Proga bo obratovala dvakrat na dan ob ponedeljkih in četrkih.

Posiljke se bodo prevzemale na postajališčih: Ljubljana, Metelkova 4. Turjak, pošta št. 22. Velike Lašče, Lesna produktivna zadruga, Ribnica — pri pošti. DAPPS-a. Kočevje, poslovalnica DAPPS-a. Del. avtobusni prevoz podjetja Slovenija DAPPS — Okrožna uprava Ljubljana.

V kratkem bo izšel v slovenskem prevodu v založbi Uradnega lista LRS Komentar h kazenskem zakoniku, splošni del, ki so ga pod splošnim uredništvom Moše Pijade in pod strokovnim uredništvom dr. Jovana Djordjevića napisali: Moša Pijada, dr. Jovan Djordjević, Nikola Srzentić, Predrag Vlasić, Vladimir Timoškin in Mirko Perović. — Naročila sprejema Uradni list LRS. Knjižica se bo pošiljala samo proti naprej plačani kupnini ali po povzetju. Cena knjižice bo objavljena naknadno.

3. Dne 18. februarja se bodo vršile konference zastopnikov krajevnih ljudskih odborov na sedežih okrajnih ljudskih odborov. Isti dan prejmejo krajevni ljudski odbori sezname za popis potrošnikov.

4. Dne 18., 19., 20. in 21. februarja se mora izvršiti popis potrošnikov, ki bodo prejeli živilske nakazilce.

5. Dne 22., 23. in 24. februarja bodo okrajni ljudski odbori kontrolirali sezname potrošnikov, ki jih morajo do teh dni krajevni ljudski odbori predložiti okrajnim ljudskim odborom.

6. Dne 24. in 25. februarja prevzamejo krajevni ljudski odbori živilske nakazilce na okrajnih ljudskih odborih.

7. Dne 27., 28. in 29. februarja razdelijo krajevni ljudski odbori in terenski ljudski odbori živilske nakazilce upravičenim potrošnikom.

8. Dne 16. februarja pošlje ministrstvo za trgovino in preskrbo vsem okrajnim ljudskim odborom ekipe v pomoč pri organizaciji dela in izvršitvi nalog. Ker se spričo potrebe, da prejmejo upravičenci nakazilce čim prej, roki dokaj kratki, se morajo vse krajevne ljudske odbore da takoj organizirajo delo. Predvsem je treba zagotoviti potrebno število ljudi, ki bodo sodelovali pri popisu. V dogovoru s sindikalnimi podružnicami in ostalimi množičnimi organizacijami je treba organizirati protovoljno popoldansko in nočno delo, pri katerem naj sodelujejo tudi tovarniški in tovarniški odbori, sicer niso zaposleni pri ljudskih odborih (učitelji, profesorji in sl.). Storitelj je treba prav vse, da bodo upravičenci v določenem roku prejeli nakazilce. (iz pisarne MTP.)

Opozorilo državnim uslužbencem in upokojencem

Pri Državnem investicijski banki FLRJ v Beogradu se vedijo podjete o novih in starih službi in o mesečnih vlogah vlagateljev bivšega Uradniškega pokojniškega sklada (upokojenih kakor tudi aktivnih državnih uslužbencev).

Z ozirom na to, da je izvršena nova ureditev statusa državnih uslužbencev, kakor tudi z ozirom na izvršeno revizijo pravice do pokojninskega državnih uslužbencev. Državna investicijska banka teh podatkov ne potrebuje več.

Ker pa so ti podatki lahko izjemoma potrebni vlagateljem bivšega Uradniškega pokojniškega sklada ali njihovim družinam, pozivamo vse zainteresirane osebe, da vložijo najkasneje do 1. maja 1948 na Državno investicijsko banko FLRJ. Direktorja fondov v Beogradu, prosimo za priporočila in svetovanja, da se izognemo neskladnostim in nesporazumom. — Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na našo pisarno, ki vam bo z veseljem odgovorila. — (iz Državne investicijske banke FLRJ.)

ONEVNE VESTI

Redna letna skupščina Mestnega odbora Rdečega križa Ljubljana bo v nedeljo 22. februarja ob 9 v dvorani Vajeniškega doma v Kersnikovi ulici 4.

Mestni odbor se zaljubljuje Zdrženju gostinskih podjetnikov v Ljubljani, ki je podpisalo akcije Rdečega križa z zneskom 10.000 dn ter tako ponovno izkazalo, da razume pomen Rdečega križa.

Slušatelj II. semestra Gospodarske fakultete pozori v ponedeljek 16 bo ob 20. mozični sestanki LPM. — Odber LPM (II. semester).

Medicinska fakulteta in Uprava vojne bolnišnice v Ljubljani obveščata, da bo od 19. februarja t. l. dalje sprejemala ob četrtrih vse kirurške primere, vstevši ambulantne in vojna bolnišnica na Zaloški cesti. Kirurška klinika medicinske fakultete (v prejšnji Državni bolnišnici) ob četrtrih pacientov ne bo sprejemala v nobenem primeru.

Navedena ureditve je nujno potrebna zaradi smotrne razdelitve dela ter zaradi delne razremenitve kirurških klinik, kjer bodo tekem leta izvršene večje adaptacije.

Prosimo, naj vsi prizadeji vpoštevajo to obvestilo.

Na medicinski fakulteti v Ljubljani bo vpisovanje v poletni semester 1948 od 19. do 28. februarja t. l. Predavanja se bodo pričela 1. marca t. l. — Dekanat medicinske fakultete.

Krvodajalci!

Poziv zavoda za transfuzijo krvi! — V ponedeljek, torek, sredo in četrtek naj se javijo ob 8 v Zavodu za transfuzijo krvi vsi vrstni krvni skupini (O, A, B, AB), ki so dali kri pred poldrugim ali več meseci in jo žele zopet dati, ter tisti tovarilci, ki žele prvič dati kri (stari morajo biti najmanj 21 let). Opozarjamo, da naj se javijo samo zdrave osebe, ki se čutilo sposobne za odzem krvi. Blatim z deželo bomo povrnil stroške za vložno v obsemeri (do 150 dn); vzorne karte naj prinesejo s seboj, na odhodni ne vzeti povratnih kart, ker morajo karte oddati v zavodu. Na dan prihoda v zavod ne zapravljajte mastnih jedi (lahko črna kava ali čaj in kruh). Vhod v zavod od Ambrozevega mostu mimo voljnega Sv. Petra — za Ljubljano. Telefon: 41.09.

Zavod za transfuzijo krvi.

KONCERTI

Simfonični koncert pod vodstvom rumunskega dirigenta Mendelsohna bo v torek 17. februarja v unioinski dvorani in ne v ponedeljek 16. februarja. Sprejeli je sprejemljivi in se bodo izvajala naslednja dela: Beethoven: Leonora III, Edgar Gosman Pavana iz »Suite v starem stilu, Alfred Mendelsohn: Simfonija (na rumunskih narodnih temah), Čajkovski: 5. simfonija. V Pavani sodeluje operna pevka Elza Karlovec. Mendelsohn je odličen dirigent, učence znamenitega dunajskega dirigenta Crippsa, trenutno je dirigent bukušanske opere. Predprijavo v kulturni muzikalni poteg Nova založba, v kulturni muzikalni poteg Nova založba.

Radeče pri Zidanem mostu imajo prvi ob 19 glasbeno-literarni večer. 589

V Rajhenburgu bo danes ob 15 glasbeno-literarni prireditev ljubljanske Konzertno poslovalnica. 589

Koncert znamenitega češkega violončelnika, v petek 20. februarja ob 20 koncertiral v veliki filharmonični dvorani znameniti češki violončelnik Evgen Prokop. Na koncert slavnega češkega umetnika že danes opozarjamo. Predprijavo pri točka dalje v kulturni muzikalni poteg Nova založba.

Vremenska napoved za nedeljo 15. februarja: Nadaljnji pad temperature, spremenljivo, po večini še sončno.

ŠAH

Mladinsko prvenstvo Slovenije 2.—10. febr. 1948

Ime	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Točke	Mesto	%
1. Vrhovec S.	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	7 1/2	I.	83,5
2. Njegovan D.	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1	6 1/2	II.	72,5
3. Bajec I.	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1	6	III.	66
4. Gabrovšek Z.	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1	1	5	IV.—V.	55
5. Krivec Sl.	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1	5	IV.—V.	55
6. Podkrajšek J.	0	0	0	1	1/2	1/2	0	1	1	1	4 1/2	VI.	49,5
7. Fajon J.	0	1/2	1/2	1/2	0	1	1/2	0	1/2	1	3 1/2	VII.	38,5
8. Jeretin S.	0	1/2	1/2	1/									

PREKRBA

DELITEV LIMON IN POMARANČ

MLO - oddelek za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča potrošnike, da prejmejo od nedelje 15. t. m. do vključno torka 17. t. m. limone in pomaranče na odrezke živiliških nakaznic, in sicer: Živilska nakaznica OM I, odrezek 610 februar pol kilograma limon. Živilska nakaznica Doj I, odrezek 511 februar 1 kg pomaranč.

Limone in pomaranče bodo delile vse poslovilnice trgovskega podjetja MLO - Mleko in poslovalnica KLO Polje. Opozarjamo potrošnike, da naj si sanasljivo nabavijo limone in pomaranče v navedenih dneih, ker jih pozneje ne bo več v prodaji.

Cena limonam je 40 din, pomarančam 65,50 din kg.

POZIV VSEM TRGOVCEM razdeljevalcem racloniranih živil mesta Ljubljane

MLO - oddelek za trgovino in preskrbo v Ljubljani poziva vse razdeljevalce racloniranih živil državnega zadrugnega in privatnega sektorja, da prijavijo količine pro-

danih živil dvakrat v mesecu, in sicer: od 1. do vključno 15. in od 16. do vključno zadnjega v mesecu zvečer na odrezke živiliških nakaznic (maščobo, svinčino, moko).

Prijavo je oddati vsakega 16. in 1. v mesecu najkasneje do 9 svojemu pristojnemu RLO - KLO.

RLO - KLO morajo oddati še istega dne do 11 samarno prijavo vsega prodanega blaga oddelku za trgovino in preskrbo, solski drevored (Kresija), II. nadstropje, soba 40.

Opozarjamo vse razdeljevalce živil, da je oddaja prijavi prodanih živil obvezna za vse, in bodo tisti, ki prijavi ne bi oddali v določenem dnevu in uri, klicani na odgovor.

OPOMENJE: Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na MLO - oddelek za trgovino in preskrbo, Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje.

DNEVNI SPORED ZA NEDELJO 15. II.: 8 Izra, mali ansambel Radia Ljubljana - 8.30 Napoved časa, poročila, objava sporeda, vremenska napoved, objave - 8.45 Izražajo godbo na pihalni - 9 O delovnih kolektivih - 10 Dopoldanski simfonični koncert a plošč - 11 Poje sindikalni pevski zbor »Anzel Besednjaka, prenos iz Maribora - 11.30 Gounod: »Baletna glasba iz opere Faust - 11.45 Španske in italijanske pesmi poje sovjetski pevci - 12 Bralnice: »Iz lastnega kroga, 76. izvajajo: Nada Jevdjenčič-Brandlova (violina), Hilda Lobe (celo), Ksenija Orrin (klavir) - 12.30 Napoved časa, poročila - 12.45 Zabavna glasba, mali oglašni - 13 Pol ure za naše najmlajše poslušalce: Profkofjev: Peter in volk - 13.30 Kar si kdo želi - 14.30 Napoved časa, poročila ter objava večernega sporeda - 14.45 Poje zbor »Srečko Kosovel - 15 Oddaja za podzelenje, vmes poje Sloven. vok. sind. kvintet in prirejene slovenske narodne poje soropranistka Nuša Kristan, pri klavirju Jelka Suhadolnik - 18 H. Svetel: Trio; Kötsehon: Divertimento, izvaja Mariborski pihalni trio (prenos iz Maribora - 18.30 Lahka glasba - 19 Radijski dnevnik - 19.19 Charpentier: »Vrtič iz Italije - 19.30 Napoved časa, poročila - 19.45 Zabavna glasba, mali oglašni, objave - 20 Po svetu v glasbi - 20.30 Tedenski politični pregled iz Beograda - 20.45 Lahka glasba sovjetskih skladateljev - 21 Iz oper - 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd - 22.15 Veseli zvoki.

Uprava Radia Ljubljana, Maribor in Slovensko Primorje opozarja vse poslušalce, da od ponedeljka naprej oddajnik v Kranju ne bo oddajal jutranje, opoldanske in večerne oddaje do 20. To pa zaradi tega, ker so potrebni še zadnji poskusi novega oddajnika. Predvidoma bo trajalo to 14 dni. Tudi lokalni oddajnik Ljubljana in oddajnik Ajdovščina bosta zaradi teh poskusov motena. Brezhibno pa bo oddajal oddajnik Maribor. Prosimo vse naše poslušalce, da z razumevanjem sprejmejo to obvestilo.

Nadalje obveščamo poslušalce, predvsem mladino, da bodo šolske ure le ob sredah in to ob običajnem času.

TISKARNA LJUDSKE PRAVICE sprejme v službo ženske

administrativne moči

KINO

LJUBLJANA: UNION: Jugoslovanski umetniški film »To ljubestvo bo živelo« in slovenski tednik »Obzornik« decembra.

MATICA: Zaprti MOSKVA: Sovjetski film »Naše srca« - tednik SLOGA: Sovjetski film »Fant iz našega kraja« tednik

Predstave v soraznih kinematografih ob 15, 17, 19 in 21.

KODELJEVO: Sovjetski film »Glina«, tednik. Predstave ob 15, 17, 19.

SISKA: Francoski film »Potopuha v nebesih«, tednik. Predstave ob 15, 18, 20.

MARIBOR: ESPLANADE: Francoski film »Matična tuka« tednik

GRAJSKI: Sovjetski barvni film »Parada in maja v Moskvi 1947«, tednik.

CELJE: METROPOL: Sovjetski film »Nasrednove prirode«, tednik.

DOM: Sovjetski film »Bel volčjak« tednik

KAMNIK: Sovjetski film »Jakob Sverdlov« tednik.

KRANJ: MESTNI: Sovjetski film »Križar-ka Varjag« tednik.

PTUJ: Sovjetski barvni film »Starinska veselotigrav«, tednik.

OPOMENJE: Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na MLO - oddelek za trgovino in preskrbo, Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje.

DNEVNI SPORED ZA NEDELJO 15. II.: 8 Izra, mali ansambel Radia Ljubljana - 8.30 Napoved časa, poročila, objava sporeda, vremenska napoved, objave - 8.45 Izražajo godbo na pihalni - 9 O delovnih kolektivih - 10 Dopoldanski simfonični koncert a plošč - 11 Poje sindikalni pevski zbor »Anzel Besednjaka, prenos iz Maribora - 11.30 Gounod: »Baletna glasba iz opere Faust - 11.45 Španske in italijanske pesmi poje sovjetski pevci - 12 Bralnice: »Iz lastnega kroga, 76. izvajajo: Nada Jevdjenčič-Brandlova (violina), Hilda Lobe (celo), Ksenija Orrin (klavir) - 12.30 Napoved časa, poročila - 12.45 Zabavna glasba, mali oglašni, objave - 20 Po svetu v glasbi - 20.30 Tedenski politični pregled iz Beograda - 20.45 Lahka glasba sovjetskih skladateljev - 21 Iz oper - 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd - 22.15 Veseli zvoki.

Uprava Radia Ljubljana, Maribor in Slovensko Primorje opozarja vse poslušalce, da od ponedeljka naprej oddajnik v Kranju ne bo oddajal jutranje, opoldanske in večerne oddaje do 20. To pa zaradi tega, ker so potrebni še zadnji poskusi novega oddajnika. Predvidoma bo trajalo to 14 dni. Tudi lokalni oddajnik Ljubljana in oddajnik Ajdovščina bosta zaradi teh poskusov motena. Brezhibno pa bo oddajal oddajnik Maribor. Prosimo vse naše poslušalce, da z razumevanjem sprejmejo to obvestilo.

Nadalje obveščamo poslušalce, predvsem mladino, da bodo šolske ure le ob sredah in to ob običajnem času.

TISKARNA LJUDSKE PRAVICE sprejme v službo ženske

administrativne moči

KINO

LJUBLJANA: UNION: Jugoslovanski umetniški film »To ljubestvo bo živelo« in slovenski tednik »Obzornik« decembra.

MATICA: Zaprti MOSKVA: Sovjetski film »Naše srca« - tednik SLOGA: Sovjetski film »Fant iz našega kraja« tednik

Predstave v soraznih kinematografih ob 15, 17, 19 in 21.

KODELJEVO: Sovjetski film »Glina«, tednik. Predstave ob 15, 17, 19.

SISKA: Francoski film »Potopuha v nebesih«, tednik. Predstave ob 15, 18, 20.

MARIBOR: ESPLANADE: Francoski film »Matična tuka« tednik

GRAJSKI: Sovjetski barvni film »Parada in maja v Moskvi 1947«, tednik.

CELJE: METROPOL: Sovjetski film »Nasrednove prirode«, tednik.

DOM: Sovjetski film »Bel volčjak« tednik

VABILO na ustanovni občni zbor

Kmetijske zadruge pri Sv. Ani pod Ljubljem zaradi odepitve od Naproze Tržič, ki bo v nedeljo dne 22. februarja 1948 ob 14. uri v dvorani pri Ankeletu.

Dnevni red: 1. Otvoritev ustanovnega zbora. 2. Izvolitev predsednika zbora, zapisničarja in dveh overovalcev. 3. Referat o pomenu in nalogah bodoče zadruge. 4. Sprejem pravil. 5. Izvolitev: a) upravnega odbora, b) nadzornega odbora c) delegatov za poslovno zvezo v Kranju.

6. Določitev zneska, do katerega sme upravni odbor zadruge zadolžiti obratni in investicijski kredit. 7. Določitev pristojnine. 8. Slučajnosti.

Pripravljalni odbor.

Uprava Podjetja za vzdrževanje snage MLO Ljubljana, Povšetova ul. 12 kupi

4 TRICIKLE Navedbo cen in stanje triciklov poslati na gornji naslov

Uprava Podjetja za vzdrževanje snage MLO Ljubljana, Povšetova ul. 12 zamenja

za seno, slamo, koruzo razne avtomobilske dele, cisterno, komate, stiskalnice za seno, železno stružnico, razno staro železo itd.

Reflektanti naj se oglašijo v podjetju med uradnimi urami od 8-12 ure

KUPIMO nov ali dobro ohranjen tovorni avto

od 3,5 do 5 ton v uporabnem stanju. Železarna Guštanj.

VEČ ČEVLJARSKIH POMOČNIKOV za ročna dela in prirezovalce sprejme v službo Tovarna obutve, Ljubljana, Vodnikova 42. - Nastop po možnosti takoj.

Kupimo bencinsko podzemno cisterno s črpalko

Ponudbe poslati na Glavno direkcijo lesne industrije LRS - Ljubljana, Parmova ulica (za kurilnico v Šiški).

Tovarna lakov na Količevem pri Domžalah sprejme

5 pisarniških moči Za hrano in samsko stanovanje je poskrbljeno. Prijaviti se s potrebnimi dokumenti osebno v tovarni med 8, in 16, ure; pismene ponudbe na naslov: Tovarna lakov Domžale

SLATINSKO PODJETJE RADENSKA SLATINA obvešča vse svoje odjemalce mineralne vode, da bo sklepalo pogodbe o dobavi mineralne vode ter naj zaradi tega vsi zainteresirani pošljejo svoja naročila do 20. t. m. na naslov: Slatinsko podjetje Radenska Slatina, Slatina Radenci. Naročila naj bodo specifičirana za prvo in drugo polletje 1948. Pri dobavi se bodo upštevali le oni odjemalci, ki bodo pravočasno sporočili svoje potrebe in bo z njimi sklenjena pogodba.

Radenska.

V GLAVNEM TRGOVSKEM CENTRU potrebujemo

LOKAL srednje velikosti, z lepo izložbo in portalom, za prodajalno kožne galanterije

V poštev pride odkup inventarja. Bivši lastnik lahko ostane kot poslovođa - Pismene ponudbe z opisom lokala in inventarja pošljite na naslov: »29 november«, Beograd, Maršala Tita 10

OPOMENJE: Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na MLO - oddelek za trgovino in preskrbo, Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje.

DNEVNI SPORED ZA NEDELJO 15. II.: 8 Izra, mali ansambel Radia Ljubljana - 8.30 Napoved časa, poročila, objava sporeda, vremenska napoved, objave - 8.45 Izražajo godbo na pihalni - 9 O delovnih kolektivih - 10 Dopoldanski simfonični koncert a plošč - 11 Poje sindikalni pevski zbor »Anzel Besednjaka, prenos iz Maribora - 11.30 Gounod: »Baletna glasba iz opere Faust - 11.45 Španske in italijanske pesmi poje sovjetski pevci - 12 Bralnice: »Iz lastnega kroga, 76. izvajajo: Nada Jevdjenčič-Brandlova (violina), Hilda Lobe (celo), Ksenija Orrin (klavir) - 12.30 Napoved časa, poročila - 12.45 Zabavna glasba, mali oglašni, objave - 20 Po svetu v glasbi - 20.30 Tedenski politični pregled iz Beograda - 20.45 Lahka glasba sovjetskih skladateljev - 21 Iz oper - 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd - 22.15 Veseli zvoki.

Uprava Radia Ljubljana, Maribor in Slovensko Primorje opozarja vse poslušalce, da od ponedeljka naprej oddajnik v Kranju ne bo oddajal jutranje, opoldanske in večerne oddaje do 20. To pa zaradi tega, ker so potrebni še zadnji poskusi novega oddajnika. Predvidoma bo trajalo to 14 dni. Tudi lokalni oddajnik Ljubljana in oddajnik Ajdovščina bosta zaradi teh poskusov motena. Brezhibno pa bo oddajal oddajnik Maribor. Prosimo vse naše poslušalce, da z razumevanjem sprejmejo to obvestilo.

Nadalje obveščamo poslušalce, predvsem mladino, da bodo šolske ure le ob sredah in to ob običajnem času.

TISKARNA LJUDSKE PRAVICE sprejme v službo ženske

administrativne moči

KINO

LJUBLJANA: UNION: Jugoslovanski umetniški film »To ljubestvo bo živelo« in slovenski tednik »Obzornik« decembra.

MATICA: Zaprti MOSKVA: Sovjetski film »Naše srca« - tednik SLOGA: Sovjetski film »Fant iz našega kraja« tednik

Predstave v soraznih kinematografih ob 15, 17, 19 in 21.

KODELJEVO: Sovjetski film »Glina«, tednik. Predstave ob 15, 17, 19.

SISKA: Francoski film »Potopuha v nebesih«, tednik. Predstave ob 15, 18, 20.

MARIBOR: ESPLANADE: Francoski film »Matična tuka« tednik

GRAJSKI: Sovjetski barvni film »Parada in maja v Moskvi 1947«, tednik.

CELJE: METROPOL: Sovjetski film »Nasrednove prirode«, tednik.

DOM: Sovjetski film »Bel volčjak« tednik

KAMNIK: Sovjetski film »Jakob Sverdlov« tednik.

KRANJ: MESTNI: Sovjetski film »Križar-ka Varjag« tednik.

PTUJ: Sovjetski barvni film »Starinska veselotigrav«, tednik.

OPOMENJE: Če imate kakršnokoli vprašanje, se obrnite na MLO - oddelek za trgovino in preskrbo, Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje.

DNEVNI SPORED ZA NEDELJO 15. II.: 8 Izra, mali ansambel Radia Ljubljana - 8.30 Napoved časa, poročila, objava sporeda, vremenska napoved, objave - 8.45 Izražajo godbo na pihalni - 9 O delovnih kolektivih - 10 Dopoldanski simfonični koncert a plošč - 11 Poje sindikalni pevski zbor »Anzel Besednjaka, prenos iz Maribora - 11.30 Gounod: »Baletna glasba iz opere Faust - 11.45 Španske in italijanske pesmi poje sovjetski pevci - 12 Bralnice: »Iz lastnega kroga, 76. izvajajo: Nada Jevdjenčič-Brandlova (violina), Hilda Lobe (celo), Ksenija Orrin (klavir) - 12.30 Napoved časa, poročila - 12.45 Zabavna glasba, mali oglašni, objave - 20 Po svetu v glasbi - 20.30 Tedenski politični pregled iz Beograda - 20.45 Lahka glasba sovjetskih skladateljev - 21 Iz oper - 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd - 22.15 Veseli zvoki.

Uprava Radia Ljubljana, Maribor in Slovensko Primorje opozarja vse poslušalce, da od ponedeljka naprej oddajnik v Kranju ne bo oddajal jutranje, opoldanske in večerne oddaje do 20. To pa zaradi tega, ker so potrebni še zadnji poskusi novega oddajnika. Predvidoma bo trajalo to 14 dni. Tudi lokalni oddajnik Ljubljana in oddajnik Ajdovščina bosta zaradi teh poskusov motena. Brezhibno pa bo oddajal oddajnik Maribor. Prosimo vse naše poslušalce, da z razumevanjem sprejmejo to obvestilo.

Nadalje obveščamo poslušalce, predvsem mladino, da bodo šolske ure le ob sredah in to ob običajnem času.

TISKARNA LJUDSKE PRAVICE sprejme v službo ženske

administrativne moči

MESTNA PLINARNA V LJUBLJANI

sporoča svojim potrošnikom, da do nadaljnjega oddaja plin v sledečem času: zjutraj od pol 7. do pol 8. ure, opoldne od pol 12. do 14. ure in zvečer od 18. do 20. ure.

NAPROZA KRIŽE NA GORENJSKEM potrebuje

UPRAVNIKA ki bo več voditi zadrugo s tremi poslovilnicami. Nastop takoj. Pismene ponudbe poslati s kratkim življenjepisom na upravo Naproze Križe

MESTNI VODOVOD - LJUBLJANA potrebuje:

ženske in moške pisarniške moči po možnosti s prakso

Interesenti naj se zglasijo v upravi, Krekov trg 10-II, od 7.-15. ure

Kupi: Stare, še uporabne betonske cevi 100 in 90 cm premera ter zidno opeko

INVALIDSKO TRGOVSKO PODJETJE - LJUBLJANA sprejme takoj v službo:

več pisarniških moči (tudi upokojenca) 2 kontrolna organa za terensko kontrolno službo pri maloprodaji tobaka

kurirja, po možnosti šoferja Pismene ali osebne prijave sprejema uprava Invalidskega trgovskega podjetja, Ljubljana, tobačna tovarna, Tržaška cesta št. 12

ZVEZNA UPRAVA HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE PRI VLADI FLRJ potrebuje

večje število radiotelegrafistov za opravljanje radijske službe v Beogradu in notranjosti. Prednost imajo demobilizirani borci JA, ki so opravljal meteorološko radijsko službo. Plača po uredbi za uslužbenca poštno-telegrafsko-telefonske stroke. - Prošnje, taksirane z 10 din, in dokumente po členu 50 zakona o državnih uslužbencih pošljite na naslov: Savezna uprava hidrometeorološke službe pri vladi FLRJ, personalno odeljenje, Beograd, Dobrinjska 1, poštni predal 604

Direkcija gostinskih podjetij MLO LJUBLJANA naznanja, da sta prešla pod njeno vodstvo dva nova obrata, in sicer:

„RUSKI CAR“ „SOKOL“ na Ježici Pred škofijo

»TITOVİ ZAVODI LITOSTROJ« sprejmejo večje število:

mladih pisarniških moči za evidenčno službo, perfektnih strojepisk, mladih pisarniških moči, ki se žele izpopolniti v finančni stroki

Poleg tega sprejemajo stalno: delavce težake, livarje, modelne mizarje, ključavničarje vseh vrst, kovinostrojarje, instalaterje (elektro in vodovodne) pomožne tehnične risarje, pomožne tehnike (strojne, elektro in gradbene)

Plača po uredbi in sposobnosti. - Ponudbe je pošiljati na naslov: Titovi zavodi Litostroj, personalni oddelek, Ljubljana, Gutsmanova 30, (Uradne ure za stranke od 10.-13. ure.)

Oglasni oddelek »Ljudske pravice« ima telef. štev. 36-85!

Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Dušan Bole - Naslov uredništva: Kopitarjeva 6 - Uprava Kopitarjeva 2 - Telefon uredništva in uprave: 52-61 in 52-65. - Telefon naročniškega oddelka 30-30 - Telefon oglasnega oddelka 36-85. - Štev. ček. rač. 6-90601-0.